

Nr 1

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1964/65 inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde jämte i ämnet väckta motioner.

Utskottet får härmed avgiva utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar i fråga om utgifterna inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde i den till riksdagen den 3 januari 1964 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1964/65.

Beträffande utredningen i dessa ärenden får utskottet i huvudsak hänvisa till motsvarande punkter i statsrådsprotokollet.

I samband härmed har utskottet behandlat i ämnet väckta motioner.

DRIFTBUDGETEN

Nionde huvudtiteln

A. Jordbruksdepartementet m. m.

1:o) Jordbruksdepartementet: Avlöningar. Kungl. Maj:ts framställning under punkten 1 (s. 9) innefattar — förutom ny avlöningsstat — anslagshöjning med 155 000 kr. Uppräkningen är i huvudsak föranledd av kostnadsökningar av automatisk natur.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för jordbruksdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen	54 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	733 500
3. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	280 000

4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	361 400
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	492 100
	Summa kr. 1 921 000

b) till *Jordbruksdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 921 000 kr.

2:o) *Jordbruksdepartementet*: *Omkostnader*. Under punkten 2 (s. 9—10) har Kungl. Maj:t föreslagit att anslagsanvisningen ökas med 12 000 kr. till 140 000 kr. Förslaget innebär att även andra utrikes tjänsteresor än inter-nordiska, som företas av departementets befattningshavare, skall belasta ifrågavarande anslag samt att i anslutning därtill anslagsposten till reseersättningar uppräknas med 7 000 kr. Återstående ökningsbelopp, 5 000 kr., avser anslagsposten till expenser.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer, att riksdagen må till *Jordbruksdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 140 000 kr.

3:o) *Lantbruksrepresentanter*: *Avlöningar*. Under punkten 3 (s. 10) har Kungl. Maj:t föreslagit — förutom fastställande av ny avlöningsstat — en anslagsanvisning som är 80 000 kr. högre än för löpande budgetår. Ökningen föranleds av förslag om inrättande av en i Washington placerad befattning som lantbruksrepresentant.

I samband härmed har utskottet behandlat motionerna I: 354 av herr *Weibull m. fl.*, likalydande med II: 407 av herr *Nilsson* i *Bästekille m. fl.*, i vilka motioner, såvitt avser förevarande punkt, hemställts att anslagsposten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, måtte uppräknas med 80 000 kr. till 267 000 kr. samt anslaget i enlighet därmed uppföras med 317 000 kr.

De skäl motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden framgår av motionen I: 354, vartill utskottet får hänvisa.

Över motionerna har yttranden inhämtats av statens jordbruksnämnd och Sveriges lantbruksförbund.

Statens jordbruksnämnd har i sitt remissyttrande anfört i huvudsak följande.

Med hänsyn till den framträdande plats som jordbruksfrågorna under senare år kommit att intaga inom olika internationella organisationer — förutom det tidigare bedrivna kontinuerliga arbetet inom ramen för OEEC/OECD resp. FAO/ECE har tillkommit intensifierade jordbrukspolitiska överläggningar inom GATT och EFTA — finner nämnden starka skäl tala för att förutom den föreslagna befattningen i Washington ytterligare en befattning som lantbruksrepresentant inrättas. Beträffande stationeringsorten

för sistnämnda befattning delar nämnden icke motionärernas uppfattning att denna bör vara Paris. Enligt nämndens mening talar i stället övervägande skäl för att befattningen placeras i Genève, där flera ur jordbrukssynpunkt betydelsefulla internationella organisationer (GATT, EFTA, ECE) har sitt säte. Jordbruksfrågorna inom ramen för OECD — som är placerat i Paris — har enligt nämndens bedömning icke samma betydelse och kräver icke samma bevakning som i fråga om de nyssnämnda Genève-organisationerna. För övrigt torde OECD — liksom FAO:s verksamhet i Rom — utan större svårighet kunna bevakas av en i Genève stationerad tjänsteman, vilken också skulle åläggas att noggrant följa utvecklingen inom det franska jordbruket. Alternativt kan givetvis sistnämnda uppgift och uppgiften att bevaka arbetet inom OECD liksom f. n. är fallet ingå under den i Bryssel stationerade lantbruksrepresentantens åligganden.

Jordbruksnämnden vill slutligen icke underlåta att framhålla att det enligt nämndens mening icke synes uteslutet att den befattning som lantbruksrepresentant vilken nu är placerad i Bonn — och som i dagens läge är av stor betydelse för det svenska jordbruket — på längre sikt kan visa sig obehövlig.

Sveriges lantbruksförbund har i sitt remissvar framhållit bl. a. följande.

Erfarenheten visar tyvärr att den ordinarie diplomatiska representations rapportering från jordbruksområdet i regel är bristfällig. På andra områden av samhälls- och näringslivet har man, uppenbarligen i insikt om att dessa representerar sektorer alltför komplicerade för att kunna tillfredsställas av den ordinarie utlandsrepresentationen, tillsatt specialattachéer för att tillgodose önskemålet om snabb och sakkunnig rapportering och analys. Även om återbesättandet av Washington-posten kan betecknas som en välkommen upprustning av jordbrukets utlandsrepresentation, måste likväl för jordbrukets vidkommande konstateras, att betydelsefulla observationsområden lämnats obevakade. Detta gäller f. n. främst Frankrike, som på grund av arbetsbelastningen inom Bryssel-delegationen icke tillfredsställande kan bevakas av lantbruksrepresentanten i Bryssel, och vissa till Paris respektive Genève lokaliserade internationella organisationer.

Som framhålles i motionerna torde det franska jordbruket vara Europas mest expansiva, och de jordbrukspolitiska åtgärder, som beslutas av den franska regeringen, påverkar ej endast den franska jordbruksproduktionen utan får i högre eller mindre grad återverkningar på jordbrukets villkor i hela Europa. Av särskilt intresse är också de franska jordbruksorganisationernas roll vid realiserandet av jordbrukspolitiken i Frankrike. Med hänsyn härtill och till den franska dominansen vid utformandet av EEC:s jordbrukspolitik finner Lantbruksförbundet det i hög grad önskvärt att en från Bryssel fristående befattning som lantbruksrepresentant inrättas med uppgift att bevaka utvecklingen av det franska jordbruket.

Lantbruksförbundet vill likaså ansluta sig till vad motionärerna anfört om det angelägna i att jordbruksfrågornas behandling i olika internationella organisationer blir föremål för sakkunnig bevakning. De jordbrukspolitiska frågorna har i allt högre grad blivit en internationell angelägenhet, och det framstår därför som alltmera betydelsefullt att vårt land söker påverka utformningen av besluten på detta område, så att de speciella svenska intressena i möjligaste mån kan tillgodoses. Särskilt med hänsyn till de fristående GATT-förhandlingarna, vid vilka jordbruksfrågorna kommer att få

central betydelse, anser förbundet det angeläget att den svenska delegationen i Genève förstärkes med särskild lantbruksrepresentant. Förbundet anser således att en ytterligare befattning som lantbruksrepresentant jämväl bör ha som uppgift att följa och rapportera behandlingen av jordbruksfrågorna i GATT, OECD och EFTA. Som stationeringsort synes Paris eller Genève kunna väljas.

Med hänvisning till vad ovan anförts tillstyrker Lantbruksförbundet motionärernas förslag att förutom befattningen i Washington inrättas ytterligare en befattning som lantbruksrepresentant med de arbetsuppgifter, som angivits i motionerna och med stationering i Paris eller Genève.

Utskottet. Jordbruksfrågorna intar en alltmera framträdande plats i arbetet inom olika internationella organisationer och i de internationella handelsöverläggningarna. Utvecklingen har medfört ökat behov av svensk utlandsrepresentation på jordbruksområdet. Kungl. Maj:ts förslag att inrätta en i Washington placerad befattning såsom lantbruksrepresentant hälsar utskottet därför med tillfredsställelse. I motionerna I: 354 och II: 407 har yrkats att medel anvisas för ytterligare en lantbruksrepresentant, vilken borde placeras i Paris. Utskottet, som icke anser det osannolikt att utvecklingen kan komma att kräva en förstärkning och eventuellt även viss omplacering av den svenska utlandsrepresentationen på jordbruksområdet, finner för sin del icke erforderligt att nu vidtages mer vittgående åtgärder än vad Kungl. Maj:t föreslagit. Utskottet utgår från att behovet av utlandsbevakning på ifrågavarande område noggrant följes av Kungl. Maj:t. Åberopande vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 354 och II: 407, såvitt nu är i fråga,

a) fastställa följande avlöningsstat för lantbruksrepresentanter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	187 000
2. Ersättning till kostnader för förhyrning av bostäder, <i>förslagsvis</i>	50 000
	Summa kr. 237 000

b) till *Lantbruksrepresentanter: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 237 000 kr.

4:0) *Lantbruksrepresentanter: Omkostnader.* Kungl. Maj:ts förslag under punkten 4 (s. 10—11) innefattar anslagsökning med 20 000 kr. i anledning av Kungl. Maj:ts under föregående punkt anmälda förslag att inrätta en befattning som lantbruksrepresentant.

I detta sammanhang har utskottet behandlat de under sistnämnda punkt redovisade motionerna I: 354 och II: 407, såvitt däri yrkats att förevarande omkostnadsanslag skall uppräknas med 20 000 kr. till följd av motionärernas förslag att utöver den av Kungl. Maj:t föreslagna befattningen som lantbruksrepresentant tillskapa ytterligare en dylik tjänst.

Utskottet får beträffande motiveringen till motionärernas yrkande hänvisa till motionen I: 354. Vad gäller innehållet i över motionerna inhämtade remissyttranden tillåter sig utskottet hänvisa till den i nästföregående punkt lämnade redovisningen.

Utskottet. Med biträdande av Kungl. Maj:ts anslagsberäkning under punkten och under hänvisning jämväl till vad utskottet anfört under nästföregående punkt, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 354 och II: 407, såvitt nu är i fråga, till *Lantbruksrepresentanter: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 52 000 kr.

5:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag under punkten 5 (s. 11) om medelsanvisning med oförändrat belopp hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 1 300 000 kr.

6:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkten 6 (s. 11) gjorda framställning om oförändrad anslagsanvisning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kr.

B. Lantbruksstyrelsen

7:o) **Lantbruksstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har under punkten 7 (s. 12—16) gjort framställning om fastställande av ny avlöningsstat samt om anslagsanvisning med ett från 4 256 000 kr. till 4 411 000 kr. uppräknat belopp.

Lantbruksstyrelsen har i sin anslagsskrivelse hemställt om anslagshöjning med 509 000 kr.

I särskild skrivelse har lantbruksstyrelsen vidare föreslagit viss ändring av gällande kompetensvillkor för en byrådirektörstjänst i Ac 27 på byggnadssektionen.

Departementschefen har, efter närmare redogörelse för lantbruksstyrelsens anslagsäskanden och förenämnda särskilda skrivelse från styrelsen, anfört följande.

»Kungl. Maj:t har för innevarande budgetår medgett vissa anslagsöverskridanden för att göra det möjligt för lantbruksorganisationen att genomföra den ökning av rationaliseringsverksamheten, vartill medel ställdes till förfogande av 1963 års riksdag. Sålunda har lantbruksstyrelsens personal kunnat kompletteras med en expert för utvecklingsarbete genom att anslagsposten för ersättningar till sakkunniga fått överskridas med 54 000 kr. Anslaget bör nu uppräknas med detta belopp. I sammanhanget torde böra bringas till riksdagens kännedom att av det belopp på 500 000 kr., som för innevarande budgetår anvisats under anslaget till bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m. för att intensifiera rådgivningsverksamheten, 120 000 kr. disponerats för att vid styrelsen inrätta en arbetsgrupp för rådgivningsfrågor.

Jag delar lantbruksstyrelsens uppfattning, att det är angeläget att räkenskapsmaterialet från den jordbruksekonomiska undersökningen i större utsträckning än nu utnyttjas i rationaliseringsorganens rådgivnings- och planeringsarbete. För att styrelsen skall få bättre möjligheter att utföra härför erforderlig bearbetning av materialet bör 39 000 kr. anvisas för tillfällig personal. Vidare bör anslaget i överensstämmelse med styrelsens yrkande höjas med 32 000 kr. för att förstärka lantbruksbyråns personal för handläggning av ärenden rörande trädgårdsnäringsens rationalisering.

Styrelsens förslag att utbyta två amanuens tjänster i reglerad befordringsgång och en byråingenjörstjänst i Ae 19 mot tre kanslistjänster i reglerad befordringsgång tillstyrker jag. Vad styrelsen anfört finner jag motivera, att de av 1960 års riksdag godkända särskilda kompetensvillkoren för en byrådirektörstjänst i Ae 27 på byggnadssektionen ej längre upprätthålls. För att täcka i samband med styrelsens flyttning till nya lokaler uppkommet tillfälligt behov av ytterligare telefonistpersonal bör anslaget höjas med 20 000 kr.

De förslag jag i det föregående framlagt föranleder en sammanlagd kostnadsökning av 122 000 kr. Enligt mina beräkningar bör anslaget härjämte uppräknas med 33 000 kr. på grund av löneomräkning. Styrelsens övriga, i det föregående ej särskilt behandlade yrkanden kan jag inte tillstyrka.»

Utskottet. Den av Kungl. Maj:t framlagda anslagsberäkningen biträdes av utskottet. Vad Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit i detta sammanhang kan utskottet jämväl ansluta sig till. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för lantbruksstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 338 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	33 000
3. Ersättningar till sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	75 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	1 770 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 195 000
	Summa kr. 4 411 000

b) till *Lantbruksstyrelsen*: Avlöningar för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 4 411 000 kr.

8:o) *Lantbruksstyrelsen*: Omkostnader. Under punkten 8 (s. 16) föreslår Kungl. Maj:t att anslaget höjes med 48 000 kr. till 626 000 kr. Av ökningen avses 4 000 kr. för engångsanskaffning av möbler m. m. och 10 000 kr. för jordbrukets upplysningsnämnds omkostnader. Återstående del av anslagshöjningen hänför sig till kostnadsförändringar av i huvudsak automatisk natur.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionerna I: 307 av herr *Hübinette* och herr *Nilsson, Yngve*, samt II: 404 av herr *Hedin m. fl.*, i vilka likalydande motioner hemställts att *lantbruksstyrelsens* omkostnadsanslag måtte för bekämpningen av flyghavre höjas med 100 000 kr. till 726 000 kr.

Beträffande de skäl motionärerna åberopat till stöd för yrkandet får utskottet hänvisa till motionen I: 307.

Över motionerna har yttranden inhämtats från *lantbrukshögskolan*, *lantbruksstyrelsen* och *Hushållningssällskapens förbund*.

Lantbrukshögskolans styrelse har i sitt remissyttrande anfört följande.

Flyghavre utgör ett av de besvärligaste hoten mot svensk utsädesodling och intensifierade åtgärder mot detta besvärliga ogräs är i hög grad påkallade. *Styrelsen* vill därför starkt understryka vikten av att medel ställs till förfogande för en utbyggd forsknings- och försöksverksamhet rörande flyghavren samt att möjligheterna till utvidgad upplysningsverksamhet på området ökas. De förluster, som flyghavren årligen åsamkar det svenska jordbruket, är betydande, och som framhålles i motionerna, har arten även gett upphov till total förlust av grödan. Ökade insatser mot flyghavren kan därför betecknas såsom riskeliminierande faktorer för svensk växtodling.

De riktlinjer, som motionärerna anger för kampen mot flyghavren, torde innebära de största möjligheterna till effektiva motåtgärder. *Styrelsen* vill därför ansluta sig till motionärernas huvudsyfte, att genom ett anslag skapa resurser för en intensifierad forsknings- och försöksverksamhet samt för en utvidgad upplysningsverksamhet rörande flyghavreproblemet.

Styrelsen finner det lämpligt att medel till forskning och försöksverksamhet, i överensstämmelse med motionerna, ställs till jordbrukets forsknings-

råds förfogande men vill i fråga om medel till utvidgad upplysningsverksamhet framhålla att dessa bör fördelas lika mellan lantbrukshögskolans specialrådgivning och jordbrukets upplysningsnämnd. Lantbrukshögskolans specialrådgivning kan genom sin anknytning till institutionen för växtodling, där en omfattande forskning och försöksverksamhet med ogräs bedrivs, beräknas komma att effektivt medverka i rådgivning och upplysning rörande ogräs om den erhåller därför erforderliga resurser.

Lantbruksstyrelsens remissyttrande innehåller följande.

Lantbruksstyrelsen kan vitsorda att flyghavren är till stor skada i de spannmålsodlande områdena och i synnerhet där specialisering skett på spannmålsgrödor.

Att flyghavreproblemet tillmättes stor betydelse framgår bl. a. därav att särskilda författningar om skydd mot flyghavre har utfärdats (senast SFS 1961: 77 och 1961: 78). Däri föreskrivs bl. a. åtgärder i syfte att hindra spridningen av flyghavre vid överlåtelse och transport av svensk eller importerad spannmål. Vidare ingår fakultativa bestämmelser, innebärande att Kungl. Maj:t på framställning av hushållningssällskap åger förordna att flyghavre skall bekämpas inom sällskapets område eller del därav, varvid i särskild ordning fastställd plan skall följas. Sådana åtgärder har aktualiserats på initiativ åren 1961 och 1962 av hushållningssällskapen i Västmanlands, Malmöhus, Kristianstads, Gotlands och Älvsborgs län.

Flyghavren och dess bekämpande är vidare föremål för intensiv upplysnings- och rådgivningsverksamhet bland landets odlare.

Liksom motionärerna anser lantbruksstyrelsen angeläget att man genom forsknings- och försöksverksamhet söker finna metoder för att än bättre komma till rätta med flyghavreproblemet.

Styrelsen har inhämtat att forsknings- och försöksavdelningarna vid lantbrukshögskolans institution för växtodling har ett flertal undersökningar rörande flyghavre på sina arbetsprogram. En grundläggande förutsättning för att denna verksamhet skall kunna bedrivas effektivt och framgångsrikt är givetvis att tillräckliga medel ställs till förfogande för ändamålet. Det torde böra ankomma på lantbrukshögskolan att vid uppgörande av sitt försöksprogram tillse att frågan om flyghavrebekämpandet blir vederbörligen beaktad samt att beräkna erforderliga medel härför.

Hushållningssällskapens förbund har i sitt remissvar anfört.

Som anförts i motionerna utgör den ökade flyghavreförekomsten för närvarande ett av de besvärligaste problemen för växtodlingen inom flertalet av våra viktigaste jordbruksområden. Flyghavreförekomsten har också gett anledning till åtgärder från statsmakternas sida. Vidare har från bl. a. hushållningssällskapens sida igångsatts olika åtgärder för flyghavrens bekämpande och för att begränsa dess spridning.

Forskning och försök på området ankommer i första hand på lantbrukshögskolan. De undersökningar och den försöksverksamhet på området, som där förekommer, är emellertid i betraktande av flyghavreproblemet ekonomiska storleksordning icke av den omfattning, som får anses vara behövlig och önskvärd. Skälet härtill är att högskolans resurser och då främst försöksanslaget icke räcker till. Förbundsstyrelsen anser därför i likhet med motionärerna det ur jordbrukets synpunkt vara angeläget med en allmän förstärkning av insatserna på området. En sådan förstärkning bör emellertid ställas till lantbrukshögskolans förfogande och inte som föreslagits i mo-

tionerna anvisas till jordbrukets forskningsråd och jordbrukets upplysningsnämnd.

Utskottet. I motionerna I: 307 och II: 404 har föreslagits att ifrågavarande anslag skall tillföras ett belopp av 100 000 kr. till ökad forsknings- och försöksverksamhet beträffande bekämpandet av flyghavre. Utskottet vill för sin del understryka angelägenheten av att ifrågavarande, för växtodlingen besvärande ogräs blir föremål för effektiva bekämpningsåtgärder. Såsom framgår av remissyttrandena är emellertid problemen i samband härmed redan föremål för uppmärksamhet. Sålunda torde få erinras om att särskilda författningar utfärdats om skydd mot flyghavre. Vidare har lantbruks-högskolans institution för växtodling flera undersökningar rörande flyghavre på sitt arbetsprogram. Bland odlarna bedrivs i ämnet en intensiv upplysnings- och rådgivningsverksamhet. Under angivna förhållanden anser sig utskottet ej böra biträda motionsförslaget att öka statsutgifterna för ändamålet med 100 000 kr. Utskottet utgår härvid från att Kungl. Maj:t med uppmärksamhet följer utvecklingen på förevarande område.

Den av Kungl. Maj:t framlagda anslagsberäkningen under punkten föranleder ingen erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 307 och II: 404, till *Lantbruksstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 626 000 kr.

C. Lantbrukets rationalisering och befrämjande av dess produktion, m. m.

9:o) **Lantbruksnämnderna: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 9 (s. 17—19) innefattar — förutom fastställande av ny avlöningsstat — anslagsanvisning med 15 618 000 kr. eller med 1 966 000 kr. högre belopp än för innevarande budgetår.

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande motioner, nämligen

1) I: 611 av herrar *Hermansson* och *Svanström*, likalydande med II: 743 av herr *Dahlgren m. fl.*, i vilka motioner framförts yrkanden om uppräknig av ifrågavarande avlöningsanslag med 103 800 kr.

2) I: 311 av herr *Sveningsson m. fl.* och II: 284 av herr *Hæggblom m. fl.*, i vilka likalydande motioner hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen begär utredning rörande förstärkning av ekonomisk rådgivning hos lantbruksnämnderna.

Vad angår det närmare innehållet i motionerna får utskottet hänvisa till motionerna I: 611 och II: 284.

Lantbruksstyrelsen har i sin anslagssskrivelse föreslagit anslagsökning med 2 208 000 kr., varav 253 800 kr. för tillfällig förstärkning av den byggnadstekniska personalen. Styrelsen har såsom motivering till denna personalförstärkning framhållit bl. a. följande.

»Av de 25 lantbruksnämnderna har endast 20 tillgång till egen byggnadskonsulent. Övriga nämnder får tillgodose sitt behov av expertis på det byggnadstekniska området genom att anlita byggnadskonsulent i angränsande län. Även hushållningssällskapen och lantbruksskolorna är beroende av att kunna anlita byggnadskonsulenter i sin verksamhet. Med nuvarande personalresurser är det inte möjligt att på det byggnadstekniska och byggnadsekonomiska området följa upp den intensifierade rationaliseringsverksamhet, som beslutats vid 1963 års riksdag. Detta är så mycket allvarligare som praktiskt taget varje mera betydande åtgärd i strukturrationaliserande syfte medför behov av ändringar i byggnadsbeståndet om den önskade effekten skall uppnås.»

I särskild framställning har lantbruksstyrelsen vidare hemställt om anvisning av 80 000 kr. till extra arbetskraft för granskning av skördeeskadeärenden.

Departementschefen har efter närmare redovisning av lantbruksstyrelsens skrivelser anfört.

»Såsom jag erinrat om under lantbruksstyrelsens avlöningsanslag har Kungl. Maj:t för innevarande budgetår medgett anslagsöverskridanden i anledning av den ökade rationaliseringsverksamhet, som 1963 års riksdag beslöt. Sålunda har lantbruksnämnderna förstärkts med 15 fältarbetande tjänstemän genom att anslagsposten för ersättningar till sakkunniga fått överskridas med 446 000 kr. Anslaget bör nu uppräknas med detta belopp.

Sedan 1960 har antalet beviljade lån och bidrag till byggnadsåtgärder beträffande ekonomibyggnader ökat med cirka 40 procent. Vid den pågående omvandlingen av jordbruket är det av vikt, att ekonomibyggnaderna på ett tekniskt och ekonomiskt tillfredsställande sätt anpassas till de nya förutsättningarna. I likhet med lantbruksstyrelsen anser jag, att med hänsyn härtill viss förstärkning av lantbruksnämndernas byggnadstekniska personal är motiverad. Jag förordar därför, att 150 000 kr. anvisas för att anställa tillfällig sådan personal.

Lantbruksstyrelsens förslag att inrätta kanslisttjänster i reglerad beföringsgång vid nämnderna kan jag biträda i den mån, att jag föreslår att fem sådana tjänster inrättas från den 1 januari 1965. I anledning härav bör dock fem tjänster som kansliskrivare i Ae 11 inte få återbesättas vid nuvarande innehavares avgång. Jag kan inte tillstyrka, att anslaget uppräknas för att anställa extra arbetskraft för granskning av skördeeskadeärenden. Däremot bör Kungl. Maj:t vid behov kunna medge, att posten för ersättningar till sakkunniga får överskridas för ändamålet.

De i det föregående framlagda förslagen föranleder en sammanlagd kost-

nadsökning av 640 400 kr. Vidare bör anslaget uppräknas med 1 325 600 kr. på grund av löneomräkning.

I sammanhanget vill jag nämna, att syneförrättningsakkunniga den 11 oktober 1963 inkommit med betänkande angående organisationen av torrlägningsverksamheten m. m. Betänkandet, som remissbehandlats, övervägs för närvarande inom jordbruksdepartementet.»

Utskottet. I motionerna I: 311 och II: 284 har begärts utredning rörande förstärkning av ekonomisk rådgivning hos lantbruksnämnderna. Med hänsyn till att förevarande spörsmål torde komma att prövas av 1960 års jordbruksutredning finner utskottet motionsyrkandet ej behöva föranleda någon riksdagens åtgärd.

Det av Kungl. Maj:t under punkten framlagda förslaget innebär bl. a. att lantbruksnämndernas byggnadstekniska personal skall förstärkas. För anställande av tillfällig sådan personal har Kungl. Maj:t sålunda förordat en medelsanvisning av 150 000 kr. Även utskottet finner en utökning av förevarande personal nödvändig för att takten i rationaliseringsarbetet ej skall minskas. Utskottet har för sin del funnit sig böra tillstyrka att för ändamålet anvisas det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet. Yrkandena i motionerna I: 611 och II: 743 om ytterligare anslagsanvisning avstyrkes därför.

Vad Kungl. Maj:t i övrigt förordat under punkten kan utskottet jämväl ansluta sig till.

Äberopande vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att riksdagen må

I. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 611 och II: 743,

a) godkänna följande avlöningsstat för lantbruksnämnderna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	5 280 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	227 000
3. Arvoden till ortsombuden, <i>förslagsvis</i>	356 000
4. Ersättningar till sakkunniga m. m., <i>förslagsvis</i>	671 000
5. Ersättningar till täckdiknings- och cementeringsförmän, <i>förslagsvis</i>	100 000
6. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	4 682 000
7. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	4 302 000

Summa kr. 15 618 000

b) till *Lantbruksnämnderna: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 15 618 000 kr.

II. lämna motionerna I: 311 och II: 284, såvitt nu är i fråga, utan bifall.

10:o) *Lantbruksnämnderna: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkten 10 (s. 20) gjorda framställning, som innebär anslagsökning med 490 000 kr., varav 50 000 kr. avses för engångsanskaffning av kontorsutrustning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbruksnämnderna: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 3 670 000 kr.

11:o) *Bidrag till hushållningssällskapen: Avlöningar*. Under punkten 11 (s. 20—23) innefattar Kungl. Maj:ts förslag — förutom ny avlöningsstat — anslagsanvisning med 11 523 000 kr. eller 479 000 kr. mera än för löpande budgetår. Enligt förslaget bör hushållningssällskapens nuvarande befogenheter att tillsätta sådan på hushållningssällskapsorganisationens personalförteckning upptagen tjänst, som är lägre placerad än i lönegrad A 15, vidgas efter Kungl. Maj:ts närmare bestämmande. Vidare föreslås att lantbruksstyrelsen eller efter dess bemyndigande hushållningssällskap skall äga besluta om stationeringsort för innehavare av personalförtecknad tjänst.

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) I: 137 av herr *Alexanderson m. fl.*, likalydande med II: 170 av herr *Keijer m. fl.*, i vilka motioner hemställts, att riksdagen för åtgärder i syfte att få till stånd en förbättrad och utökad bärodling, särskilt jordgubbsodling, inom Stockholms läns skärgårdsområde till Stockholms läns hushållningssällskap måtte anvisa 30 000 kr. per budgetår under i första hand tre år,

2) I: 312 av herr *Sveningsson m. fl.* och II: 285 av herr *Hæggbloom m. fl.*, i vilka likalydande motioner hemställts, att riksdagen måtte besluta att antalet ekonomikonsulenter i lönegrad A 23 vid hushållningssällskapen fr. o. m. den 1 januari 1965 skall utökas med fem till tjugofem,

3) I: 620 av herrar *Virgin* och *Jonasson*, likalydande med II: 754 av herrar *Wahrendorff* och *Hedin*, i vilka motioner hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte besluta att från och med budgetåret 1964/65 inrätta en befattning som fiskerikonsulent för Vänern med placering i lönegrad Ae 19 samt att kostnaderna för denna befattning skall bestridas av vattenavgiftsmedel.

Beträffande de skäl som anförts till stöd för motionsyrkandena får utskottet hänvisa till motionerna II: 170, I: 312 och II: 754.

Lantbruksstyrelsen har i sin anslagsframställning föreslagit anslagsökning med 479 300 kr. Yrkandet är bl. a. föranlett av en framställning från fiskeristyrelsen om inrättande av en befattning i Ae 19 för fiskerikonsulenten i Vänern, som nu är arvodesanställd. Kostnaderna för befattningen är avsedda att, liksom f. n. gäller för arvodet, bestridas av vattenavgifter. Lantbruksstyrelsens anslagsäskande innebär vidare att gällande statsbidrag till avlönande av 14 ekonomikonsulenter med 18 500 kr. per konsulent skall ersättas med statsbidrag motsvarande hela lönen enligt A 23 till 19 ekonomikonsulenter samt att i samband därmed nu utgående 92 500 kr. till fem dylika konsulenter under anslaget Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m. skall överföras från sistnämnda anslag till hushållningssällskapens avlöningsanslag.

Under punkten har även redovisats att Hushållningssällskapens förbund gjort framställning om dels fortsatt utbyggnad av ekonomikonsulentorganisationen med ytterligare fem tjänster, dels uppräknig av statsbidraget till ekonomikonsulenterna till belopp motsvarande hela lönen enligt A 23.

Departementschefen har bl. a. anfört följande.

»Vid anmälan av proposition 1963: 125, i vilken bland annat föreslogs åtgärder för att främja en ökad strukturrationalisering inom jordbruket, uttalade jag att rationaliseringen för att få full effekt bör följas upp genom rådgivning till berörda jordbrukare. Av mycket stor betydelse vid den omställning inom jordbruksföretagen, som rationaliseringen medför, är rådgivning i drifts- och företagsekonomiska frågor. För att stärka tillgången på expertis för sådan rådgivning har också Kungl. Maj:t på min föredragning beslutat att av det belopp av 500 000 kr., som fjolårets riksdag anvisade för att öka rådgivningsresurserna, 92 500 kr. skall utnyttjas såsom bidrag för att anställa ytterligare fem ekonomikonsulenter. Då fjolårets riksdag under förevarande anslag anvisade medel för bidrag till fyra nya befattningar för ekonomikonsulenter, har antalet dylika befattningar från och med innevarande budgetår ökat från tio till 19. Med hänsyn till den vikt jag tillmäter den ekonomiska rådgivningsverksamheten och på de skäl lantbruksstyrelsen anfört vill jag tillstyrka styrelsens förslag att statsbidraget för dessa befattningar höjs från nuvarande 18 500 kr. per konsulent till att motsvara hela lönen enligt lönegrad A 23. Såsom villkor för att hushållningssällskap skall erhålla bidrag till befattning som ekonomikonsulent bör gälla att befattningshavaren enligt lantbruksstyrelsens närmare bestämmande även skall biträda vederbörande lantbruksnämnd.

Till följd av vad jag nu förordat och då i fortsättningen bidrag till samtliga ekonomikonsulentbefattningar bör utgå från förevarande anslag bör detta höjas med 377 000 kr. Härjämte bör anslaget uppräknas med 102 000 kr. på grund av löneomräkning. Förslaget att inrätta en ny befattning som fiskerikonsulent, vilken skulle avlönas av vattenavgiftsmedel, kan jag däremot inte biträda.»

Utskottet. Såsom departementschefen anført har den statliga ekonomiska rådgivningsverksamheten inom jordbruket utbyggt i betydande omfattning de senaste åren. Det statliga stödet har nu av departementschefen föreslagits bli utökat så, att fr. o. m. nästa budgetår 19 ekonomikonsulenter i A 23 helt skall avlönas av statsmedel från hushållningssällskapens avlöningsslag. I anledning härav erforderliga anslagsmedel föreslås skola tillföras anslaget. I motionerna I: 312 och II: 285 har förordats att antalet ekonomikonsulenter vid hushållningssällskapen från den 1 januari 1965 ökas med fem. Utskottet, som delar motionärernas uppfattning om betydelsen av ekonomikonsulenternas arbete, vill dock erinra om att, såsom motionärerna själva påpekat, det för närvarande råder brist på kvalificerade sökande till redan befintliga ekonomikonsulentbefattningar. Vid sådant förhållande finner utskottet föga troligt att ytterligare fem sådana tjänster skulle kunna besättas under nästa budgetår. Det bör även hållas i minnet att de spörsmål, som är föremål för prövning av 1960 års jordbruksutredning, jämväl omfattar frågan om den jordbruksekonomiska rådgivningsverksamheten. Med hänsyn till det anförda och mot bakgrunden av det intresse som från Kungl. Maj:ts sida visats för ifrågavarande spörsmål har utskottet ej funnit anledning tillstyrka motionerna.

I motionerna I: 620 och II: 754 har hemställts om bifall till fiskeristyrelsens av lantbruksstyrelsen tillstyrkta framställning om att ombilda arvodestjänsten som fiskerikonsulent för Väneren till en befattning i lönegrad Ae 19, vilken befattning skulle, i likhet med vad som gäller för den nuvarande tjänsten, bekostas av vattenavgiftsmedel. Ehuru framställningen i flera avseenden synes väl motiverad, har utskottet ej ansett sig böra nu inta annan ståndpunkt än departementschefen. Utskottet avstyrker sålunda motionerna.

I motionerna I: 137 och II: 170 har framförts yrkande av innebörd att till Stockholms läns hushållningssällskap skulle anvisas 30 000 kr. för de närmaste tre budgetåren för viss instruktionsverksamhet för bärödling inom Stockholms läns skärgårdsområde. Motionärerna har framhållit, att det är en väsentlig fråga att sådana utkomstmöjligheter beredes befolkningen i Stockholms skärgård att den kan kvarstanna. Denna fråga synes emellertid vara av sådan sysselsättningspolitisk karaktär, att den enligt utskottets mening icke bör prövas i nu förevarande sammanhang. Utskottet förutsätter att den trädgårdstekniska personalen hos berörda hushållningssällskap disponeras på sådant sätt att berättigade anspråk på instruktionsverksamhet från ifrågavarande skärgårdsområden jämväl tillgodoses. Motionerna torde med hänsyn till angivna förhållanden ej böra föranleda någon åtgärd.

Av Kungl. Maj:t under punkten framlagda förslag har ej föranlett någon erinran från utskottets sida.

Under åberopande av vad sålunda anförts, hemställer utskottet,
att riksdagen må

I. med bifall till Kungl. Maj:ts framställning ävensom

med avslag å motionerna I: 137 och II: 170 samt I: 312 och II: 285,

a) godkänna följande avlöningsstat för hushållningssällskapsorganisationen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	6 707 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	661 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	300 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 153 000
5. ATP-avgifter, <i>förslagsvis</i>	589 000
6. Arbetsgivaravgifter till sjuk- och moderskapsförsäkringen, <i>förslagsvis</i>	113 000

Summa kr. 11 523 000

b) till *Bidrag till hushållningssällskapen: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 11 523 000 kr.

II. avslå motionerna I: 620 och II: 754.

12:o) *Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader.* Kungl. Maj:ts förslag under punkten 12 (s. 23—25) innebär en anslagsanvisning med 6 000 000 kr., utgörande ökning med 215 000 kr. till sällskapens allmänna omkostnader.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat följande till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) I: 311 av herr *Sveningsson m. fl.*, likalydande med II: 284 av herr *Hæggbloom m. fl.*, i vilka motioner hemställts, såvitt nu är i fråga,

att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär en översyn syftande till en samordning av genom statliga organ bedrivna rådgivningsverksamhet inom jordbrukets område samt lämplig utformning av stöd åt den genom producentorganisationer bedrivna rådgivningsverksamheten,

samt att anslaget *Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader* höjes med 250 000 kronor till 6 250 000 kronor,

2) II: 287 av herr *Lindström*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att till *Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 6 337 000 kr.,

3) I: 351 av herr *Hermansson m. fl.*, likalydande med II: 400 av herr *Antby m. fl.*, i vilka motioner hemställts att den i anslaget *Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader* ingående delposten, som utgöres av

statsbidrag till sällskapens egen försöksverksamhet, för budgetåret 1964/65 uppräknas med 455 000 kr. till 810 000 kr.

Beträffande det närmare innehållet i motionerna får utskottet hänvisa till motionerna II: 284, II: 287 och II: 400.

Lantbruksstyrelsen har i sin anslagsframställning föreslagit att det för bidrag till hushållningssällskapens omkostnader avsedda beloppet ökas med 552 000 kr.

Styrelsen för lantbrukshögskolan har hemställt, att bidragsbeloppet till sällskapens försöksverksamhet uppräknas med 455 000 kr. till 810 000 kr.

Hushållningssällskapens förbund har gjort framställningar om höjning av dels bidragsgivningen till sällskapens försöksverksamhet med 455 000 kr., dels bidragsgivningen till sällskapens omkostnader i övrigt med 870 500 kr.

Departementschefen har bl. a. anfört följande.

»Vid mitt ställningstagande till den yrkade höjningen av medlen till hushållningssällskapens allmänna omkostnader har jag beaktat, att mitt förslag under avlöningsanslaget om ökat statsbidrag till hushållningssällskapen för ekonomikonsulenternas avlöning minskar sällskapens egna utgifter. Vidare kommer jag vid anmälan av lantbrukshögskolans anslag till försöksverksamhet att beräkna medel för att det skall bli möjligt att höja hushållningssällskapens ersättning för biträde i denna verksamhet. Med hänsyn härtill kan jag endast tillstyrka att förevarande anslagsdel höjs med 215 000 kr.

Den av styrelsen för lantbrukshögskolan föreslagna ökningen av statsbidragsgivningen till hushållningssällskapens egen försöksverksamhet kan jag ej biträda. För ändamålet bör därför beräknas oförändrat 355 000 kr.»

Utskottet. Kungl. Maj:t har under denna punkt föreslagit, att den för hushållningssällskapens allmänna omkostnader avsedda anslagsdelen skall höjas med 215 000 kr. I motionen II: 287 samt motionerna I: 311 och II: 284 har yrkats att medelsanvisningen för nyssnämnda ändamål ökas utöver vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit. De skäl motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden har utskottet funnit bärande. Den eftersträlvade intensifieringen av upplysnings- och rådgivningsverksamheten på jordbrukets område bör enligt utskottets mening ej hämmas av brist på medel till sällskapens allmänna omkostnader. Utskottet finner därför, att sällskapen i ökad utsträckning bör kompenseras för bl. a. kostnadsökningar i samband med sällskapens reseverksamhet och expenser. Utskottet föreslår för sin del att anslagsdelen beträffande sällskapens allmänna omkostnader uppräknas med 552 000 kr. eller med 337 000 kr. mera än vad Kungl. Maj:t föreslagit. Utskottet har däremot ej funnit anledning frångå den av Kungl. Maj:t gjorda anslagsberäkningen beträffande statsbidragsgivningen till sällskapens egen

försöksverksamhet. I motionerna I: 351 och II: 400 yrkade ökningarna i förevarande avseende avstyrkes sålunda.

Den i motionerna I: 311 och II: 284 gjorda framställningen om översyn, syftande till en samordning av den genom statliga organ bedrivna rådgivningsverksamheten inom jordbrukets område, avser problem som 1960 års jordbruksutredning synes ha under prövning. Utskottet finner därför lämpligt att motionerna i denna del överlämnas till nyssnämnda utredning. Likaledes bör nu nämnda motioner, i vad de avser översyn rörande lämplig utformning av stödet åt den genom producentorganisationer bedrivna rådgivningsverksamheten, överlämnas till jordbruksutredningen för att tagas under övervägande i utredningsarbetet.

Äberopande vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må,

I. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 311 och II: 284, såvitt nu är i fråga, ävensom med bifall till motionen II: 287, till *Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 6 337 000 kr.

II. i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att motionerna I: 311 och II: 284, såvitt avser översyn rörande rådgivningsverksamheten, överlämnas till 1960 års jordbruksutredning,

III. avslå motionerna I: 351 och II: 400.

13:o) **Utbildningskurser för viss personal vid lantbruksnämnder och hushållningssällskap.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under punkten 13 (s. 25—26) gjorda förslag — innebärande att anslaget uppförs med oförändrat belopp samt att medel ur anslaget får användas för fortbildning även av lantbruksstyrelsens personal — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utbildningskurser för viss personal vid lantbruksnämnder och hushållningssällskap* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kr.

14:o) **Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m.** Under punkten 14 (s. 26—29) har Kungl. Maj:t föreslagit en med 158 000 kr. till 3 268 000 kr. ökad anslagsanvisning. Förslaget innebär i huvudsak följande. För effektivisering av den kursverksamhet, som bedrivs med medel från förevarande anslag, har utarbetats ett riksrådgivningsprogram samt inrättats en särskild arbetsgrupp för rådgivningsfrågor. Medelsanvisningen till kursverksamheten har höjts med 40 000 kr. till 2 348 000 kr. Anslagsposten till undervisningsfilm och bildserier har upptagits till oförändrat belopp av 75 000 kr. För fortsatt utbyggnad av specialrådgivningen — d. v. s. den till lantbrukshögskolan knutna organisationen för särskild rådgivning på växtodlings- och husdjursområdena samt i företagsekonomi — har med hän-

syn till animalieproduktionens stora betydelse medel beräknats för ytterligare en specialrådgivare inom husdjursområdet. Någon av de befintliga fem befattningarna som specialrådgivare inom växtodlingen skall kunna inriktas på ogräsfrågor och även eljest skall omplaceringar av specialrådgivarbefattningar kunna ske. Anslagsposten till specialrådgivningen har för avlönande av den ytterligare specialrådgivaren och på grund av ökade lönekostnader för rådgivningsverksamheten uppräknats med 118 000 kr. till 813 000 kr.

Utskottet. Den av Kungl. Maj:t framlagda anslagsberäkningen kan utskottet ansluta sig till. Då vad Kungl. Maj:t i övrigt förordat ej heller föranleder någon erinran från utskottets sida, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 3 268 000 kr.

15:o) **Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånepfond.** Kungl. Maj:t har under punkten 18 (s. 45—49) i enlighet med lantbruksstyrelsens anslagsframställning föreslagit anslagsminskning med 45 000 kr. till 985 000 kr. samt att det belopp, inom vars ram utfästelser om bidrag till återbetalning av lån ur jordbrukets maskinlånepfond må göras, fastställas till oförändrat 300 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat de till utskottet hänskjutna motionerna I: 445 av herr *Pettersson, Harald*, och herr *Larsson, Thorsten*, likalydande med II: 532 av herr *Dahlgren*, i vilka motioner hemställts att riksdagen måtte dels medge, att under budgetåret 1964/65 beviljas statsbidrag från anslaget till återbetalning av lån ur jordbrukets maskinlånepfond med sammanlagt 500 000 kronor, dels till Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånepfond för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 185 000 kronor.

Utskottet får beträffande det närmare innehållet i motionerna hänvisa till motionen I: 445.

Under ifrågavarande punkt har redovisats den del av en utav lantbruksstyrelsen med skrivelse den 19 juni 1963 överlämnad utredning rörande vissa gemensamhetsanläggningar vid framför allt mindre brukningsenheter, som behandlar *gemensam maskinanvändning*. I denna del har lantbruksstyrelsen anfört bl. a. följande.

Lantbruksstyrelsen anser det vara angeläget, att det allmänna även i fortsättningen stöder gemensam maskinanvändning inom det mindre jordbruket och familjejordbruket för att därigenom minska investeringskostnaderna för den enskilde jordbrukaren. Styrelsen finner inte anledning föreslå någon ändring av de bestämmelser, som gäller för lån ur maskinlånepfonden. Däremot förordar styrelsen att bestämmelserna om bidrag till

specialmaskiner ändras på det sätt, att såsom villkor härför bör gälla att av den åkerareal, som innehas av de i maskinanvändningen deltagande jordbrukarna, minst 65 procent skall tillhöra brukningsenheter som ej är större än att de normalt kan skötas av två män utan anlåtande av manuell arbetskraft utanför deras familjer. Förslaget motiveras med att större arealer numera krävs för att maskinerna skall kunna utnyttjas rationellt och för att lönsamhet skall uppnås.

I detta sammanhang föreslår lantbruksstyrelsen, att jordbrukets maskinlånefond erhåller ett kapitaltillskott av 3 000 000 kr.

Departementschefen har — efter närmare redogörelse för lantbruksstyrelsens anslagsframställning och för nyssnämnda utredningsförslag samt däröver avgivna remissyttranden — anfört bl. a. följande.

»Av lantbruksstyrelsens i det föregående redovisade utredning framgår, som också vissa remissinstanser konstaterat, att nuvarande stöd till gemensam maskinanvändning endast har ringa betydelse för jordbruket. Det kan därför enligt min mening ifrågasättas, om stödet över huvud taget bör bibehållas i nuvarande form. Mot bakgrunden av att 1960 års jordbruksutredning har att pröva omfattningen och inriktningen av hela det statliga rationaliseringsstödet har jag ansett mig böra avstå från att nu föreslå någon genomgripande ändring. Såsom lantbruksstyrelsen förordat bör dock arealgränsen för att bidrag skall kunna utgå till återbetalning av lån för specialmaskin ersättas av vad som numera gäller i detta avseende för rationaliseringsstödet i allmänhet. För att undvika de kontrollsvårigheter, som enligt min mening är förenade med gällande bestämmelser, bör såsom förutsättning för bidrag endast anges, att maskinanvändningen i huvudsak skall avse brukningsenheter av högst tvåfamiljsjordbrukets storlek. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidta den ändring i kungörelsen den 26 juni 1948 (nr 380) angående lån från jordbrukets maskinlånefond m. m., som föranleds av bifall till vad jag nu förordat.

Av det anförda följer, att jag anser att den ram, inom vilken utfästelser om bidrag till återbetalning av lån får lämnas, för nästa budgetår bör fastställas till oförändrat 300 000 kr. Även utlåningen från jordbrukets maskinlånefond bör enligt min mening bibehållas vid oförändrad nivå eller omkring 7 000 000 kr. årligen. Vid en sådan utlåningsvolym är det tillfyllest att fonden erhåller ett tillskott av 1 000 000 kr. Jag avser att återkomma till denna fråga vid anmälan av utgifterna under kapitalbudgeten.»

Utskottet. Kungl. Maj:t har i överensstämmelse med lantbruksstyrelsens förslag dels förordat att det belopp inom vilket utfästelser om bidrag till återbetalning av lån får lämnas, fastställas till oförändrat 300 000 kr., dels beräknat medelsbehovet under anslaget till 985 000 kr. Mot bakgrunden av att 1960 års jordbruksutredning har att pröva omfattningen och inriktningen av hela det statliga rationaliseringsstödet har utskottet ej funnit

anledning att föreslå någon ändring i vad Kungl. Maj:t härutinnan föreslagit. De i sammanhanget framförda motionsyrkandena avstyrkes sålunda.

Utskottet har ej heller något att invända mot att såsom Kungl. Maj:t föreslagit bestämmelserna i fråga om arealgränsen för ifrågavarande bidrag anpassas till vad som i detta hänseende gäller för rationaliseringsstödet i allmänhet. I enlighet med det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 445 och II: 532,

a) medge, att under budgetåret 1964/65 må beviljas statsbidrag från anslaget till återbetalning av lån ur jordbrukets maskinlånefond med sammanlagt 300 000 kr.

b) till *Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 985 000 kr.

16:o) *Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m.* Kungl. Maj:t har under punkten 20 (s. 55) föreslagit riksdagen att för nästa budgetår anvisa ett belopp av 1 875 000 kr., vilket innebär en anslagsminskning med 242 000 kr. Ramen för domänstyrelsens och lantbruksstyrelsens verksamhet på detta område avses fastställas av Kungl. Maj:t.

Utskottet. Kungl. Maj:ts anslagsberäkning och förslag i övrigt föranleder ingen erinran från utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må till *Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 875 000 kr.

17:o) *Befrämjande av husdjursaveln m. m.* Under punkten 21 (s. 56—59) har Kungl. Maj:t gjort framställning om en medelsanvisning å 2 515 000 kr., vilket innebär en ökning av 100 000 kr. gentemot innevarande budgetår. Samtidigt hemställs om dels medgivande att fastställa ramen för inköp av avelshästar och ridhästar till 500 000 kr., dels medgivande att såsom statsbidrag till ridhusanläggningar ta i anspråk 600 000 kr. av befintlig reservation under anslagsposten Stöd åt hästaveln.

I samband härmed har utskottet behandlat två motioner, nämligen I: 259 av herr *Hermansson m. fl.*, likalydande med II: 409 av herr andre vice talmannen *von Seth m. fl.*, i vilka motioner hemställts att riksdagen för budgetåret 1964/65 måtte höja reservationsanslaget till befrämjande av husdjursaveln m. m. med 490 000 kr. till 3 005 000 kr.

Beträffande det närmare innehållet i förenämnda motioner får utskottet hänvisa till motionen II: 409.

Lantbruksstyrelsen har hemställt, att anslaget ökas med 65 000 kr. samt att till ridhusanläggningar m. m. skall få disponeras 800 000 kr. av medel som överförts till anslaget från hästavelslånefonden ävensom att kreditgarantiramen för inköp av avels- och ridhästar fastställs till 500 000 kr.

Under punkten har anmälts en av *lantbruksstyrelsen* den 29 augusti 1963 inkommen redogörelse med förslag rörande användningen av totalisatormedel till befrämjande av alla grenar inom hästaveln, ävensom en av *Riksförbundet Landsbygdens folk* ingiven skrift i ärendet.

Departementschefen har — efter redogörelse för lantbruksstyrelsens anslagsframställning ävensom för innehållet i omförmälda redogörelse och däröver avgivet remissyttrande — anfört följande.

»Lantbruksstyrelsens förslag att använda totalisatormedel för stöd till hästaveln innebär reellt att statens andel av vinstavdraget vid totalisatorspel minskas till förmån för hästaveln. En sådan ändring kan jag inte tillstyrka. Statens stöd till hästaveln bör i avvaktan på resultatet av 1963 års hästutrednings överväganden alltjämt anvisas under förevarande anslag. Behovet av ökat statsstöd anser jag böra prövas mot bakgrunden av att hästens betydelse för jordbruks- och skogsnäringen avtar. Jag vill även erinra om att jag vid anmälan av denna anslagspunkt i fjolårets statsverksproposition uttalade att nuvarande stödformer står i mindre god överensstämmelse med de principer för statlig bidragsgivning av jämförbart slag, som riksdagen uttalat sig för. För att bibehålla det från anslaget utgående stödet vid ungefär nuvarande reella nivå föreslår jag dock, att anslagsposten till stöd åt hästaveln uppräknas med 100 000 kr. Av detta belopp bör 85 000 kr. avse kallblodsaveln och 15 000 kr. varmbloodsaveln. Mitt förslag innebär, att under nästa budgetår ej mindre än 1 640 000 kr. disponeras för stöd åt hästaveln.

Mot lantbruksstyrelsens förslag om en ram för nästa budgetår på 500 000 kr. till statlig kreditgaranti för lån till inköp av avelshästar och ridhästar har jag intet att erinra. Det belopp, som avses till statsbidrag för att anordna ridhusanläggningar, bör enligt min mening vara oförändrat 600 000 kr. I enlighet med beslut av 1959 års riksdag (prop. 45; JoU 13; rskr. 156) skall beloppet utgå ur den från lånefonden för hästavelns befrämjande härrörande reservationen under anslaget. Jag vill erinra om att enligt beslut av 1962 års riksdag (prop. 1 bil. 11; JoU 1; rskr. 9) skall 50 000 kr. av de medel, som överförts till detta anslag från hästavelslånefonden, under nästa budgetår användas för att sänka utgifterna för civila deltagare i vissa ridkurser vid arméns rid- och körskola i Strömsholm.

Anslagsposten till bidrag till avelsföreningar och liknande organisationer bör även för nästa budgetår upptas med 175 000 kr. Det bör bringas till riksdagens kännedom att Kungl. Maj:t föreskrivit, att av de medel, som anvisats för intensifierad rådgivning under anslaget för bidrag till jordbrukets

rationalisering, m. m., 88 000 kr. skall disponeras för ökad rådgivning beträffande fjäderfä- och fårskötsel.»

Utskottet. I anslutning till ifrågavarande punkt har i motionerna I: 259 och II: 409 med hänvisning bl. a. till tidigare riksdagsuttalanden i ämnet väckts förslag om förstärkning av anslaget till hästavelns befrämjande med 490 000 kr. med fördelning mellan avelsgrenarna efter de grunder som Kungl. Maj:t föreslagit.

I anledning av nämnda motionsyrkanden får utskottet anföra, att utskottet finner det beklagligt att de uttalanden och utredningar som gjorts rörande ökat stöd åt hästaveln genom överförande för detta ändamål av totalisatormedel ej lett till åtgärder. Utskottet vill dock icke göra erinran emot departementschefens uttalande, att stödet åt hästaveln i avvaktan på slutförandet av 1963 års hästutredning helt anvisas över här ifrågavarande rikstatsanslag. Utskottet uttalar sin tillfredsställelse med Kungl. Maj:ts förslag om förhöjning av detta anslag med 100 000 kr. på grund av inträdd kostnadsstegring. Såsom utskottet vid flera föregående tillfällen gett uttryck åt är dock anslagssumman alltför knapp även av andra orsaker. Därjämte bör beaktas den förväntan om högre statsstöd, som genom departementschefens och utskottets tidigare uttalanden skapats hos hästavelsorganisationerna och den därav föranledda planeringen av deras fortsatta verksamhet. Utskottet anser fördenskull, att de medel som bör stå till förfogande för hästavelns befrämjande bör undergå en viss ytterligare förstärkning.

Under den övergångstid som uppkommer genom pågående utredningsarbete kan det måhända vara olämpligt att direkt höja anslaget i nionde huvudtiteln för nästkommande budgetår. Utskottet vill därför förorda att för sagda budgetår 210 000 kr. utöver nämnda anslag ställes till förfogande för hästavelns befrämjande från på anslaget förefintlig reservation, vilken synes ge utrymme härför. Härigenom skulle de medel som sammanlagt kommer att stå till förfogande realiter motsvara, vad som före 1960 årligen fanns tillgängligt för ändamålet. Skulle pågående utredning eventuellt icke bli färdig i sådan tid, att förslag kan framläggas till nästa års riksdag, förväntar utskottet att motsvarande förstärkning medges även i fortsättningen, i den mån medel härtill kan stå till förfogande. Utskottet anser vidare, att fördelningen av medlen mellan de olika avelsgrenarna i princip bör ske enligt departementschefens föreliggande förslag och med beaktande i övrigt av uttalandet i propositionen 1959: 45, att Kungl. Maj:t efter förslag av lantbruksstyrelsen i samråd med av hästaveln intresserade organisationer skall fastställa en dispositionsplan, som inte bör vara alltför detaljerad.

Vad Kungl. Maj:t föreslagit och anfört under denna punkt föranleder ingen invändning från utskottets sida. Utskottet hemställer således,

att riksdagen må

I. medge, att under budgetåret 1964/65 må beviljas statlig kreditgaranti för lån avseende vissa i det föregående berörda

åtgärder till hästavelns främjande intill ett belopp av 500 000 kr.

II. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt i anledning av motionerna I: 259 och II: 409,

a) medge att av under anslagsposten Stöd åt hästaveln befintlig reservation under budgetåret 1964/65 210 000 kr. respektive 600 000 kr. må i enlighet med vad i det föregående anförts tagas i anspråk för hästavelns befrämjande samt till statsbidrag för att anordna ridhusanläggningar,

b) till *Befrämjande av husdjursaveln m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 2 515 000 kr.

18:o) **Statens hingstdepå och stuteri: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts under punkten 22 (s. 59—60) gjorda framställning om fastställande av ny avlöningsstat samt om anslagsanvisning med oförändrat belopp av 655 000 kr. föranleder ingen erinran av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens hingstdepå och stuteri, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	44 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	412 000
3. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän	1 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	197 700

Summa kr. 655 000

b) till *Statens hingstdepå och stuteri: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 655 000 kr.

19:o) **Statens hingstdepå och stuteri: Omkostnader.** Med biträdande av Kungl. Maj:ts under punkten 23 (s. 60) gjorda framställning om uppförande av ett formellt anslagsbelopp av 1 000 kr. hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens hingstdepå och stuteri: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

20:o) **Särskilt stöd åt biskötseln och fröodlingen.** Kungl. Maj:t har under punkten 24 (s. 60—65) föreslagit att anslaget, som bör ändras till reservationsanslag, uppräknas med 66 000 kr. till 100 000 kr.

I detta sammanhang har redovisats anslagsframställningar av *lantbruksstyrelsen* och *styrelsen för lantbrukshögskolan* ävensom en av lantbruksstyrelsen verkställd utredning om biodlingens nuvarande betingelser och utvecklingstendenser.

Efter redogörelse för nyssnämnda anslagsframställningar och omförmälda utredning samt över den senare avgivna yttrandena har *departementschefen* anfört följande.

»Av lantbruksstyrelsens i det föregående redovisade utredning framgår den stora betydelsen som bina har för pollinering vid frö-, oljeväxt- och fruktodlingar och därigenom även för avkastningen från dessa odlingar. Med hänsyn härtill och då biskötseln i nuvarande form minskar i omfattning bör det enligt min mening vara angeläget för fröodlare och andra, som för sin produktion är beroende av bin, att svara för erforderlig bihållning. En omställning av biodlingen i antydd riktning ökar, såsom lantbruksstyrelsen och ett stort antal remissinstanser framhåller, behovet av undervisning och rådgivning på området till växtodlare och andra. Av utredningen framgår, att såväl vid lantbrukshögskolan som vid lantbrukets yrkesskolor planeras en förbättrad undervisning i biskötsel. Härutöver bör i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag ämnet biodling kunna upptas i den kursverksamhet, som bedrivs med stöd från anslaget till kursverksamhet för jordbrukets rationalisering, m. m.

Rådgivning beträffande biskötsel bör enligt min mening ingå i hushållningssällskapens allmänna upplysningsverksamhet. Med hänsyn till det speciella ämnesområdet torde dock viss förstärkning av rådgivningsresurserna vara nödvändig. Medel härtill bör beräknas under förevarande anslag. Likaså bör på de skäl lantbruksstyrelsen anfört medel finnas tillgängliga för utbildning och information av bitillsyningsmän. Statsbidrag bör vidare även i fortsättningen utgå till Sveriges biodlares riksförbund. Slutligen kan anledning finnas att stödja praktisk försöksverksamhet rörande bland annat vandringsbiskötsel och andra frågor av betydelse för binas utnyttjande i pollineringen. Jag föreslår att till nu nämnda ändamål 81 000 kr. anvisas under förevarande anslag. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på lantbruksstyrelsen att besluta rörande den närmare användningen av medlen.

Någon höjning av den del av anslaget, som avses för bidrag till Sveriges fröodlareförbunds rådgivnings- och upplysningsverksamhet, är jag inte beredd att tillstyrka. Förbundet bör sålunda för nästa budgetår erhålla oförändrat 15 000 kr. Härjämte bör ur anslaget utgå statsbidrag till Skånes fröodlingsförening med 4 000 kr.»

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t föreslagit under denna punkt föranleder ingen erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Särskilt stöd åt biskötseln och fröodlingen* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

21:o) **Bidrag till vissa åtgärder för kvalitetsförbättring av matpotatis.** Kungl. Maj:t föreslår under punkten 25 (s. 65—70) oförändrad medelsanvisning på 135 000 kr.

Lantbruksstyrelsen har hemställt om anslagsökning med 97 000 kr.

I detta sammanhang har anmälts ett av *styrelsen för Svensk matpotatis-kontroll* framlagt förslag till ytterligare åtgärder för kvalitetsförbättring av matpotatis.

Departementschefen har — efter redogörelse för anslagsframställningen ävensom för innehållet i omförmälda förslag samt däröver avgivna yttrandena — anfört följande.

»Det är både ur potatisodlarnas, handelns och konsumenternas synpunkt angeläget med en objektiv kvalitetskontroll av den matpotatis som saluförs. Svensk matpotatiskontroll (SMAK) har under sin tioåriga verksamhet uppnått goda resultat. Åtskilliga skäl talar för det av SMAK framlagda förslaget om utvidgning av kvalitetskontrollen. Enligt min mening har emellertid vid remissbehandlingen av förslaget framförts tungt vägande invändningar, inte minst i fråga om konstruktionen av den föreslagna kvalitetsklassen Ordinär. Med hänsyn härtill och då det synes mig önskvärt att en utvidgning av kvalitetsmärkningen sker i samförstånd med samtliga intressenter på området är jag inte beredd att nu framlägga förslag om ändring i gällande bestämmelser. Det är dock av vikt att SMAK fortlöpande följer utvecklingen på potatismarknaden och inkommer till Kungl. Maj:t med de förslag som kan motiveras därav.

Såsom lantbruksstyrelsen föreslagit bör SMAK för sin allmänna verksamhet under nästa budgetår erhålla oförändrat statsbidrag med 15 000 kr. Jag kan inte biträda förslaget att öka statsbidraget till SMAK:s upplysningsverksamhet rörande matpotatis. Detta bör således alltjämt utgå med 75 000 kr. Ej heller kan jag förorda någon ökning av statsbidraget å 45 000 kr. till samarbetskommittén för potatisförsöksverksamhet. Till frågan om bidrag av införselavgiftsmedel till nyssnämnda organ torde jag senare få återkomma till Kungl. Maj:t.»

Utskottet. Enär utskottet ej har något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa åtgärder för kvalitetsförbättring av matpotatis* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 135 000 kr.

22:o) **Gottgörelse till trädgårdsnäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkten 26 (s. 70—71) gjorda framställning om oförändrad medelsanvisning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gottgörelse till trädgårdsnäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 350 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

D. Jordbruksreglering m. m. samt särskilt stöd åt vissa jordbruk

23:o) **Statens jordbruksnämnd: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 27 (s. 72—73) innebär — förutom hemställan till riksdagen att medge ändringar i personalförteckningen och fastställa ändrad avlöningsstat — en anslagsminskning med 21 000 kr. till 3 627 000 kr.

Utskottet. Då utskottet icke har något att invända mot Kungl. Maj:ts framställning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för statens jordbruksnämnd som föranleds av vad som föreslagits i det föregående,

b) fastställa följande avlöningsstat för statens jordbruksnämnd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	777 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	80 000
3. Avlöningar till personal för tillfälliga arbetsuppgifter, <i>förslagsvis</i>	343 700
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 291 300
5. Ersättningar till experter och sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	50 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 085 000

Summa kr. 3 627 000

c) till *Statens jordbruksnämnd: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 3 627 000 kr.

24:o) **Statens jordbruksnämnd: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har under punkten 28 (s. 74) föreslagit en höjning av anslaget med 71 000 kr. Anslags-

beräkningen innebär att delposterna till reseersättningar och övriga expenser höjts med respektive 40 000 kr. och 31 000 kr.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag biträdades av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må till *Statens jordbruksnämnd: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 835 000 kr.

25:o) **Kostnader för beredskapslagring av livsmedel och fodermedel m. m.** Kungl. Maj:t har under punkten 30 (s. 74—75) föreslagit en oförändrad medelsanvisning av 22 000 000 kr.

Utskottet. Enär utskottet ej har något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för beredskapslagring av livsmedel och fodermedel m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 22 000 000 kr.

26:o) **Särskilt stöd åt det mindre jordbruket.** Under punkten 31 (s. 75—76) har Kungl. Maj:t föreslagit en med 5 milj. kr. till 95 milj. kr. minskad medelsanvisning i förhållande till innevarande budgetår. Samtidigt har föreslagits att arealtillägg i princip inte skall utgå till jordbrukare, som tillträder brukningsenhet efter den 30 juni 1964.

Utskottet har i förevarande sammanhang behandlat följande motioner, nämligen

1) I: 231 av herr *Isacson m. fl.*, likalydande med II: 288 av herrar *Ringaby* och *Hedin*, vari hemställt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte göra framställning om en utredning av det svenska småjordbrukets framtida ställning och utvecklingsvägar;

2) I: 310 av herr *Nilsson, Ferdinand* och II: 411 av herr *Svensson* i *Stenkyrka m. fl.*, i vilka likalydande motioner hemställt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om sådan ändring av kungörelsen om arealtillägg och övriga tillämpningsföreskrifter, att arealtillägg må kunna utgå även till brukare, som har mera än 10 ha men högst 15 ha odlad jord, när särskilda skäl därtill kan anses föreligga;

3) I: 615 av herr *Jacobsson, Per, m. fl.*, likalydande med II: 748 av herr *Hansson* i *Skegrie m. fl.*, vari hemställt, att riksdagen vid behandlingen av nionde huvudtiteln måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag om avveckling av arealtilläggen till nytillträdande småbrukare.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionerna I: 231, II: 411 och II: 748.

Över motionerna I: 231 och II: 288 har utskottet inhämtat yttranden av

1960 års jordbruksutredning, lantbruksstyrelsen, statens naturvårdsnämnd och arbetsmarknadsstyrelsen.

Lantbruksstyrelsen har hemställt, att för arealtillägg anvisas 23 milj. kr., innebärande en minskning med 1 milj. kr. i förhållande till löpande budgetår.

Statens jordbruksnämnd har beräknat medelsbehovet för leveranstillägg för mjölk och för extra mjölkpristillägg till sammanlagt 74 milj. kr., motsvarande en minskning med 2 milj. kr.

Departementschefen har anfört följande.

»Genom 1962 års riksdagsbeslut att arealtillägg skall utgå till samtliga nytillträdande jordbrukare miste bidraget sin karaktär av övergångsstöd. Omläggningen strider emot av riksdagen i annat sammanhang fastställd målsättning för rationaliseringen inom jordbruket. Ur social synpunkt är det enligt min mening också betänkligt att främja förvärv av jordbruk, som ej kan ge innehavaren tillfredsställande bärgning. Jag förordar därför, att arealtillägg i princip inte skall utgå till jordbrukare, som tillträder brukningsenhet efter den 30 juni 1964. Till sådan jordbrukare bör dock — i överensstämmelse med vad som gällde före omläggningen — arealtillägg utgå under förutsättning, att företrädaren var innehavare av brukningsenheten redan före den 1 juli 1964 samt att den nye innehavaren på grund av äktenskap, släktskap eller annat särskilt förhållande stått företrädaren nära och att han redan före tillträdet var stadigvarande bosatt i den bygd, där brukningsenheten ligger. Jag kan däremot inte förorda att, såsom gällde före nyss nämnda riksdagsbeslut, arealtillägg i här avsett fall också skall kunna utgå när brukningsenheten kan förväntas bli föremål för yttre rationalisering. — Kungl. Maj:t torde få vidta den ändring i kungörelsen den 28 maj 1959 (nr 256) om arealtillägg, m. m., som föranleds av bifall till förslaget i det föregående.

Med hänsyn till de faktiska kostnaderna för arealtillägg, leveranstillägg för mjölk och extra mjölkpristillägg i norra Sverige under senast kända år synes enligt min mening en anslagsanvisning av respektive 21, 34 och 40 miljoner kr., eller tillhoppa 95 miljoner kr., vara tillräcklig för att tillgodose medelsbehovet under nästa budgetår.»

I remissutlåtandet över motionerna I: 231 och II: 288 erinrar 1960 års jordbruksutredning om att i utredningens direktiv ingår uppdraget att även göra en översyn av nu utgående småbruksstöd. Så som utredningen fattat denna uppgift kan den ej enbart inskränkas till en mer teknisk översyn av de bestämmelser m. m. som råder i fråga om det statliga småbruksstödet olika former, utan den i direktiven givna uppgiften måste ses i ett vidare perspektiv, där småbrukets roll bedöms mot bakgrund av hela jordbruksnäringsens framtida ställning i vårt samhälle. Denna syn på småbruksfrågan

innebär att 1960 års jordbruksutredning i allt väsentligt kommer att ingå på den problematik, som dragits upp i förutnämnda motioner.

Lantbruksstyrelsen anser det icke finnas anledning att nu tillsätta en särskild utredning angående det svenska småjordbrukets framtida ställning och utvecklingsvägar. Styrelsen anför i huvudsak följande.

De jordbrukspolitiska frågorna rörande de mindre jordbruken faller givetvis inom ramen för 1960 års jordbruksutrednings uppdrag. Detta gäller bl. a. den av motionärerna omnämnda frågan om behov av framtida arbetsinsatser av småbrukarna för att våra skogstillgångar skall kunna ekonomiskt utnyttjas. Det må här nämnas att bestämmelserna för statligt kreditstöd, vilka senast vid 1963 års riksdag anpassats för att bli tidsenliga, innebär att ekonomiskt stöd — dock endast under vissa förutsättningar — kan beviljas till förvärv m. m. även av stödjordbruk. En av dessa förutsättningar är att brukaren av stödjordbruket huvudsakligen har annan sysselsättning, exempelvis skogsarbete, men att han säsongvis är beroende av stödjordbruket.

Såsom motionärerna anför, kan nya former av specialodlingar m. m. i en del fall öppna nya möjligheter även för brukningsenheter med små arealer. Styrelsen vill här till foga att i rationaliseringsverksamheten jordbruksenheterna betraktas som ekonomiska företag, varvid ekonomiska mått och ingalunda enbart arealstorlek blir utslagsgivande. Om t. ex. en specialiserad driftsinriktning visar sig varaktigt kunna ge brukaren och hans familj full sysselsättning och en tillfredsställande arbetsinkomst, betraktas företaget, även om det har relativt litet arealunderlag, som en bärkraftig enhet och icke som ett småbruk. Frågan om framtida möjligheter för sådana jordbruksföretag av skilda slag torde också komma under övervägande inom jordbruksutredningen.

Motionärerna uppehåller sig emellertid särskilt vid frågan om den uppgift och den betydelse, som småbruken kan komma att för framtiden tillmätas vid en utveckling, som bl. a. leder till att glesbygderna får en allt viktigare roll för fritidsändamål, att turistnäringen utvecklas och att aktiva insatser krävs för naturvården i allmänhet och inte minst för att turistlandskapet skall kunna vidmakthållas.

Frågeställningen avser sålunda väsentligen andra än jordbrukspolitiska problem. Det är enligt lantbruksstyrelsens mening anledning att överväga i vad mån det från andra än rent företagsekonomiska synpunkter kan vara önskvärt att vidmakthålla småjordbruk. Det kan exempelvis ur allmän synpunkt visa sig ekonomiskt motiverat att medverka till att sådana mindre enheter i viss utsträckning bibehålls just i syfte att främja en önskad utveckling avseende dispositioner för fritidsändamål, för turistnäring m. m. Det är för styrelsen känt att hithörande spörsmål är uppmärksammade av 1962 års fritidsutredning.

Statens naturvårdsnämnd, som begränsat sitt utlåtande till att avse vad i motionerna uttalats om landskapsvårdens betydelse inom glesbygderna och därmed sammanhängande problem, anför.

Landskapets utseende och karaktär bestämmes i hög grad av det sätt, på vilket naturtillgångarna utnyttjas. Tekniken gör det numera möjligt att i

en helt annan utsträckning än tidigare påverka naturen. Som exempel härpå kan nämnas intensiv markanvändning och nya brukningsmetoder på jordbrukets område, åtgärder som avsevärt förändrar det gamla kulturlandskapet. Även den i snabb takt fortskridande rationaliseringen av arbetet inom skogsbruket medför dylika förändringar. Jämsides med angivna utveckling pågår en genomgripande strukturrationalisering inom lantbruksnäringarna. Såsom uttalas i motionerna innebär denna rationalisering bl. a. nedläggande av mindre jordbruk samt omföring av åker, vallar och hagmarker till skogsmark. Samtliga nu nämnda faktorer medför en radikal omvandling av odlingslandskapet icke blott inom glesbygderna utan även inom större delen av vårt land i övrigt.

Enligt de riktlinjer för en aktiv naturvårdspolitik, som antogs av fjolårets riksdag, bör säkerställas markområden i sådan omfattning, att de tillsammans kan anses representativa för svensk natur och det svenska odlingslandskapet inom skilda delar av landet. Samtidigt bör allmänhetens stora behov av områden för rekreation och friluftsliv i erforderlig utsträckning tillgodoses. I likhet med motionärerna anser nämnden, att våra glesbygder i nämnda avseenden framdeles kommer att få allt större betydelse.

Vid sidan av säkerställandet av naturområden och åtgärder i övrigt till skydd för friluftslivet utgör landskapsvården en utomordentligt viktig uppgift för naturvårdsarbetet. Såsom motionärerna anfört är det härvid särskilt angeläget att inom de områden, som framstår som attraktiva och lämpliga för fritidsändamål, effektiva åtgärder vidtages till skydd för den hävdvunna landskapsmiljön. Till dylika åtgärder torde bland andra böra hänföras bevarande av ängs- och hagmark samt betesdrift i samband med köttdjurs- eller ungdjursuppfödning. Naturvårdsnämnden har för avsikt att i möjligaste mån främja landskapsvårdande åtgärder inom områden av nu ifrågakommande slag. Vidare är det av stor betydelse, att vid uppgörande av planer för skogsplantering å odlingsmark naturvårdens intressen beaktas, så att där landskapsbildningen så kräver, ytor lämnas fria, respektive att i stället för barrskog planteras lövskog.

Utän tvivel kommer bortrationalisering av småbruk i flera hänseenden att innebära en nackdel ur naturvårdens synpunkt. Den starkt ökande omfattningen av allmänhetens friluftsliv kommer att ställa stora krav på service. Det är därför mycket troligt, att många småjordbrukare skulle kunna få goda biinkomster genom turismnäringen eller genom arbetsuppgifter i samband med de allt vanligare fritidsbostäderna.

Vad nu sagts om småbrukets betydelse för naturvården och friluftslivet torde icke motivera den utredning av det svenska småjordbrukets framtida ställning och utvecklingsvägar, som föreslagits i motionerna, men kan vara ägnat att förstärka skäl, som ur andra synpunkter må komma att anföras för en dylik utredning. Därest en sådan kommer till stånd, synes den böra beakta det intresse naturvården och friluftslivet har av att våra glesbygder ej i alltför hög grad avfolkas.

Arbetsmarknadsstyrelsen framhåller i sitt remissyttrande, att utvecklingen inom skogsbruket för närvarande kännetecknas av en snabbt fortgående rationalisering, vilken medför dels en minskning av det totala arbetskraftsbehovet, dels, i stigande omfattning, övergång från säsonganställning till helårsanställning av skogsarbetare. Denna utveckling har bl. a. nedsatt småbrukarnas möjligheter att erhålla kompletterande sysselsätt-

ning i skogsbruket. Erfarenheten från arbetsförmedlingsarbetet visar också på stigande svårigheter att arbetsplacera småbrukare, som söker arbete utanför den egna brukningsenheten. Särskilda arbetsmarknadspolitiska åtgärder har därför måst insättas.

Utskottet. I motionerna I: 231 och II: 288 har påyrkats en utredning rörande det svenska småjordbrukets framtida ställning och utvecklingsvägar. Motionärerna pekar på en rad frågeställningar, som därvid bör beaktas. Emellertid kommer, såsom framgår av remissbehandlingen av förevarande motioner, 1960 års jordbruksutredning i allt väsentligt att ingå på den problematik, som tagits upp till behandling i motionerna. På grund härav synes dessa icke påkalla någon riksdagens särskilda åtgärd.

Vad gäller de av Kungl. Maj:t under förevarande punkt framlagda förslagen finner sig utskottet kunna tillstyrka att för arealtillägg, leveranstillsätt för mjölk och extra mjölkpristillsätt i norra Sverige anvisas respektive 21, 34 och 40 milj. kr. eller tillhoppa 95 milj. kr. Däremot finner sig utskottet icke kunna biträda Kungl. Maj:ts förslag att arealtillägg i princip inte skall utgå till jordbrukare, som tillträder brukningsenhet efter den 30 juni 1964. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att 1960 års jordbruksutredning vid sina överväganden rörande riktlinjerna för den framtida jordbrukspolitiken även har att göra en översyn av nu utgående småbruksstöd. Vid sådant förhållande finner utskottet i likhet med vad i motionerna I: 615 och II: 748 anföres, att det inte kan vara riktigt att nu företa ändringar av principiell betydelse i fråga om reglerna för sistnämnda stöd. Kungl. Maj:ts förslag på denna punkt avstyrkes därför. Av skäl som nu anförts kan utskottet heller icke tillstyrka det i motionerna I: 310 och II: 411 framförda yrkandet om viss utvidgning av rätten till arealtillägg.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) med avslag å Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 615 och II: 748 besluta att arealtillägg skall utgå enligt oförändrade grunder

b) till *Särskilt stöd åt det mindre jordbruket* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 95 000 000 kr.

c) lämna motionerna I: 231 och II: 288 utan åtgärd

d) avslå motionerna I: 310 och II: 411.

27:o) **Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket.** Under punkten 32 (s. 77) har Kungl. Maj:t föreslagit en medelsanvisning av 1 067 000 kr., vilket innebär en anslagshöjning av 73 000 kr. Bl. a. har kostnaderna för hälkortsbearbetning uppräknats med 20 000 kr.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag biträdades av utskottet, som sålunda hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 1 067 000 kr.

28:o) *Kostnader i samband med permanent skördeskadeskydd*. Kungl. Maj:t har under punkten 33 (s. 77—80) föreslagit en höjning av anslaget med 475 000 kr. till 19 115 000 kr.

Statens jordbruksnämnd och statistiska centralbyrån har hemställt om ökning av anslaget med 610 000 kr.

Efter närmare redogörelse för de framförda äskandena har *departementschefen* anfört följande.

»Genom beslut av 1963 års riksdag (prop. 134; JoU 14; rskr. 180) höjdes statens bidrag till skördeskadefonden från 10 000 000 kr. till 15 000 000 kr. samtidigt som kravet på tillskott från jordbrukarna sänktes från 20 000 000 kr. till 15 000 000 kr. Även för budgetåret 1964/65 bör anvisas 15 000 000 kr. för att överföras till skördeskadefonden under förutsättning att jordbrukarna av egna medel alltjämt skjuter till minst 15 000 000 kr.

Av redogörelsen i det föregående framgår att den till statistiska centralbyrån knutna skördestatistiska nämnden fortlöpande genomför undersökningar för att förbättra skördeskadeskyddet. Rörande de förslag i detta syfte som centralbyrån framlagt i anslagsäskandena eller senare kan komma att föreslå beträffande 1964 års skörd torde jag få återkomma till Kungl. Maj:t.

Det är enligt min mening angeläget, att medel i erforderlig omfattning står till förfogande för bland annat fortsatta undersökningar rörande förbättringar i fråga om skördeskadeskyddet. Mot bakgrunden härav har jag ej annan invändning mot beräkningarna av kostnaderna för skördeskadeskyddets administration än att medel ej bör anvisas för att täcka väntade löneökningar. Jag föreslår därför, att anslagsposten höjs med 475 000 kr. till 4 115 000 kr. Kungl. Maj:t bör vidare liksom innevarande budgetår kunna bestämma, att medel för erforderliga undersökningar m. m. får tas ur det belopp under förslagsanslaget Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, vilket är avsett för diverse utgifter.»

Utskottet. Då Kungl. Maj:ts framställning icke föranleder någon utskottets invändning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader i samband med permanent skördeskadeskydd* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 19 115 000 kr.

E. Vissa kontrollanstalter på jordbrukets område m. m.

29:o) Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar. Kungl. Maj:ts under punkten 34 (s. 81—82) gjorda framställning innefattar — förutom medgivande om ändringar i personalförteckningen samt fastställande av ny avlöningsstat — en anslagsanvisning av 3 160 000 kr., vilket är 76 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Av ökningen avser 74 300 kr. lönegradsändringar m. m. av automatisk natur. Vidare har beräknats medel för den lönegradsförändring som chefen för civildepartementet föreslagit vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor.

Utskottet. Kungl. Maj:ts medelsberäkning och förslag under denna punkt föranleder inte någon utskottets erinran, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för statens centrala frökontrollanstalt som föranleds av vad som föreslagits i det föregående

b) godkänna följande avlöningsstat för statens centrala frökontrollanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	456 600
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 200
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 721 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	979 800
	<hr/>
	Summa kr. 3 160 000

c) till Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 3 160 000 kr.

30:o) Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader. Under punkten 35 (s. 83) har Kungl. Maj:t föreslagit en uppräknings av anslaget med 216 000 kr. till 1 377 000 kr. Uppräkningen av anslaget motiveras med den verksamhetsökning som är en följd av beslutet att införa obligatorisk statsplombering av strå- och trindsäd, nya kontrollbestämmelser avseende utsädespotatis samt växtförädlingsavgift.

Utskottet. Kungl. Maj:ts anslagsberäkning biträdes av utskottet, som hemställer,

att riksdagen må till *Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 377 000 kr.

31:o) *Statens centrala frökontrollanstalt: Utrustning*. Under punkten 36 (s. 83—84) har Kungl. Maj:t föreslagit att anslaget skall uppföras med 1 000 000 kr.

Departementschefen har anfört följande.

»Institutionsbyggnaden i Stora Råby håller nu på att uppföras. I förra årets statsverksproposition angavs under denna anslagspunkt att de för innevarande budgetår föreslagna medlen huvudsakligen var avsedda för viss utrustning, som behövde infogas under byggnadsskedet. Efter anbudsförfarandet har det emellertid visat sig, att dessa inredningsobjekt drar betydligt högre kostnader än beräknat. Härtill kommer nu den återstående inredningen, vilken erfordras först sedan lokalerna står färdiga. De totala utrustningskostnaderna beräknar anstaltsstyrelsen till omkring 2 250 000 kr., eller sålunda 1 450 000 kr. utöver tidigare anslagna medel. Då emellertid anskaffningen av viss utrustning bör kunna anstå ytterligare, upptar jag anslaget för nästa budgetår till 1 000 000 kr.»

Utskottet. Utskottet ansluter sig till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer, att riksdagen må till *Statens centrala frökontrollanstalt: Utrustning* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

32:o) *Statens växtskyddsanstalt: Avlöningar*. Av Kungl. Maj:t under punkten 37 (s. 84—87) framfört förslag innebär — förutom ändring i personalförteckningen och ny avlöningsstat — en anslagsökning med 56 000 kr. till 2 301 000 kr. För att öka anstaltens resurser för upplysningsverksamhet och särskilda undersökningar har föreslagits inrättande vid upplysningsavdelningen av en tjänst som förste assistent i lönegrad Ae 21, vilket medför en anslagsökning av 31 000 kr. Vidare har anslagsposten till nyssnämnda undersökningar uppräknats med 25 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet behandlat två inom riksdagen väckta till utskottet hänvisade motioner, nämligen I: 353 av herr *Weibull* och herr *Larsson, Thorsten*, likalydande med II: 406 av herr *Larsson* i *Borrby m. fl.*, i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte besluta att från den 1 juli 1964 vid statens växtskyddsanstalt inrätta en tjänst som inspektörsassistent i Ag 12 med placering i Landskrona och sålunda under Statens växtskyddsanstalt: Avlöningar anvisa ett till 2 319 000 kr. förhöjt anslag.

Vad beträffar de skäl motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionen I: 353.

Över motionerna har remissyttranden inhämtats från styrelsen för statens växtskyddsanstalt och Skånes handelskammare.

Styrelsen för statens växtskyddsanstalt erinrar om att styrelsen i sina årliga anslagsäskanden hemställt, att ytterligare en inspektörsassistent-tjänst i lönegrad A 12 måtte inrättas vid inspektionstället i Hälsingborg. Styrelsen vill i första hand tillstyrka detta sitt äskande. Som ett alternativ härtill tillstyrker styrelsen yrkandet i motionerna I: 353 och II: 406. Styrelsen anför därvid bl. a.

En fördel med placeringen i Landskrona skulle vara att trafikanterna över hamnen där något lättare skulle kunna påräkna viss importkontroll även utom ordinarie arbetstid. Tillkomsten av tjänsten skulle också innebära en förstärkning av inspektionsresurserna i Hälsingborg. Anstalten anser nämligen att inspektörsassistenten i Landskrona, för att hans arbetskapacitet skall på bästa sätt kunna utnyttjas, bör kunna assistera jämväl vid kontrollen i Hälsingborg och för detta syfte utrustas med tjänstebil eller få tillstånd att föra egen bil i tjänsten. Vid placering i Landskrona tillkommer därför vissa omkostnader, beräknade efter två alternativ, nämligen 1) anskaffande av tjänstebil och 2) tillstånd att använda egen bil i tjänsten.

Därest riksdagens jordbruksutskott icke skulle anse sig kunna tillstyrka motionsyrkandena, skulle syftet med motionärernas hemställan till en del kunna nås om Hälsingborgsinspektionen, som nu disponerar en tjänstebil, även utrustas med tillstånd jämlikt SFS 780/1952 för en vid inspektionen tjänstgörande befattningshavare, växtinspektör eller inspektörsassistent, att använda egen bil i tjänsten. Genom den ökade rörlighet, som härigenom skulle kunna åstadkommas, skulle även Landskrona kunna betjäna på ett effektivare sätt än nu kan ske. Den årliga kostnaden vid ett genomförande av detta anstaltens förslag beräknas till ca 4 600 kronor, som sålunda bör anvisas anstaltens reseanslag.

Skånes handelskammare tillstyrker att den av motionärerna föreslagna befattningen inrättas och anför.

Handelskammaren kan vitsorda att importen av växter över Landskrona från att tidigare — före omorganisationen av växtimportkontrollen år 1959 — ha varit av betydande omfattning minskats mycket kraftigt. Enligt uppgift från hamnen i Landskrona uppgick importen av gröna växter år 1959 till ej mindre 1 040 ton, men sjönk därefter till 790 ton 1960, 244 ton 1961, 147 ton 1962 och endast 15 ton 1963. Växtimporten över hamnen har sålunda praktiskt taget helt upphört.

Det är uppenbart att denna utveckling till väsentlig del berott på att den i Hälsingborg stationerade växtinspektionspersonalen endast kunnat upprätthålla en begränsad service i Landskrona. Enligt vad Handelskammaren erfarit kan ingen service alls erbjudas för transporter med avgång från Tuborg senare än kl. 15.00. Nämda förhållande, som synes ha sin direkta orsak däri att inspektionspersonal ej är fast stationerad i Landskrona, har utan tvivel varit den främsta anledningen till att växtimporten avstannat. Av olika skäl brukar nämligen flertalet sändningar ankomma till de svenska hamnarna först under den senare delen av dagen.

I likhet med motionärerna anser Handelskammaren bl. a. från principiella synpunkter otillfredsställande att en betydande del av växtimporten såsom här sker skall undandragas en lämplig och intill helt nyligen viktig införselhamn till följd av otillräckliga resurser för den statliga växtinspektionen. Det är att märka att Landskrona i 9 § kungörelsen 1959 angående införsel av växter m. m. upptagits bland de sex orter över vilka växtinförsel företrädesvis bör ske. Trafikanterna bör då rimligen kunna göra anspråk på att få erforderlig service från växtskyddsanstalten.

Handelskammaren har tidigare i flera remissyttranden, senast år 1961, tillstyrkt förslag från växtskyddsanstalten angående inrättande av en inspektörsassistenttjänst vid inspektionsavdelningen i Hälsingborg med placering i Landskrona. Trots den ringa växtimport som i dag förekommer är Handelskammaren fortfarande av den uppfattningen att en sådan tjänst bör inrättas. Om möjligheter till snabb och fullständig service erbjudes torde växtimporten via Landskrona komma att starkt öka i omfattning. Av betydelse i sammanhanget är att stadens förbindelser med Danmark förbättrats påtagligt under de senaste åren genom insättande av nya bilfärjor på Tuborgleden. I den mån växtimporten via Landskrona till en början ej skulle möjliggöra full sysselsättning för en i staden stationerad inspektionsfunktionär bör denne i viss utsträckning kunna användas för tjänstgöring även i Hälsingborg.

Utskottet. I remissutlåtande över motionerna I: 353 och II: 406 angående inrättandet av en tjänst som inspektörsassistent i Landskrona har pekats på möjligheten att effektivisera växtinspektionen i Hälsingborg genom att låta personalen i ökad utsträckning använda egen bil i tjänsten. Därigenom bör inspektionen bättre kunna tillgodose även Landskronas behov. Utskottet har funnit att åtgärder i detta syfte bör kunna vidtagas inom ramen för den medelsanvisning Kungl. Maj:t under nästföljande punkt föreslår. Med hänsyn härtill finner utskottet ej anledning tillstyrka motionsyrkandena.

Då utskottet i övrigt biträder Kungl. Maj:ts under denna punkt framlagda förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 353 och II: 406,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta den ändring i personalförteckningen för statens växtskyddsanstalt som för-
anleds av vad som föreslagits i det föregående

b) godkänna följande avlöningsstat för statens växtskyddsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	213 800
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 500
3. Avlöningar till personal för särskilda undersökningar, <i>förslagsvis</i>	204 000

4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal . . .	1 243 700
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	637 000
	Summa kr. 2 301 000

c) till *Statens växtskyddsanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 2 301 000 kr.

33:o) *Statens växtskyddsanstalt: Omkostnader.* Kungl. Maj:t har under punkten 38 (s. 87—88) hemställt om en med 90 000 kr. till 747 000 kr. ökad medelsanvisning. Därvid har räknats med att av delposterna till övriga expenser samt till frakter och transporter används 18 500 respektive 12 000 kr. till vissa begärda engångsanskaffningar.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under nästföregående punkt anfört och då Kungl. Maj:ts anslagsberäkning ej föranleder någon erinran från utskottets sida, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens växtskyddsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 747 000 kr.

34:o) *Bekämpande av växtsjukdomar.* I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkten 39 (s. 88) gjorda framställning om oförändrad medelsanvisning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bekämpande av växtsjukdomar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kr.

35:o) *Statens maskinprovningar: Avlöningar.* Kungl. Maj:ts under punkten 42 (s. 91—92) gjorda framställning innefattar — förutom fastställande av ny avlöningsstat — en uppräknig av medelsanvisningen med 47 000 kr. till 646 000 kr. För Alnarps-avdelningen föreslås en tjänst i lönegrad Ae 11 med tjänstebenenämningen förman inrättad. Förslag i anledning av den yrkade tjänsteförändringen framläggs av chefen för civildepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor.

Utskottet. Mot Kungl. Maj:ts framställning har utskottet ej något att erinra och hemställer således,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens maskinprovningar, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl., <i>förslagsvis</i>	15 000
---	--------

2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förlagsvis</i>	435 500
3. Rörligt tillägg, <i>förlagsvis</i>	195 500
	Summa kr. 646 000

b) till *Statens maskinprovningar: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 646 000 kr.

36:o) *Statens maskinprovningar: Omkostnader.* Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts framställning under punkten 43 (s. 92—93) om oförändrad medelsanvisning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens maskinprovningar: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 357 000 kr.

F. Forskning och undervisning på jordbrukets och trädgårdsnäringens område

37:o) *Bidrag till Sveriges utsädesförening.* Under punkten 56 (s. 122—124) har Kungl. Maj:t föreslagit en anslagshöjning med 803 000 kr. till 3 049 000 kr.

Styrelsen för Sveriges utsädesförening hemställer, att anslaget ökas med 377 200 kr.

Statstjänstemannaförbundet hemställer i särskild skrift om vissa åtgärder i avseende på pensionsförmåner för viss personal vid utsädesföreningen

Efter att ha redogjort för utsädesföreningens anslagsframställning och Statstjänstemannaförbundets skrift samt däröver avgivna yttranden har *departementschefen* anfört följande.

»1960 års Svalövsutredning har den 25 oktober 1963 avlämnat betänkande om ekonomiska och organisatoriska frågor rörande Sveriges utsädesförening. Betänkandet övervägs för närvarande inom jordbruksdepartementet.

Senare denna dag avser jag att återkomma till Kungl. Maj:t med förslag att på tilläggsstat för innevarande budgetår anvisas 157 000 kr. för att täcka ökade kostnader för vissa avlöningsförmåner m. m. till föreningens personal. För nästa budgetår bör anslaget uppräknas med samma belopp. Därjämte bör anslaget tillföras 66 000 kr. i anledning av andra inträffade kostnadsökningar för lönereglering m. m.

Jag finner det angeläget, att i Statstjänstemannaförbundets framställning och i utsädesföreningens yttrande däröver åsyftade pensionsminskningar, som beror på att engångsavgifter ej kunnat erläggas, i rimlig utsträckning upphävs. Enligt vad jag under hand inhämtat från statens personalpensions-

verk uppgår de erforderliga engångsavgifterna till sammanlagt 580 000 kr. Jag föreslår, att beloppet ställs till förfogande genom medelsanvisning under förevarande anslag. Rörande beloppets närmare disposition bör Kungl. Maj:t äga besluta.»

Utskottet. Den av Kungl. Maj:t föreslagna anslagsanvisningen för nästa budgetår liksom Kungl. Maj:ts uttalanden i övrigt under förevarande punkt har ej givit utskottet anledning till erinran. Vad angår medelsbehovet för innevarande budgetår får utskottet hänvisa till att årets riksdag (prop. 2 bil. 7; JoU 2; rskr. 49) anvisat det av Kungl. Maj:t äskade beloppet. Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Bidrag till Sveriges utsädesförening* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 3 049 000 kr.

38:o) **Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling.** Kungl. Maj:t har under punkten 57 (s. 124—125) föreslagit oförändrad medelsanvisning med 430 000 kr. Därav avses 210 000 kr. till den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm, 200 000 kr. till institutet för växtförädling av frukt och bär samt 20 000 kr. till förädlingsarbeten med sojväxter.

I samband härmed har utskottet behandlat två motioner, nämligen I: 229 av herr *Elofsson m. fl.* och II: 283 av herr *Hæggblom m. fl.*, i vilka likalydande motioner hemställts, att riksdagen måtte besluta, att anslaget till Weibullsholms växtförädlingsanstalt skall höjas från 210 000 till 250 000 kr. och sålunda till *Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 470 000 kr.

Beträffande det närmare innehållet i motionerna hänvisar utskottet till motionen I: 229.

Utskottet. I motionerna I: 229 och II: 283 har föreslagits, att anslagsposten till den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm uppräknas med 40 000 kr. för att möjliggöra för anstalten att vidmakthålla visst vetenskapligt material, härrörande från ett vid anstalten under en lång följd av år bedrivet forskningsarbete rörande ärtväxtens genetik. Utskottet anser i likhet med motionärerna, att det är av värde att ifrågavarande genetiska material kan av anstalten sammanhållas och bevaras för framtiden och tillstyrker därför motionsyrkandet.

Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot vad Kungl. Maj:t i övrigt under denna punkt föreslagit, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 229 och II: 283, till *Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 470 000 kr.

39:o) Alnarpsinstitutet: Avlöningar. Det under punkten 60 (s. 126—133) framlagda förslaget innebär — förutom hemställan till riksdagen att fastställa ny avlöningsstat — en uppräknig av anslaget med 306 000 kr. till 2 334 000 kr.

Lantbruksstyrelsen har hemställt om anslagsökning med 352 000 kr.

I detta sammanhang har anmälts en av statskontoret avgiven *promemoria nr 2 angående organisationen av de olika verksamheterna vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut m. m.*

Departementschefen har — efter närmare redogörelse för anslagsframställningen ävensom för innehållet i omförmälda *promemoria* samt däröver avgivna remissyttranden — anfört följande.

»På grundval av förslag av statskontoret tog statsmakterna förra året ställning till frågan om samordningen i stora drag av de skilda verksamheterna vid Alnarp, varvid bland annat beslöts att inrätta en samarbetsnämnd ävensom ett för lantbrukshögskolans Alnarpsdel samt Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut gemensamt kansli. Statskontoret har nu framlagt vissa ytterligare förslag.

Förslaget att den nuvarande benämningen på institutet ändras till Alnarpsinstitutet föranleder ingen erinran från min sida. Jag har ej heller någon principiell invändning mot att spörsmål rörande vård och planering av Alnarps park- och prydnadsanläggningar skall enligt Kungl. Maj:ts närmare betämmande handläggas av samarbetsnämnden eller en av denna nämnd utsedd parkkommitté. Skötseln av anläggningarna m. m. handhas lämpligen — såsom statskontoret föreslagit — av en trädgårdsutbildad förman samt tre kollektivavtalsanställda arbetare (parkpatrull). Jag delar ämbetsverkets mening att medel för patrullen bör anvisas under institutets anslag. Anvisningen bör dock ske under olika anslag enligt riksrevisionsverkets förslag. För budgetåret 1964/65 torde för detta ändamål 52 000 kr. upptas under avlöningsanslaget. Under omkostnadsanslaget bör beräknas 11 000 kr., varav 5 000 kr. för inköp av växter m. m. För utrustning åt parkpatrullen bör ett engångsbelopp av 10 000 kr. anvisas under anslaget till nyanskaffning och underhåll av utrustning. Samtidigt kan lantbrukshögskolans omkostnadsanslag minskas med 36 000 kr. och institutets omkostnadsanslag, delposten till städning och renhållning, minskas med 3 000 kr. För det arbete parkpatrullen utför åt Alnarps egendom, mejeri och trädgårdar bör ersättning beräknas under sistnämnda anslag.

Statskontorets förslag att ansvaret för vä g u n d e r h å l l e t, som för närvarande är splittrat på flera olika organ, i huvudsak skall anförtros Alnarps egendom, anser jag ändamålsenligt. Alnarps egendom bör i enlighet därmed få ersättning med självkostnaderna för underhåll av gemensamma vägar. Under institutets omkostnadsanslag bör för detta ändamål beräknas 8 100 kr. för budgetåret 1964/65.

Beträffande värmeförsörjningen vid Alnarp förordar statskontoret, att all maskintjänst för lantbrukshögskolans Alnarpsdel, Alnarpsinstitutet och statens maskinprovningar sammanförs och inordnas under kansliet. I anslutning till Kungl. Maj:ts beslut den 6 december 1963 att den gemensamma maskinläggningen vid Alnarp skall hänföras till klassificeringsgrupp 4 vill jag förorda, att för en på detta sätt organiserad maskinavdelning inrättas tjänster för en reparatör i Ae 10 och en hantverkare i Ae 9. Till avdelningen bör därjämte hänföras en befintlig tjänst som värmeskötare i Ao 8. Tjänsten som hantverkare avses ersätta befintlig arvodesbefattning, som nu avlönas av byggnadsstyrelsen. För de tjänster maskinavdelningen ger de affärsdrivande enheterna vid Alnarp bör såsom statskontoret föreslagit dessa lämna gottgörelse. För budgetåret 1964/65 torde under institutets omkostnadsanslag böra upptas en uppbördspost å 10 000 kr. för sådan gottgörelse.

Vad statskontoret anfört beträffande samarbetet mellan Alnarps egendom och den vid Alnarp bedrivna forsknings- och försöksverksamheten i fråga om markdisposition, djur- och maskinhållning m. m. föranleder ingen erinran från min sida. Sådan jord som inte utnyttjas för försök bör sålunda brukas av egendomen. För att begränsa kostnaderna för försöksverksamheten bör vidare egendomens maskiner och djur mot ersättning utnyttjas också av försöksverksamheten så långt detta är möjligt. Såsom statskontoret föreslagit bör principiella frågor av detta slag regleras genom avtal mellan lantbrukshögskolan och Alnarpsinstitutet samt i övrigt handläggas av samarbetsnämnden.

Med hänsyn till de fördelar, som bör kunna uppnås genom gemensamma inköp, vill jag förorda att kansliet skall fungera som inköpstjänst för de olika arbetsenheterna vid Alnarp i så stor utsträckning som möjligt. I samband härmed bör en tjänst som kansliskrivare i Ae 11 vid kansliet omändras till kontorsskrivartjänst i Ae 13.

Vid anmälan av den särskilda proposition angående omorganisation av bland annat statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader, som bebådats i det föregående, avser jag att föreslå att anstaltens kamerala göromål förläggs till förut nämnda kansli i Alnarp. Till detta förslag, som ej torde komma att för nästa budgetår leda till ökat utgiftsbehov under detta anslag, torde jag få återkomma vid anmälan av nyss nämnda proposition.

Statskontorets förslag att de medel som är avsedda för ciceroner skall vara gemensamma för lantbrukshögskolans Alnarpsdel och Alnarpsinstitutet föranleder ingen erinran från min sida. Övriga av statskontoret framförda förslag torde få anmälas för Kungl. Maj:t i annat sammanhang.

Utredningen rörande mejeriundervisning m. m. har den 7 november 1963 avlämnat delbetänkande rörande högre undervisning samt forskning på mejeriområdet m. m. Betänkandet är under remissbehandling. Lantbruksstyrelsens förslag att i detta läge tillgodose mejeriavdelningens och statens

mejeriförsöks behov av förstärkning genom en ökning med sammanlagt 26 000 kr. av nuvarande medel till tillfällig personal anser jag böra bifallas.

Jag beräknar vidare 4 800 kr. för arvode åt studierektor vid lantbruksavdelningen. Då den till följd av löneomräkning erforderliga anslagshöjningen uppgår till 192 300 kr., torde anslaget böra uppföras med (2 028 000 + 306 000) 2 334 000 kr.»

Utskottet. Under denna punkt föreslår departementschefen en i princip viktig förändring av ett tidigare av riksdagen fattat beslut. Jordbrukshögskoleutredningen föreslog i sitt betänkande (SOU 1960: 2) att parkanläggningarna vid Alnarp skulle tillföras lantbrukshögskolans trädgårdssektion för att disponeras för dess undervisning. Eftersom parkanläggningarna i huvudsak skulle komma att tjäna trädgårdssektionens verksamhet borde Alnarps park erhålla medelstillelningen över lantbrukshögskolan. Detta förslag godtogs av Kungl. Maj:t och riksdagen. I överensstämmelse härmed erhöi lantbrukshögskolan för budgetåret 1963/64 anslag å riksstaten till parkens underhåll och vård. Departementschefen föreslår nu att parkanläggningen vid Alnarp underställes den förra året beslutade samarbetsnämnden samt att anslagen till anläggningen upptages på Alnarpsinstituts stat.

Eftersom lantbrukshögskolans institution för trädgårdskonst och naturvård innesluter den enda statliga vetenskapliga forskningen för parkanläggningar i landet är det synnerligen betydelsefullt, att nämnda institution får i tillräcklig omfattning disponera parkanläggningarna vid Alnarp för försök och demonstrationer. Man kan ifrågasätta, om detta kommer att bli tillgodosett vid ett genomförande av departementschefens förslag, därest intressemotsättningar skulle uppkomma mellan institutet och högskolan. Samarbetsnämnden är visserligen sammansatt av representanter för båda dessa organ men tyngdpunkt bör ges åt sambandet mellan å ena sidan den högre trädgårdsundervisningens absoluta behov av parkanläggningen som undervisnings- och studieobjekt och å andra sidan parkens disposition.

Emellertid innefattar departementschefens förslag många fördelar ur praktisk administrativ synpunkt, vilket gör att utskottet ändå anser sig böra tillstyrka detsamma. För att bättre kunna tillgodose möjligheterna för institutionen för trädgårdskonst och naturvård att för sina ändamål utnyttja parkanläggningarna synes dock enligt utskottets mening, i överensstämmelse med förslag av lantbrukshögskolans styrelse, den anordningen böra träffas, att föreståndaren för nämnda institution blir självskriven ordförande i den avsedda, under samarbetsnämnden lydande parkkommittén. Full trygghet kommer då att föreligga för att högskolans synpunkter kommer till sin rätt i förslagen till samarbetsnämnden. En dylik självskrivenhet kan motiveras med att nämnda befattningshavare torde före-

träda den främsta sakkunskap på området som står till buds. Med den av utskottet förordade anordningen kan givetvis inte garanteras tillgång på tillräckliga medel för institutionens forskningsverksamhet i fråga om parkanläggningar. Denna fråga bör övervägas i samband med institutionens övriga anslagsäskanden.

Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt har i övrigt icke föranlett någon erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för Alnarpsinstitutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	648 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	15 300
3. Arvoden till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 041 700
4. Särskilda löneförmåner till viss tjänsteman ..	1 200
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	627 200

Summa kr. 2 334 000

b) till *Alnarpsinstitutet*: *Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 2 334 000 kr.

40:o) *Alnarpsinstitutet*: *Omkostnader*. Vad Kungl. Maj:t under punkten 61 (s. 133—135) föreslagit i fråga om medelsanvisning med ett i förhållande till innevarande budgetår förhöjt belopp av 65 000 kr. ävensom vad Kungl. Maj:t i övrigt anfört biträdes av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må till *Alnarpsinstitutet*: *Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 564 000 kr.

41:o) *Alnarpsinstitutet*: *Materiel*. I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 62 (s. 165) om en ökad medelsanvisning för ändamålet med 7 000 kr. till 70 000 kr. hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Alnarpsinstitutet*: *Materiel* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 70 000 kr.

42:o) *Alnarpsinstitutet*: *Nyanskaffning och underhåll av utrustning*. Under punkten 63 (s. 135—136) har Kungl. Maj:t föreslagit en uppräknig av

anslaget med 13 000 kr. till 150 000 kr. Bland annat har ett belopp av 10 000 kr. förutsatts skola användas för engångsanskaffning av utrustning till parkpatrullen.

Utskottet. Då utskottet tillstyrker vad Kungl. Maj:t anfört, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Alnarpsinstitutet: Nyanskaffning och underhåll av utrustning* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kr.

43:o) *Alnarpsinstitutet: Bokinköp och bokbindning.* Utskottet biträder Kungl. Maj:ts under punkten 64 (s. 136) gjorda framställning om en med 3 000 kr. förhöjd medelsanvisning och hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Alnarpsinstitutet: Bokinköp och bokbindning* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kr.

44:o) *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Trädgårdsekonomisk byrå.* Under punkten 65 (s. 136—138) förordar Kungl. Maj:t i enlighet med ett av trädgårdsnäringsutredningen framlagt förslag, att den trädgårdsekonomiska byrån nedläggs.

Lantbruksstyrelsen har föreslagit, att anslaget uppförs med oförändrat belopp av 23 000 kr.

Efter att närmare ha redogjort för trädgårdsutredningens förslag och däröver avgivna remissyttranden anför *departementschefen* följande.

»Trädgårdsnäringsutredningen föreslår, efter kontakt med Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund, att den trädgårdsekonomiska byrån nedläggs den 1 juli 1964 och att bokföringsverksamheten övertas av förbundet. Samtliga remissinstanser som yttrat sig i frågan har tillstyrkt detta förslag. Även jag biträder förslaget om nedläggning av den trädgårdsekonomiska byrån. Den hittillsvarande statliga bidragsgivningen under denna anslagspunkt hör sålunda upphöra med utgången av innevarande budgetår. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, styrelsen för Alnarpsinstitutet att vidta de övergångsanordningar, som må påkallas i samband med byråns avveckling.

Jag ansluter mig vidare till utredningens förslag att lantbrukshögskolan tilldelas medel för att anskaffa för trädgårdsekonomisk forskning och undervisning erforderligt bokföringsmaterial. Ett belopp av 50 000 kr. bör stå till högskolans förfogande för ändamålet. Detta medelsbehov har jag tidigare beaktat vid avvägningen av lantbrukshögskolans materielanslag.»

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer, att riksdagen må godkänna vad som i det föregående förslagets rörande nedläggning av Alnarpsinstitutets trädgårdsekonomiska byrå.

45:o) **Trädgårdsskolan i Norrköping: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts förslag under punkten 66 (s. 138—139) innefattar — förutom förslag till ny avlöningsstat — en förhöjd anslagsanvisning av 93 000 kr. Höjningen motiveras av att den nya trädgårdsskolan beräknas vara i full verksamhet under budgetåret 1964/65.

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t föreslagit under denna punkt föranleder ingen erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för trädgårdsskolan i Norrköping, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	51 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	165 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	97 000

Summa kr. 315 000

b) till *Trädgårdsskolan i Norrköping: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 315 000 kr.

46:o) **Trädgårdsskolan i Norrköping: Omkostnader.** Under punkten 67 (s. 139—140) innebär Kungl. Maj:ts framställning en uppräknig med 9 000 kr. till 55 000 kr.

Utskottet. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Trädgårdsskolan i Norrköping: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 55 000 kr.

47:o) **Trädgårdsskolan i Norrköping: Utrustning.** Utskottet tillstyrker den under punkten 68 (s. 140—141) gjorda medelsberäkningen, som innebär anslagsminskning med 200 000 kr. till 300 000 kr., och hemställer,

att riksdagen må till *Trädgårdsskolan i Norrköping: Ut-rustning* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kr.

48:o) **Bidrag till driften av lantbrukets yrkesskolor m. m.** Under punkten 69 (s. 141—148) har Kungl. Maj:t föreslagit en höjning av anslaget med 1 115 000 kr. till 16 711 000 kr.

I samband härmed har utskottet behandlat två motioner, nämligen I: 350 av herr *Gustafsson, Nils-Eric, m. fl.* och II: 401 av herr *Dahlgren m. fl.*, i vilka likalydande motioner hemställts, att riksdagen vid sin behandling av Bidrag till driften av lantbrukets yrkesskolor m. m. under nionde huvudtiteln måtte besluta, att bidrag till lärarlönerna vid lantbrukets yrkesskolor må utgå med 100 procent av kostnaden och att bidrag till undervisningsmateriel vid lantbrukets yrkesskolor må utgå med 90 procent av kostnaden enligt i motionen förordade grunder samt att till Bidrag till driften av lantbrukets yrkesskolor m. m. för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 18 251 000 kr.

Beträffande det närmare innehållet i motionerna får utskottet hänvisa till motionen II: 401.

Över motionerna har utskottet inhämtat yttranden av lantbruksstyrelsen och överstyrelsen för yrkesutbildning.

Lantbruksstyrelsen har i sin anslagsframställning hemställt att anslaget ökas med 4 350 000 kr.

I detta sammanhang har anmälts

dels en av 1955 års sakkunniga för yrkesutbildningens centrala ledning och viss lärarutbildning verkställd utredning (SOU 1963: 13), i den mån utredningen berör den *pedagogiska utbildningen av lärare vid lantbrukets yrkesskolor*, jämte remissyttranden över densamma;

dels ock en av lantbruksstyrelsen med eget utlåtande överlämnad framställning av *styrelsen för Norrlands trädgårdsskola i Söråker*, vari hemställts att såsom särskilt driftkostnadsbidrag för budgetåret 1963/64 måtte anvisas 35 000 kr. till trädgårdsskolan i Söråker.

Efter närmare redogörelse för i sammanhanget framförda äskanden har *departementschefen* anfört följande.

»Lantbruksstyrelsen förutsätter, att Klagstorps lantbruksskola i Skaraborgs län nedläggs samt att i Örebro län lantbruksundervisningen koncentreras till den nya skolan vid Kvinnersta efter nedläggning av de båda gamla skolorna vid Fellingsbro och Kävesta. Med anledning av dessa förändringar samt till följd av vissa övriga personal- och tjänsteförändringar samt ändrad kursverksamhet minskar medelsbehovet för avlönings- och avgifts-

bidrag med 225 600 kr., för driftbidrag med 60 000 kr. samt för hälsovårdsbidrag med 5 800 kr. I samband med omläggningen av utbildningen på trädgårdsområdet bortfaller vidare behovet av särskilda kurser för trädgårds-lärlingar, varigenom statsbidraget kan minskas med 12 800 kr.

Genom statsmakternas beslut år 1963 (prop. 92; SU 82; rskr. 197) har gränserna mellan statlig och kommunal (landstingskommunal) personalpensionering omreglerats så att de kommunalanställda tjänstemän, för vilka gäller statliga avlöningsbestämmelser, numera omfattas av helstatlig pensionering. Av lantbrukets yrkesskolor är flertalet landstingsägda. Rektorer och lärare vid dessa skolor omfattas från och med den 1 juli 1963 av den helstatliga pensioneringen. Huvudmännen för dessa skolor befrias härigenom från avgift för personalpensioneringen och blir därjämte berättigade att erhålla statsbidrag med 100 procent av kostnaderna för ATP-avgifterna. Detta medför att statsbidraget till pensionsavgifter kan minskas med 400 700 kr., medan bidraget till ATP-avgifter bör ökas med 259 100 kr.

För de icke landstingsägda skolorna inträder däremot inte automatiskt några förbättringar i fråga om pensionsavgifterna. Med hänsyn till angelägenheten av att löne- och pensionsbestämmelser liksom de statliga bidragsreglerna är enhelliga inom lantbrukets hela statsunderstödda yrkesskoleväsende vill jag emellertid förorda, att motsvarande pensions- och avgiftsregler skall gälla för dem från och med den 1 juli 1964. Då avgifterna för personalpensioneringen utgår i efterskott, måste dock även för nästa budgetår beräknas statsbidrag för ändamålet. Bidraget bör upptas till ett med 30 500 kr. förhöjt belopp. För att öka statsbidraget till ATP-avgifter vid icke landstingsägda skolor från 90 till 100 procent erfordras 19 400 kr.

Då statsbidrag även skall utgå för flyttningskostnadsersättning torde 10 000 kr. beräknas för detta ändamål för budgetåret 1964/65. Bidraget till undervisningsmateriel bör enligt min mening ökas med 25 000 kr. till 250 000 kr. På grund av lönegradsändringar, ändrade timlärararvoden samt omräkning av driftbidraget behöver anslaget höjas med sammanlagt 1 221 100 kr. Utöver vad lantbruksstyrelsen upptagit i sina anslagsäskanden bör vidare beräknas 65 100 kr. till följd av höjda sjukförsäkringsavgifter. Lantbruksstyrelsens förslag i övrigt om nya grunder för avlöningsbidrag och driftbidrag anser jag mig inte kunna tillstyrka.

De av 1955 års sakkunniga för yrkesutbildningens centrala ledning och viss lärarutbildning framlagda förslagen beträffande den pedagogiska utbildningen överensstämmer i allt väsentligt med 1962 års riksdagsbeslut (prop. 103; JoU 20; rskr. 307) i denna fråga. Som följd av detta beslut håller pedagogisk utbildning för lantbrukslärare nu på att genomföras. Under innevarande läsår kommer sålunda två lärarkurser att anordnas vid Alnarpsinstitutet. För budgetåret 1964/65 har lantbruksstyrelsen äskat medel till sådan utbildning också vid Jälla lantbruksskola, där två lärarkurser och

en handledarkurs föreslås skola anordnas. I fråga om den pedagogiska utbildningens längd och innehåll har remissinstanserna i huvudsak godtagit de sakkunnigas förslag. Också jag vill förorda, att nuvarande utbildningstid med 15 veckor för lärarkurser och fem veckor för handledarkurser bibehålls. Jag förutsätter att lantbruksstyrelsen beaktar de synpunkter remissinstanserna anfört beträffande utbildningens innehåll vid styrelsens fortsatta arbete att förbättra denna utbildning. Förslaget att inrätta fasta lärartjänster för den pedagogiska utbildningen är jag inte beredd tillstyrka. I stället bör liksom för närvarande denna utbildningsverksamhet bedrivas med arvodesavlönade lärare. Kungl. Maj:t har den 13 december 1963 gett skogsbrukets yrkesutbildningskommitté i uppdrag att bland annat, efter samråd med lantbruksstyrelsen, pröva möjligheterna att samförlägga utbildningsverksamheten för lärare för skogsbrukets och lantbrukets yrkeskolor. Under detta anslag torde medlen för den pedagogiska utbildningen behöva ökas med 190 000 kr. till 410 000 kr.

I detta sammanhang torde få bringas till riksdagens kännedom att statsbidrag från och med den 1 juli 1963 enligt beslut av Kungl. Maj:t utgår med 90 procent av kostnaderna för timplärare vid lantbrukets yrkesskolor i stället för tidigare med högst 14 kr. för varje undervisningstimme.

Till trädgårdsskolan i Söråker bör såsom lantbruksstyrelsen föreslagit särskilt driftbidrag utgå för läsåret 1963/64 med 30 000 kr. I likhet med vad som skett under senare år torde, därest riksdagen inte har något att invända däremot, nämnda belopp få bestridas ur det för nu löpande budgetår anvisade anslaget till bidrag till driften av lantbrukets yrkesskolor m. m.»

Lantbruksstyrelsen har i sitt remissyttrande över motionerna tillstyrkt desamma.

Överstyrelsen för yrkesutbildning har i huvudsak anfört följande.

Enär huvudman för flertalet av lantbrukets yrkeskolor är landstingskommun och elevupptagningen i huvudsak sker från landstingsområdet, blir dessa skolor i viss mån jämförbara med de centrala yrkesskolorna. Vidare bedrivs vid de båda skolformerna yrkesundervisning av följande likartat slag. Överstyrelsen finner därför skäl tala för att statsbidrag till lärarlönerna medges utgå med lika stor procentsats för de båda skolformerna.

Överstyrelsen vill i detta sammanhang nämna följande. Vid lantbrukets yrkesskolor utgår statsbidrag till undervisningsmateriel till såväl den första uppsättningen stadigvarande undervisningsmateriel inom maskinundervisning som till anskaffning successivt av nytillkommande maskiner. För de centrala verkstadsskolorna däremot utgår dylikt statsbidrag endast till den första uppsättningen stadigvarande undervisningsmateriel. Tilläggs må att härjämte till driftskostnaderna utgår ett statsbidrag om 7 000 kr. per år och avdelning (bidrag till särskilda kostnader). Detta bidrag avser såsom framgår bidrag till alla löpande kostnader i samband med undervisningen. Det kan sålunda även användas för en fortlöpande förnyelse av undervisningsmaterialet. Grunderna för statsbidragen till lantbrukets skolor och

till de centrala verkstadsskolorna är sålunda i vad gäller undervisningsmateriel icke jämförbara och motiven för den föreslagna höjningen icke bärande. Därest andra omständigheter kan anses föreligga som skäl för en höjning av statsbidraget har överstyrelsen intet att erinra häremot.

Utskottet. I motionsparet I: 350 och II: 401 föreslås att reglerna för erhållande av statsbidrag till avlöningar av lärare samt till undervisningsmateriel vid lantbrukets yrkesskolor göres likformiga med dem som gäller i fråga om centrala yrkesskolor respektive centrala verkstadsskolor. Motionärernas förslag innebär att statsbidraget till avlöningar skulle höjas från 90 till 100 procent, medan bidraget till undervisningsmateriel borde utgå med 90 procent i stället för såsom nu 75 procent, varjämte statsbidragsgivningen skulle utvidgas till att omfatta undervisningsmateriel över huvud taget.

Vad gäller den föreslagna höjningen av statsbidraget till undervisningsmateriel finner utskottet i likhet med överstyrelsen för yrkesutbildning att grunderna för statsbidragen till lantbrukets yrkesskolor och till de centrala verkstadsskolorna icke är jämförbara och motiven för den föreslagna höjningen icke bärande. Däremot anser utskottet vissa skäl tala för att statsbidraget till löner, såsom överstyrelsen anfört, medges utgå med samma procentsats för lantbrukets yrkesskolor som för de centrala yrkesskolorna. Problemet berör emellertid även andra skolformer än de nu nämnda. Frågan om ändrade grunder för statsbidragsgivningen i nu förevarande avseende bör därför bedömas i ett vidare sammanhang. Utskottet förutsätter att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på frågan och i sinom tid framlägger de förslag, vartill gjorda överväganden kan föranleda. Med hänsyn till det anförda synes nu föreliggande motionsyrkanden icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Kungl. Maj:ts förslag till medelsberäkning under anslaget biträdes av utskottet. Då utskottet icke heller i övrigt funnit anledning till erinran mot vad Kungl. Maj:t under denna punkt anfört, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 350 och II: 401, till *Bidrag till driften av lantbrukets yrkesskolor m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 16 711 000 kr.

49:0) *Bidrag till byggnadsarbeten vid lantbrukets yrkesskolor.* Kungl. Maj:t har under punkten 70 (s. 148—150) föreslagit oförändrad medelsanvisning av 6 000 000 kr.

Lantbruksstyrelsen har hemställt, att anslaget ökas med 1 000 000 kr. samt att statsbidrag måtte beviljas de enskilda skolorna Apelryds lanthushållsskola och Önnestads lantbruksskola.

I samband härmed har utskottet behandlat två motioner, nämligen I: 617 av herr *Pettersson, Harald*, och fru *Olsson*, likalydande med II: 742 av herr

Börjesson i Glömminge m. fl., i vilka motioner hemställts, att riksdagen till Bidrag till byggnadsarbeten vid lantbrukets yrkesskolor under nionde huvudtiteln måtte anvisa ett reservationsanslag på 7 000 000 kr.

Beträffande det närmare innehållet i motionerna får utskottet hänvisa till motionen I: 617.

Departementschefen har anfört.

»Med hänsyn till 1961 års riksdags beslut beträffande byggnadsbidrag till lokaler för enskilda lantbruksskolor m. fl. bör lantbruksstyrelsens framställning om bidrag till ny- och ombyggnad av undervisningslokaler vid Apelryds lantbruksskola samt tillbyggnad av maskinhall vid Önnestads lantbruksskola i Kristianstads län underställas riksdagens prövning. För egen del vill jag föreslå, att Kungl. Maj:t inhämtar riksdagens medgivande att bevilja bidrag till dessa byggnadsarbeten.

Den av lantbruksstyrelsen förordade ökningen av förevarande anslag anser jag mig inte kunna biträda.»

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag rörande bidragsgivningen till ny- och ombyggnadsåtgärder samt för den fortsatta avvecklingen av sådana bidragsanspråk, som avser före den 1 april 1960 färdigställda eller påbörjade byggnadsarbeten, överensstämmer med vad som för respektive ändamål tidigare godtagits av riksdagen. Utskottet finner ingen anledning att föreslå någon ändring i vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit. Det i motionerna I: 617 och II: 742 framförda yrkandet om ytterligare medelsanvisning under detta anslag avstyrkes därför.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medge att bidrag må beviljas till förut angivna byggnadsarbeten vid Apelryds lantbruksskola och Önnestads lantbruksskola

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 617 och II: 742, till *Bidrag till byggnadsarbeten vid lantbrukets yrkesskolor* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 6 000 000 kr.

G. Veterinärväsendet m. m.

50:o) **Veterinärstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 71 (s. 151—152) innebär — förutom hemställan att riksdagen skall godkänna ny avlöningsstat — en anslagsuppräknings med 72 000 kr. Förslaget innefattar personalförstärkning på hygienbyrån med en veterinärtjänst som byrådirektör i lönegrad Ag 27 samt extraordinariesättning av en kanslibiträdestjänst i Ag 7 på administrativa byrån. Personalförstärk-

ningen motiverar en anslagshöjning med 43 000 kr. Härtill kommer utgifts-
ökningar av automatisk natur å 29 000 kr.

Utskottet. Mot Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt har utskottet
intet att invända och hemställer sålunda,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för veterinärstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	358 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	12 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	445 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	361 700
	<hr/>
	Summa kr. 1 178 000

b) till *Veterinärstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 178 000 kr.

51:o *Veterinärstyrelsen: Omkostnader.* Kungl. Maj:ts förslag under punkten 72 (s. 152) innebär en medelsanvisning med 100 000 kr., vilket är 7 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Ökningen motiveras bl. a. av att intill 2 000 kr. av anslagsposten till reseersättningar skall få användas för att bestrida kostnader för internordiska resor. Vidare bör anslaget uppräknas i samband med den personalförstärkning som förordats under föregående punkt.

Utskottet ansluter sig till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Veterinärstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kr.

52:o *Veterinärstaten: Avlöningar.* Under punkten 73 (s. 153—154) innebär Kungl. Maj:ts förslag — förutom hemställan om ny avlöningsstat — medelsanvisning med 8 946 000 kr. eller 397 000 kr. mera än för innevarande budgetår. Huvuddelen av anslagsuppräknningen eller 357 000 kr. motiveras av löneomräkningar. Återstående del av anslagshöjningen, 40 000 kr., hänför sig till höjda vikariatsersättningar till civila veterinärstipendiater.

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t föreslagit kan utskottet biträda. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för veterinärstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	5 248 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	177 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 160 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 361 000
	<hr/>
	Summa kr. 8 946 000

b) till *Veterinärstaten*: *Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 8 946 000 kr.

53:o) **Veterinärstaten: Omkostnader.** Kungl. Maj:t föreslår under punkten 74 (s. 154), att anslaget höjes med 932 000 kr. till 1 182 000 kr. Anslagshöjningen motiveras med att föreslagen kursverksamhet påkallar ökning av anslagsposterna till kursverksamhet och reseersättningar med vardera 16 000 kr. Vidare uppräknas sistnämnda delpost med 900 000 kr. avseende traktamentskostnader, betingade av att vikarie på läns- och distriktsveterinärtjänster fr. o. m. den 1 juli 1963 erhållit rätt till traktement enligt allmänna resereglementet under tjänstgöring på annan ort än där vikarien är bosatt.

Utskottet. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer, att riksdagen må till *Veterinärstaten*: *Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 182 000 kr.

54:o) **Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier.** Förslaget under punkten 75 (s. 155) innefattar — förutom hemställen till riksdagen att medge ändringar i personalförteckningen — en anslagsuppräkning med 269 000 kr. till 3 934 000 kr.

Utskottet. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för besiktningsveterinärorganisationen som föranleds av vad som föreslagits i det föregående

b) till *Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 3 934 000 kr.

55:o) **Statens veterinärmedicinska anstalt: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts under punkten 76 (s. 155—160) framlagda förslag innebär — förutom hemställan till riksdagen att medge ändringar i personalförteckningen och att fastställa ny avlöningsstat — en anslagsanvisning av 3 933 000 kr. eller en uppräkningsmedel med 316 000 kr.

Departementschefen har — efter närmare redogörelse för styrelsens för statens veterinärmedicinska anstalt anslagsäskanden och däröver avgivna yttranden — i huvudsak anfört följande.

»På grundval av det i förra årets statsverksproposition omnämnda delbetänkandet av veterinärhögskoleutredningen rörande veterinärmedicinsk forskning och undervisning har Kungl. Maj:t den 5 juni 1963 uppdragit åt byggnadsstyrelsen att projektera nybyggnader för en virologisk institution. Utredningen torde inom kort komma att avge sitt slutbetänkande.

Med hänsyn till angelägenheten ur såväl freds- som krigsberedskapssynpunkt av bättre resurser för epizootologiska undersökningar, vill jag förordda att en särskild tjänst som statsepizootolog i lönegrad högst Ae 27 inrättas från och med den 1 juli 1964. Härutöver kan jag tillstyrka, att anstaltens personal utökas vid bakteriologiska avdelningen med en vaktmästare i lönegrad Ae 7, vid vardera bakteriologiska och patologisk-anatomiska avdelningen med ett laboratoriebiträde i högst Ae 9 samt vid maskinavdelningen med en institutionstekniker i Ae 9. Anslagsposten till avlöningar till personal för särskilda undersökningar bör ökas med 28 000 kr. för att täcka avlöningskostnaderna för ett laboratoriebiträde i högst A 9 och viss begärd löne reglering samt löneomräkning. Nämnade anslagspost bör således upptas med 243 000 kr., varav 113 000 kr. till undersökningar beträffande tillverkning av mul- och klövsjukevaccin m. m., 128 000 kr. till undersökningar rörande lymfadenos hos nötkreatur samt 2 000 kr. till andra särskilda undersökningar. I anledning av löneomräkning beträffande andra anslagsposter bör anslaget uppräknas med 174 000 kr. Jag beräknar vidare medel för de lönegradsförändringar som chefen för civildepartementet föreslagit vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor.»

Utskottet. Den av Kungl. Maj:t gjorda anslagsberäkningen liksom övriga av Kungl. Maj:t under denna punkt framförda förslag föranleder ingen erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för statens veterinärmedicinska anstalt som föranleds av vad som föreslagits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för statens veterinärmedicinska anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	811 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	600
3. Avlöningar till personal för särskilda undersökningar, <i>förslagsvis</i>	243 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 733 200
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 144 700
	<hr/>
	Summa kr. 3 933 000

c) till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 3 933 000 kr.

56:o) *Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader.* I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag under punkten 77 (s. 160—161) tillstyrker utskottet att anslaget höjes med 58 000 kr. till 1 097 000 kr. och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 097 000 kr.

57:o) *Anskaffande av viss laboratorieutrustning m. m.* Under punkten 78 (s. 161) har Kungl. Maj:t föreslagit ett reservationsanslag av 250 000 kr. I motiveringen härför har erinrats om att 1962 års riksdag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1961/62 anvisade ett reservationsanslag av 700 000 kr. till komplettering av de befintliga laboratorieresurser, som under beredskapstillstånd och krig skall tillgodose behovet av veterinärmedicinska preparat och undersökningar. Genom beslut den 29 mars och den 1 augusti 1963 förklarade Kungl. Maj:t hinder inte föreligga för veterinärstyrelsen att anlita anslaget för att anskaffa viss radiakskyddsmateriel. Då kostnaderna för nämnda materiel beräknats uppgå till sammanlagt cirka

291 000 kr., har veterinärstyrelsen hemställt, att anslaget tillförs ett belopp av denna storleksordning.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,
att riksdagen må till *Anskaffande av viss laboratorieutrustning m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kr.

58:o) **Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar, m. m.** Med biträdande av Kungl. Maj:ts under punkten 79 (s. 162) framlagda förslag om anslagsnedräkning med 100 000 kr. till 400 000 kr. hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar, m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kr.

59:o) **Bidrag till främjande av juverhälsokontroll hos nötkreaturen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag under punkten 80 (s. 162—163) om oförändrad medelsanvisning av 280 000 kr. hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till främjande av juverhälsokontroll hos nötkreaturen* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 280 000 kr.

60:o) **Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård.** Jämlikt Kungl. Maj:ts under punkten 81 (s. 163) framförda förslag om medelsanvisning med ett från 750 000 kr. till 670 000 kr. minskat belopp hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 670 000 kr.

61:o) **Veterinärhögskolan: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 82 (s. 163—169) innefattar — förutom hemställan till riksdagen att medge ändringar i personalförteckningen och fastställa ny avlöningsstat — anslagsanvisning av 5 100 000 kr., innebärande anslagshöjning med 219 000 kr.

Styrelsen för veterinärhögskolan har i sin anslagsframställning hemställt om anslagshöjning med i runt tal 852 000 kr.

Departementschefen har — efter närmare redogörelse för innehållet i förenämnda anslagsframställning och däröver avgivet yttrande — anfört följande.

»Såsom jag anfört under statens veterinärmedicinska anstalts avlöningsanslag torde veterinärhögskoleutredningens slutbetänkande vara att vänta inom den närmaste tiden. Jag finner mig likväl böra förorda, att den begärda laboratorsbefattningen i Bo 1 vid avdelningen för farmakologi inrättas från och med nästa budgetår. Vidare kan jag tillstyrka, att personalen utökas vid medicinska avdelningen för icke-idisslare med en förste assistent i Ae 21 och en djurvårdare i Ag 7, vid avdelningen för födoämneshygien med ett kanslibitråde i Ae 7, vid ekonomiska avdelningen med ett biträde för skriv- och kontorsgöromål i reglerad befordringsgång samt vid avdelningen för kirurgi med ett kanslibitråde i Ag 7. Vid sistnämnda avdelning kan samtidigt en halvtidstjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål indras. Nämnda personalförändringar föranleder en sammanlagd kostnadsökning av 134 700 kr. Den i anledning av löneomräkning erforderliga anslagshöjningen uppgår till 74 700 kr. Vidare beräknar jag medel för de lönegradsförändringar som chefen för civildepartementet föreslagit vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor.»

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t föreslagit under denna punkt har ej givit anledning till erinran från utskottets sida, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för veterinärhögskolan som föranleds av vad som föreslagits i det föregående

b) godkänna följande avlöningsstat för veterinärhögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 519 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	78 400
3. Avlöningar till personal för särskilda undersökningar, <i>förslagsvis</i>	24 800
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 924 600
5. Särskilda löneförmåner till viss tjänsteman ..	2 400
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 550 000

Summa kr. 5 100 000

c) till *Veterinärhögskolan*: Avlöningar för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 5 100 000 kr.

62:o) **Veterinärhögskolan: Omkostnader.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under punkten 83 (s. 169) om anslagshöjning med 64 000 kr. till 1 312 000 kr. och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Veterinärhögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 312 000 kr.

63:o) **Veterinärhögskolan: Materiel.** Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag under punkten 84 (s. 170) om anslagshöjning med 50 000 kr. till 425 000 kr. och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Veterinärhögskolan: Materiel* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 425 000 kr.

64:o) **Veterinärhögskolan: Nyanskaffning och underhåll av utrustning.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts under punkten 85 (s. 170—171) framförda förslag om anslagshöjning med 50 000 kr. hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Veterinärhögskolan: Nyanskaffning och underhåll av utrustning* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 350 000 kr.

65:o) **Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning.** Kungl. Maj:ts förslag under punkten 86 (s. 171) om en anslagsökning med 10 000 kr. till 70 000 kr. biträdes av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må till *Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 70 000 kr.

66:o) **Veterinärinrättningen i Skara: Avlöningar.** Det under punkten 87 (s. 171—172) framlagda förslaget innebär medelsanvisning med 385 000 kr., motsvarande en anslagshöjning med 49 000 kr., ävensom hemställan om ny avlöningsstat. Ökningen motiveras av förstärkning å klinikavdelningen med en förste assistent i Ag 21 samt erforderlig löneomräkning.

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t föreslagit under denna punkt föranleder ingen invändning från utskottets sida. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för veterinärinrättningen i Skara, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	69 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 700
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	194 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	119 000

Summa kr. 385 000

b) till *Veterinärinrättningen i Skara*: *Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 385 000 kr.

67:o) *Veterinärinrättningen i Skara*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 88 (s. 172—173) och med hänsyn till att särskilda uppbördsmedel gottgörs anslaget bör detsamma fortfarande uppföras med ett formellt belopp av 1 000 kr. Utskottet hemställer därför, att riksdagen må till *Veterinärinrättningen i Skara*: *Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

H. Skogsväsendet

68:o) *Skogsstyrelsen*: *Avlöningar*. Kungl. Maj:ts förslag under punkten 89 (s. 174—177) innefattar — förutom hemställan till riksdagen att medge ändringar i personalförteckningen och godkänna ny avlöningsstat — en anslagsanvisning av 1 722 000 kr. eller 141 000 kr. mer än för innevarande budgetår. För att nyttiggöra taxeringsmaterialet från den riksomfattande återväxttaxeringen föreslås att andra skogsbyrån förstärks med en tjänst som assistent i Ae 17 och en kontoristtjänst i Ae 9. Kostnadsökningen härför beräknas till 42 300 kr. Vidare förordas att två assistenttjänster i Ae 17, avsedda för styrelsens lärarutbildning, ändras till sådana tjänster i Ae 19. Kostnaderna härför upptas till 5 700 kr. Därjämte föreslås att två kontorsbiträdestjänster i reglerad befordringsgång skall ordinariesättas. Slutligen uppräknas anslaget med 93 000 kr. på grund av löneomräkning.

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t föreslagit under anslagspunkten tillstyrkes av utskottet, som sålunda hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för skogsstyrelsen, som föranleds av vad som föreslagits i det föregående;

b) godkänna följande avlöningsstat för skogsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	330 000
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	17 500
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	858 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	516 500

Summa kr. 1 722 000

c) till *Skogsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 722 000 kr.

69:o) *Skogsstyrelsen*: *Omkostnader*. Under punkten 90 (s. 177—178) har Kungl. Maj:t föreslagit, att anslaget minskas med 4 000 kr. till 303 000 kr. Härvid har bl. a. avräknats ett för innevarande budgetår för maskinanskaffning och programmering anvisat engångsbelopp av 46 000 kr.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts anslagsberäkning och hemställer, att riksdagen må till *Skogsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 303 000 kr.

70:o) *Bidrag till skogsvårdsstyrelserna*: *Avlöningar*. Kungl. Maj:ts under punkten 91 (s. 178—184) gjorda framställning innefattar — förutom hemställan till riksdagen att medge ändringar i personalförteckningen och godkänna ny avlöningsstat — en anslagsanvisning av 20 928 000 kr. eller 2 546 000 kr. mer än för innevarande budgetår.

Skogsstyrelsen har i sin anslagsframställning föreslagit, att anslaget ökas med 3 655 000 kr.

Efter en närmare redogörelse för skogsstyrelsens äskanden jämte yttrande däröver av skogsbrukets yrkesutbildningskommitté, såvitt gäller föreslagna personalförändringar vid skogsbruksskolorna, ävensom för en av en särskild arbetsgrupp inom jordbruksdepartementet överlämnad promemoria, avseende teknisk undersökning av verkningarna i olika hänseenden av det av 1960 års riksdag beslutade finansieringssystemet för skogsvårdsstyrelserna, har *departementschefen* under punkten anfört följande.

»Såsom framgår av redogörelsen i det föregående har inom jordbruksdepartementet genom en särskild arbetsgrupp utförts en teknisk undersökning av verkningarna i olika avseenden av det enligt beslut av 1960 års riksdag

dag gällande finansieringssystemet för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet. Jag anser i likhet med arbetsgruppen, att slutligt förslag till en omläggning av finansieringssystemet inte kan utarbetas utan att samtidigt frågan om skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter och organisation prövas. I enlighet med arbetsgruppens förslag har därför dess promemoria genom beslut av Kungl. Maj:t den 19 december 1963 överlämnats till 1960 års jordbruksutredning. Enligt min mening bör det gällande finansieringssystemet, utan att allvarliga olägenheter uppstår, kunna tillämpas i avvaktan på resultatet av jordbruksutredningens överväganden.

För innevarande budgetår har antalet förrättningsdagar för skogsvårdsstyrelsernas uppgifter av offentlig natur beräknats till 103 000. Härav har 43 000 förrättningsdagar avsetts för styrelsernas verksamhet med skoglig yrkesutbildning. För nästa budgetår bör ytterligare 1 000 dagar beräknas för detta ändamål. Antalet förrättningsdagar för styrelsernas övriga offentliga verksamhet bör samtidigt höjas med 1 000. Sammanlagda antalet ej taxebelagda förrättningsdagar bör sålunda beräknas till 105 000.

För innevarande budgetår har medelstillelningen per förrättningsdag bestämts till 133 kr. Med hänsyn till löneomräkning och andra utgiftsökningar av automatisk karaktär förordar jag, att nyss nämnda belopp höjs till 147 kr. Utgiftsramen för skogsvårdsstyrelsernas ej taxebelagda verksamhet blir med utgångspunkt från detta belopp och antalet förrättningsdagar 15 435 000 kr. Detta innebär i förhållande till innevarande budgetår en höjning med 1 736 000 kr. Härjämte skall skogsvårdsstyrelseorganisationen tillföras medel för arvoden, reseersättningar och traktamenten åt styrelseledamöter, investeringar i skogsbruksskolor, amorteringar på byggnadslån till sådana skolor och för att täcka driftunderskott vid dessa. Vidare bör statsbidrag även nästa budgetår utgå till rabatter i skogsvårdsstyrelsernas serviceverksamhet. Kostnaderna för de nu nämnda, till den direkta förrättningsverksamheten ej hänförliga utgifter, bör på sätt närmare framgår av det följande bestämmas till 3 735 000 kr. Såsom chefen för finansdepartementet tidigare denna dag anmält bör statsverkets inkomst av skogsvårdsavgifter för nästa budgetår beräknas till oförändrat 10 200 000 kr.

Jag förordar sålunda, att den totala kostnadsramen för den med statliga medel finansierade delen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet för budgetåret 1964/65 bestäms till 29 370 000 kr. eller till ett 2 066 000 kr. högre belopp än för innevarande budgetår.

De löpande pensioneringskostnaderna för personalen i skogsvårdsstyrelseorganisationen bör bestridas från anslaget Personalpensionsförmåner m. m. samt tjänstebrevskostnader från anslaget Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser. Vidare bör utgifterna för reseersättningar åt undervisningspersonalen belasta anslaget Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m. samt vissa förrättningskostnader anslaget Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. Dessa utgifter bör för nästa bud-

getår beräknas till 2 640 000, 235 000, 650 000 respektive 150 000 kr. eller sammanlagt 3 675 000 kr. Den återstående delen av den sammanlagda medelsanvisningen, 25 695 000 kr., bör utgå över skogsvårdsstyrelsernas avlönings- och omkostnadsanslag.

Jag tillstyrker på de skäl skogsstyrelsen anfört, att fem nya tjänster som rektor i ABp 22—24 vid skogsbruksskolorna inrättas. Härigenom kan antalet deltidstjänster som rektor minskas, vilket sänker medelsbehovet under anslaget med 12 500 kr. Under hänvisning till vad jag uttalade om ordinariesättning av lärartjänster vid skogsbruksskolorna i prop. 1963: 167 kan jag biträda, att 14 tjänster som yrkeslärare i Ao 17 inrättas. De föreslagna tjänsterna bör föranleda, att anslaget höjs med 513 500 kr. Skogsstyrelsens övriga förslag till personal- och tjänsteförändringar under denna anslagspunkt kan jag ej tillstyrka. På grund av löneomräkning bör anslaget uppräknas med 2 045 000 kr.»

Utskottet. Med biträdande av vad Kungl. Maj:t föreslagit och i övrigt anfört under punkten hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för skogsvårdsstyrelserna som föranleds av vad som föreslagits i det föregående

b) godkänna följande avlöningsstat för skogsvårdsstyrelserna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	10 635 000
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	157 500
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	2 656 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	5 981 000
5. ATP-avgifter, <i>förslagsvis</i>	1 223 000
6. Arbetsgivaravgifter till sjukförsäkringen, <i>förslagsvis</i>	275 500

Summa kr. 20 928 000

c) till *Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 20 928 000 kr.

71:o) *Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader.* Kungl. Maj:t har under punkten 92 (s. 184—186) förordat dels en anslagsminskning med

720 000 kr. till 4 767 000 kr., dels fastställande av en oförändrad kreditgarantiram av 1 000 000 kr. för lån till skoglig plantskoleverksamhet.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat två till utskottet hänvisade motioner, nämligen I: 136 av herr *Alexanderson m. fl.*, likalydande med II: 171 av herr *Keijer m. fl.*, i vilka motioner hemställts, att riksdagen för aktivisering av skogsbruket inom skärgårdsområdet i Stockholms län måtte anvisa 30 000 kr. till Stockholms läns skogsvårdsstyrelse.

Beträffande motiveringen till motionärernas yrkande får utskottet hänvisa till motionen II: 171.

Över motionerna har remissyttranden avgetts av skogsstyrelsen, länsstyrelsen i Stockholms län och riksrevisionsverket.

Skogsstyrelsen anför, att styrelsen, med hänsyn till det omedelbara behovet för skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län av åtminstone tillfällig personalförstärkning på grund av akut arbetsanhopning, gått i författning om att tillförsäkra skogsvårdsstyrelsen en extra assistent med jägmästarutbildning fr. o. m. den 1 mars 1963 tills vidare under obestämd tid. För att möjliggöra fortsatt anställning under nästkommande budgetår för denne befattningshavare, särskilt med sikte på att intensifiera insatserna med utvecklingen av skogsbruket inom skärgårdsområdet, föreslår styrelsen, att i enlighet med motionärernas syfte förevarande anslag måtte för nästa budgetår höjas med 30 000 kr. utöver av Kungl. Maj:t förordad belopp. I samband härmed anför styrelsen bl. a. följande.

Sedan länsstyrelsen i Stockholms län i samma syfte som motionärerna gjort framställning om anvisande av ett årligt belopp av 30 000 kr. till skogsvårdsstyrelsen för aktivisering av skogsbruket i länets skärgård uttalade departementschefen i 1963 års statsverksproposition (IX ht. s. 238), att skogsstyrelsen borde i anslutning till fastställandet av inkomst- och utgiftsstaten för skogsvårdsstyrelsen överväga den av länsstyrelsen väckta frågan. Riksdagen beslöt i enlighet härmed. Vid sitt ställningstagande följde statsmakterna dock inte skogsstyrelsens anslagsyrkanden och kostnadsberäkningar utan vidtog ganska betydande nedskärningar. Även styrelsens anslagsyrkanden för nästkommande budgetår har på motsvarande sätt nedskurits i årets statsverksproposition. Till följd härav anser sig styrelsen inte ha tillräckliga möjligheter att vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag i erforderlig grad tillgodose skogsvårdsstyrelsens i Stockholms län medelsbehov för här ifrågavarande ändamål.

Länsstyrelsen i Stockholms län uttalar, med hänvisning till sin i förenämnda utlåtande berörda framställning till Kungl. Maj:t i ämnet, att länsstyrelsen är helt av samma uppfattning som motionärerna rörande behovet av att aktivisera skogsbruket inom Stockholms skärgård. Det är enligt länsstyrelsens mening erforderligt att under ett antal år avdela en befattningshavare med skoglig erfarenhet för dessa uppgifter, vilken bör knytas till länets skogsvårdsstyrelse.

Riksrevisionsverket ifrågasätter för sin del — i betraktande av storleken av de anslagsmedel det här är fråga om — om inte möjlighet föreligger för skogsstyrelsen att utan särskild medelsanvisning för ändamålet vidta åtgärder för en effektivisering av skogsbruket i Stockholms läns skärgårdsområde under nästkommande budgetår. Om detta ej bedöms möjligt lär en enligt verket en uppräknings böra ske av förevarande anslag med erforderligt belopp.

Skogsstyrelsen har i sin anslagsskrivelse hemställt, att anslaget höjs med 330 000 kr.

Efter redovisning av skogsstyrelsens anslagsframställning har *departementschefen* anfört följande.

»I enlighet med vad jag förordat under föregående anslagspunkt bör detta anslag uppföras med återstoden, 4 767 000 kr., av det belopp, som skall tillföras skogsvårdsstyrelsernas avlönings- och omkostnadsanslag. I likhet med vad fallet varit de senaste budgetåren bör det ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa dispositionsstat för den statliga anslagsgivningen till skogsvårdsstyrelsernas omkostnader.

I förhållande till dispositionsstaten för innevarande budgetår tillstyrker jag, att posten till täckande av driftunderskott vid skogsbruksskolor uppräknas med 330 000 kr. Övriga poster bör enligt min mening vara oförändrade. Posten till investeringar i skogsbruksskolor bör få tas i anspråk för den utbyggnad av skogsbruksskolan i Vallmotorp, som kan erfordras för skogsstyrelsens lärarutbildning. Posten bör liksom tidigare budgetår få disponeras efter beslut av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall. Kungl. Maj:t torde böra äga bemyndiga skogsstyrelsen att i övrigt fördela såväl detta anslag som det nyss behandlade avlöningsanslaget mellan skogsvårdsstyrelserna samt att fastställa inkomst- och utgiftsstat. I samband härmed bör skogsstyrelsen även äga meddela erforderliga föreskrifter rörande staternas tillämpning.

Jag vill i detta sammanhang föreslå, att riksdagens medgivande inhämtas till att även för budgetåret 1964/65 statlig kreditgaranti i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 3 juni 1960 (nr 373) om statlig garanti för lån till viss skoglig plantskoleverksamhet får beviljas intill ett belopp av 1 000 000 kr.»

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit och uttalat kan utskottet ansluta sig till. Detta innebär bl. a. att utskottet icke anser någon särskild medelsanvisning erforderlig för den i motionerna I: 136 och II: 171 åsyftade aktiviseringen av skogsbruket inom skärgårdsområdet i Stockholms län.

Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må

a) medge att under budgetåret 1964/65 må beviljas stat-

lig kreditgaranti för lån till skoglig plantskoleverksamhet intill ett belopp av 1 000 000 kr.

b) med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 136 och II: 171, till *Bidrag till skogs-vårdsstyrelserna: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 4 767 000 kr.

72:o) *Statens skogsförbättringsanslag*. Under punkten 93 (s. 186—188) har Kungl. Maj:t föreslagit en anslagsanvisning av 7 900 000 kr., innebärande höjning dels av medelsanvisningen till bidrag för skogsplantering av sämre jordbruksmark med 400 000 kr. till 5 500 000 kr., dels av beloppet för med anslaget i övrigt avsedda ändamål med 1 000 000 kr. till 2 400 000 kr. Inom ramen för sistnämnda belopp bör enligt förslaget få disponeras erforderliga medel för bidrag till åtgärder m. m. mot skadegörelse av skogsinsekter.

Utskottet. Kungl. Maj:ts framställning under anslagspunkten tillstyrks av utskottet, som hemställer,

att riksdagen må

a) medge, att under budgetåret 1964/65 må beviljas statsbidrag på högst 5 500 000 kr. till skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark samt på högst 2 400 000 kr. till med anslaget i övrigt avsedda ändamål, med rätt för Kungl. Maj:t att jämka fördelningen

b) till *Statens skogsförbättringsanslag* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 7 900 000 kr.

73:o) *Vägbyggnader å skogar i enskild ägo*. Under punkten 94 (s. 188—189) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att dels medge att under budgetåret 1964/65 beviljas statsbidrag på sammanlagt högst 11 000 000 kr. till vägbyggnader å skogar i enskild ägo, dels till förevarande anslag anvisa ett med 2 000 000 kr. till 12 000 000 kr. höjt belopp.

Efter närmare redogörelse för skogsstyrelsens anslagsframställning samt med hänvisning till under nästföljande punkt i statsverkspropositionen redovisat yttrande häröver har *departementschefen* anfört följande.

»Skogsbruksutredningen har den 18 oktober 1963 överlämnat ett delbetänkande med förslag till kungörelse om statsbidrag till byggande av vissa skogsvägar. Betänkandet, som remissbehandlats, övervägs för närvarande inom jordbruksdepartementet. I avvaktan härpå bör bidragsgivningen fortgå enligt nuvarande bestämmelser i den omfattning skogs-vårdsstyrelsernas kapacitet för vägprojektering tillåter. Jag delar skogsstyrelsens uppfattning, att för nästa budgetår utrymme bör finnas för att bevilja bidrag med sammanlagt 11 000 000 kr. Detta innebär en ökning i förhållande till innevarande budgetår med 1 000 000 kr.

I fortsättningen bör för varje budgetår fastställas det högsta belopp, in- till vilket bidrag får beviljas. Medelsanvisningen under anslaget, som bör ges karaktär av förslagsanslag, bör avse medelsanspråken för att utbetala statsbidrag. En sådan anslagsteknisk omläggning är motiverad av att bidragen i regel inte kan utbetalas under samma budgetår som de beviljas. Härigenom uppkommer en betydande reservation. I anledning av nyss nämnda omläggning bör reservationsmedelsbehållningen vid ingången av budgetåret 1964/65 överföras till budgetutjämningsfonden.

Medelsbehovet under nästa budgetår för att utbetala beviljade statsbidrag beräknar jag till 12 000 000 kr. Anslaget torde sålunda böra uppföras med detta belopp.»

Utskottet. Mot Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt har utskottet ej något att invända. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må

a) medge, att under budgetåret 1964/65 må beviljas statsbidrag på sammanlagt högst 11 000 000 kr. till vägbyggnader å skogar i enskild ägo

b) till *Vägbyggnader å skogar i enskild ägo* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 12 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

74:o) **Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.** Under punkten 95 (s. 189—192) har Kungl. Maj:t föreslagit en medelsanvisning av 4 500 000 kr. eller 2 000 000 kr. mindre än för innevarande budgetår.

Departementschefen har — efter närmare redogörelse för skogsstyrelsens anslagsframställning, vari hemställts om höjning av anslaget med 1 500 000 kr., samt för däröver avgivet remissutlåtande — anfört följande.

»Frågan om ändrade bestämmelser för det statliga stödet till skogliga åtgärder i lappmarken ingår i skogsbruksutredningens uppdrag. Redan vid anmälan i 1962 års statsverksproposition av förevarande anslag uttalade jag, att jag ansåg att gällande bestämmelser för detta stöd i vissa hänseenden var otidsenliga. Jag delar därför utredningens uppfattning, att provisoriska åtgärder bör vidtas för att åstadkomma en bättre utformad stödgivning. I överensstämmelse med utredningen förordar jag därför, att försöksvis den för kustområdena och jämförbara områden av de fyra nordligaste länen gällande stödformen skall få tillämpas inom Västerbottens och Norrbottens lappmarker utanför de delar därav, där skogen såsom svärföryngrad är underkastad bestämmelserna i 26—28 §§ skogsvårdslagen. Jag vill erinra om att nämnda stödform, som beslöts av 1960 års riksdag (prop. 62; JoU 18 och 32; rskr. 305), huvudsakligen skall avse större eller nära sammanhängande grupper av områden och endast får tillämpas om skoglig samverkan är organiserad. Statsbidrag utgår med högst 50 procent av kostnaderna, då

fråga är om skogsförbättringsåtgärder och vägbyggnadsföretag som avser stamväg, samt med högst 40 procent vid sådant företag beträffande annan väg. Efter Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall kan dock bidrag utgå med högst 75 procent av kostnaderna.

Under anslaget har uppkommit en betydande reservation. Detta torde bero på att de skogliga åtgärderna vanligen ej kan slutföras under det budgetår då statsbidrag beviljas. Enligt min mening bör därför för varje budgetår fastställas det belopp intill vilket bidrag må beviljas. Medelsanvisningen under anslaget, som bör ha karaktär av förslagsanslag, bör avse behovet av medel för att utbetala statsbidrag. Reservationsmedelsbehållningen vid ingången av budgetåret 1964/65 bör överföras till budgetutjämningsfonden.

För att göra det möjligt att i ökad omfattning stödja skogliga åtgärder inom samverkansområden förordar jag, att bidrag härför under nästa budgetår får beviljas med högst 5 200 000 kr. Detta innebär i förhållande till innevarande budgetår en ökning med 1 000 000 kr. Liksom för innevarande budgetår beräknar jag att 800 000 kr. av bidragsbeloppet skall utnyttjas för skogliga åtgärder i Tornedalen. För att fullfölja nuvarande skogsvårdsföretag i lappmarken bör i enlighet med skogsstyrelsens beräkning bidrag under nästa budgetår få beviljas med högst 1 900 000 kr. Kungl. Maj:t bör, om förhållandena ger anledning därtill, äga jämka fördelningen mellan bidragsbeloppen för samverkansområden och för skogsvårdsföretag i lappmarken.

Med ledning av hittillsvarande nettoutgift under anslaget beräknar jag, att det för nästa budgetår bör uppföras med 4 500 000 kr.»

Utskottet, som ansluter sig till vad Kungl. Maj:t föreslagit och uttalat under förevarande punkt, hemställer,

att riksdagen må

a) medge, att under budgetåret 1964/65 må beviljas statsbidrag på sammanlagt högst 5 200 000 kr. till skogliga åtgärder inom samverkansområden i de fyra nordligaste länen samt på sammanlagt högst 1 900 000 kr. för att fullfölja skogsvårdsföretag i lappmarken

b) till *Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 4 500 000 kr.

75:o) **Kostnader för virkesmätning.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under punkten 96 (s. 192) om att anslaget — i avvaktan på resultatet av pågående översyn av gällande bestämmelser och organisation inom virkesmätningens område — upptas med oförändrat belopp 274 000 kr. och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Kostnader för virkesmätning* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 274 000 kr.

76:o) **Skogshögskolan: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts förslag under punkten 97 (s. 193—203) innefattar — förutom hemställan till riksdagen att medge ändringar i personalförteckningen och godkänna ändrad avlöningsstat — en medelsanvisning av 7 214 000 kr., innebärande att anslaget uppräknas med 726 000 kr.

Efter närmare redogörelse för högskolestyrelsens anslagsframställning och däröver avgivet yttrande har *departementschefen* anfört följande.

»Genom beslut av 1962 och 1963 års riksdagar har genomförts de första etapperna av den av 1961 års riksdag (prop. 118; JoU 38; rskr. 371) i princip beslutade successiva upprustningen av forskningen och den högre utbildningen på skogsbrukets område. Ett betydande antal befattningar, bland annat åtta laboraturer och ett flertal tjänster som forskarassistent samt assistent- och biträdestjänster, har inrättats. Mot bakgrunden av nämnda riksdagsbeslut framlägger jag i det följande förslag om ytterligare förstärkning av högskolans personella resurser.

Vad först angår de föreslagna *högre vetenskapliga befattningarna* anser jag mig böra tillstyrka, att vid institutionen för skogsgenetik inrättas en laboratur i Bo 1 samt att vid högskolan inrättas ytterligare en tjänst som docent i Ae 25. Jag kan vidare förorda, att vid envar av institutionerna för skogsförnygring och skogsentomologi inrättas en laboratur i Bo 1 i utbyte mot en försöksledartjänst i Ae 25 och en tjänst som förste assistent i Ae 21. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av högskolestyrelsen besluta om ämnesområdena för ifrågakavande laboraturer. Härjämte föreslår jag, att vid institutionen för skogstaxering en tjänst som försöksledare i Ag 25 extraordinariesätts. Vad jag sålunda förordat medför en kostnadsökning av 118 000 kr.

Beträffande *assistentpersonalen vid institutionerna* biträder jag, att en ny tjänst som forskarassistent i Ae 21 inrättas vid envar av institutionerna för skogsbotanik och skogsekologi. Vidare förordar jag, att sistnämnda institution och institutionerna för matematisk statistik, skogsförnygring, skogstaxering och virkeslära tilldelas vardera ytterligare 500 assistenttimmar. Härjämte kan jag tillstyrka, att en tjänst som assistent i reglerad beföringång vid institutionen för skogstaxering omvandlas till 1 000 assistenttimmar. Här nämnda personalförändringar föranleder en merkostnad av 126 000 kr.

I fråga om *övrig personal vid institutionerna* föreslår jag, att vid institutionen för virkeslära inrättas en tjänst som laboratorieingenjör i högst Ae 15. Vidare bör en tjänst som laboratorieassistent i Ae 11 inrättas vid institutionen för skogsbotanik. Likaså bör vid institutionen för skoglig marklära inrättas en tjänst som laboratoriebiträde i högst Ae 9. Vid institutionerna

för skogszoologi och skogsteknik bör inrättas en tjänst som djurvårdare i Ae 7 respektive en tjänst som tekniker i Ae 11. Härutöver bör vid institutionen för skoglig matematisk statistik inrättas en tjänst som kontorist i Ae 9 avsedd för sekreterare åt institutionsföreståndaren. Likaså bör för samma uppgift vid institutionen för skogsteknik en kontorsbiträdestjänst i Ag 5 ombildas till en kontoristtjänst i Ae 9. Vidare bör vid institutionen för virkeslära inrättas en tjänst som kontorist i Ae 9 avsedd för vissa beräkningsarbeten. Vid institutionen för skogsekonomi bör tillkomma en kanslibiträdets-tjänst i Ae 7 och vid institutionen för virkeslära en tjänst som institutionsbiträde i reglerad befordringsgång. Jag beräknar vidare medel för de lönegradsförändringar som chefen för civildepartementet föreslagit vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor. En vakant tjänst som skogsmästare i Ao 15 bör indras. Merutgifterna i anledning av dessa förslag beräknar jag till 142 000 kr.

Vid högskolans *bibliotek* bör inrättas en tjänst som fotobiträde i reglerad befordringsgång. Detta medför en kostnadsökning av 13 000 kr.

I anledning av vad högskolestyrelsen yrkat beträffande den i *Garpenberg placerade personalen* föreslår jag, att där inrättas en arvodesbefattning som övningsledare med lön motsvarande lönegrad A 23. För detta ändamål bör anslaget uppräknas med 30 000 kr.

I avvaktan på att ställning tas till universitetsväsendets administration är jag inte beredd att slutligt pröva *högskolans kamerala och administrativa organisation*. Enligt min mening bör dock vissa förstärkningar redan nu komma till stånd. Ett belopp av 50 000 kr., som under de senaste tre budgetåren anvisats för att bestrida kostnader i samband med högskolans omorganisation, bör därför kvarstå och enligt Kungl. Maj:ts närmare bestämmande användas för att avlöna en närmast under rektor stående chef för kansliet. Vidare föreslår jag, att 25 500 kr. ställs till förfogande för tillfällig, kvalificerad arbetskraft och 57 000 kr. för skriv- och ritarbete. Härutöver bör inrättas en tjänst som reparatör i Ae 10 och en tjänst som expeditionsvakt i Ae 7. En kanslibiträdetsbefattning i Ae 7 bör utbytas mot en tjänst som ritare i Ae 9. Å andra sidan kan anslaget nedräknas med ett under ordinarieposten kvarstående belopp av 40 000 kr., som ej längre motsvaras av någon tjänst på personalförteckningen. Här framförda förslag medför en utgiftsökning av 78 000 kr.

Under posten till *avlöningar till tillfälliga biträden* har upptagits medel för att täcka samtliga avlöningskostnader för viss personal, vars löner och omkostnader tidigare finansierats med konjunkturutjämningsavgiftsmedel. I likhet med tidigare budgetår bör ett antal av dessa befattningar den 1 juli 1964 ombildas till extra ordinarie tjänster. Sålunda bör vid institutionen för skogsproduktion inrättas en tjänst som försöksledare i Ae 25. Vidare bör vid institutionen för skogsförnygring tillkomma en kanslibiträdets-tjänst i Ae 7. Vid institutionen för skogsekologi bör inrättas en tjänst som laboratoriebi-

träde i högst Ae 9 och vid institutionen för virkeslära en biträdande skogsteknikertjänst i Ae 11. Kostnaderna för de extra ordinarie tjänsterna bör i fortsättningen bestridas med medel under posterna för avlöningar till icke-ordinarie personal och för rörligt tillägg. I anledning härav bör till dessa poster överföras 78 000 kr. Till posten för avlöningar till icke-ordinarie personal bör även överföras 14 400 kr. för att täcka kostnaderna för att inrätta en tjänst som skogstekniker i Ae 15 vid institutionen för skogsförnygring i stället för från övriga medel under anslagsposten till tillfälliga biträden avlönade befattningar.

Slutligen bör anslaget uppräknas med 219 000 kr. för att täcka kostnaderna för löneomräkning.»

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t under denna punkt föreslagit och i övrigt anfört biträdes av utskottet, som hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för skogshögskolan som föranleds av vad som föreslagits i det föregående

b) godkänna följande avlöningsstat för skogshögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 368 100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	61 500
3. Avlöningar till tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	270 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	3 457 000
5. Särskilda löneförmåner till viss tjänsteman ..	2 400
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 055 000
	Summa kr. 7 214 000

c) till *Skogshögskolan*: Avlöningar för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 7 214 000 kr.

77:o) *Skogshögskolan*: Omkostnader. Under punkten 98 (s. 203—204) har Kungl. Maj:t på sätt framgår av under punkten intagen sammanställning föreslagit, att anslaget höjs med 298 000 kr. till 2 118 000 kr. Härvid förordas bl. a., att en delpost upptas till kostnad för förhyrd datamaskintid m. m. Delposten, som ersätter en tidigare upptagen post till hyra av statistikmaskiner, avses även för att bestrida kostnader för datamaskinbearbetningar, utförda vid statskontorets, försvarets forskningsanstalts,

statistiska centralbyråns och andra statliga myndigheters datamaskinläggningar. Av anslagsposten till reseersättningar beräknas 6 000 kr. för internordiska resor.

Utskottet ansluter sig till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer, att riksdagen må till *Skogshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 2 118 000 kr.

78:o) **Skogshögskolan: Materiel.** Kungl. Maj:t har under punkten 99 (s. 204—205) föreslagit, att anslaget såsom ett led i den fortsatta upprustningen av skogshögskolan höjs med 150 000 kr. till 1 000 000 kr.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer, att riksdagen må till *Skogshögskolan: Materiel* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

79:o) **Skogshögskolan: Nyanskaffning av apparater m. m.** Under punkten 100 (s. 205—206) har Kungl. Maj:t föreslagit en anslagshöjning med 375 000 kr. till 625 000 kr. Härvid beräknas till nyanskaffning av apparater m. m. ett med 50 000 kr. förhöjt belopp. Vidare upptas under en särskild anslagspost ett belopp av 325 000 kr. till inredning och utrustning av nya lokaler för institutionerna för skogsbotanik samt skogsuppskattning och skogsindelning.

I sammanhanget har anmälts, att Kungl. Maj:t genom beslut den 6 september 1963 funnit hinder ej möta för högskolestyrelsen att mottaga donationsmedel på 160 000 kr. för att finansiera investeringsutgifter för fytotronanläggning vid högskolan.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer, att riksdagen må till *Skogshögskolan: Nyanskaffning av apparater m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 625 000 kr.

80:o) **Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag under punkten 101 (s. 206) att anslaget skall uppräknas med 10 000 kr. hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kr.

81:o) **Statens skogsmästarskola: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 102 (s. 207—209) innefattar — förutom hemställen till riksdagen att godkänna ny avlöningsstat — höjning av anslaget med 19 000 kr. till 248 000 kr. Av ökningen hänför sig 8 700 kr. till ökade kostnader för speciallärare, skrivhjälp och testning av inträdessökande. Vidare uppräknas anslaget med 10 300 kr. på grund av löneomräkning.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag tillstyrkes av utskottet, som hemställer, att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens skogsmästarskola, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	23 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	45 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	119 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	61 000
	Summa kr. 248 000

b) till *Statens skogsmästarskola: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 248 000 kr.

82:o) **Statens skogsmästarskola: Omkostnader.** Under punkten 103 (s. 209) har Kungl. Maj:t föreslagit att anslaget ökas med 9 000 kr. till 156 000 kr. Förslaget innebär bl. a., att för bokinköp anvisas 5 000 kr. under delposten till utrustning m. m. Från denna delpost har avräknats ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp av 25 000 kr.

Utskottet, som ej funnit anledning till erinran mot den av Kungl. Maj:t föreslagna medelsberäkningen, hemställer,

att riksdagen må till *Statens skogsmästarskola: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 156 000 kr.

83:o) **Statens skogsskolor m. m.: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 104 (s. 210—212) innefattar — förutom godkännande av ny avlöningsstat — en medelsanvisning av 1 062 000 kr., innebärande att anslaget minskas med 256 000 kr.

Skogsstyrelsen har föreslagit, att anslaget minskas med 101 000 kr.

Efter redogörelse för skogsstyrelsens anslagsäskanden samt med hänvisning till under punkten H 3 i propositionen redovisat yttrande häröver har *departementschefen* anfört följande.

»Skogsstyrelsen och arbetsmarknadsstyrelsen har i gemensam skrivelse den 16 november 1963 anmält, att efterfrågan på skogsskoleutbildad personal visat tydliga tendenser att minska under de senaste åren. Ett fyrtiotal elever vid de hösten 1963 avslutade skogsskolekurserna har ej omedelbart erhållit anställning. Under hänvisning härtill har ämbetsverken hemställt om åtgärder för att minska elevintagningen vid kompletteringskurserna för inträde vid skogsskolorna. Skrivelsen har för yttrande remitterats till skogsbrukets yrkesutbildningskommitté. I avvaktan bland annat härpå föreslår jag, att det får ankomma på Kungl. Maj:t att senare besluta i frågan och att vidta de åtgärder i övrigt, som kan föranledas av en eventuellt minskad elevintagning.

Genom beslut den 27 september 1963 har Kungl. Maj:t föreskrivit, att vid statens skogsskolor skall finnas inrättade personliga tjänster som kontorist i Ae 9. I anledning därav bör anslaget uppräknas med 5 000 kr. Till ledamöterna i skogsskolornas lokalstyrelser bör utgå arvode enligt Kungl. Maj:ts närmare bestämmande. Kostnaderna härför beräknar jag till 9 000 kr. Vidare bör anslaget tillföras 16 000 kr. med anledning av ökat behov av speciallärare.

Anslaget bör minskas med 563 000 kr., som under en särskild post i avlöningsstaten anvisats som ersättning till domänverkets fond för vissa avlöningskostnader under tiden den 1 januari—den 30 september 1963. Å andra sidan bör anslaget i övrigt, som huvudsakligen avser utgifter för tiden den 1 oktober 1963—den 30 juni 1964, uppräknas med 277 000 kr. för att motsvara medelsbehovet för hela nästa budgetår och för att täcka kostnader i anledning av löneomräkning.

Skogsstyrelsens övriga, i det föregående ej särskilt behandlade yrkanden, kan jag inte biträda.»

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t föreslagit under denna punkt biträds av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens skogsskolor m. m. att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	261 000
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	70 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	458 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	273 000

Summa kr. 1 062 000

b) till *Statens skogsskolor m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 062 000 kr.

84:o) *Statens skogsskolor m. m.: Omkostnader m. m.* Under punkten 105 (s. 212—213) har Kungl. Maj:t förordat, att anslaget minskas med 754 000 kr. till 653 000 kr.

Skogsstyrelsen har föreslagit, att anslaget minskas med 229 000 kr.

Departementschefen har, efter redogörelse för skogsstyrelsens anslagssökanden och med hänvisning till under punkten H 3 i propositionen redovisat remissutlåtande häröver, anfört följande.

»Medelsanvisningen för studiehjälp till eleverna vid bland annat skogsbrukets yrkesskolor avses att behandlas i den särskilda proposition angående de studiesociala åtgärderna, som chefen för ecklesiastikdepartementet tidigare denna dag bebådadt. Med hänsyn härtill bör förevarande anslag minskas med det belopp av 260 000 kr., som för innevarande budgetår avsetts för studiehjälp. Likaså bör anslaget nedräknas med ett belopp av 624 000 kr., som anvisats under särskild anslagspost för ersättning till domänverkets fond för vissa omkostnader och byggnads- och underhållsarbeten under tiden den 1 januari—den 30 september 1963. Vidare har jag beaktat, att för innevarande budgetår under övriga anslagsposter medel beräknats i huvudsak endast för tiden den 1 oktober—den 30 juni 1964. Av ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp av 75 000 kr. för inköp av fordon för transport av elever bör 30 000 kr. få kvarstå för att under nästa budgetår användas för samma ändamål.

Med hänvisning till det anförda och till beräkningen i den föregående sammanställningen föreslår jag, att anslaget upptas med (1 407 000 — 754 000) 653 000 kr.»

Utskottet ansluter sig till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Statens skogsskolor m. m.: Omkostnader m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 653 000 kr.

85:o) *Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m.* Under punkten 106 (s. 214—217) har Kungl. Maj:t föreslagit en minskning av medelsanvisningen med 600 000 kr. till 4 800 000 kr.

I samband härmed har utskottet behandlat två till utskottet hänvisade, likalydande motioner, nämligen I: 306 av herrar *Hedlund* och *Bengtson* samt II: 412 av herr *Vigelsbo m. fl.*, i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att den centrala maskinskolan för skogsbruket samförläggas med statens skogsmästarskola i Skinnskatteberg.

Beträffande det närmare innehållet i motionerna får utskottet hänvisa till motionen II: 412.

Över motionerna har utskottet inhämtat yttranden av skogsstyrelsen, domänstyrelsen, arbetsmarknadsstyrelsen, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund och Föreningen skogsbrukets arbetsgivare.

Skogsstyrelsen har i sin anslagsframställning föreslagit dels att anslaget ökas med 1 394 000 kr., dels att den till deltagare i lärarkurs utgående ersättningen, 1 200 kr. per månad, må utgå även under assistentlärartjänstgöring.

Under punkten har anmälts det av 1955 års sakkunniga för yrkesutbildningens centrala ledning och viss lärarutbildning avlämnade betänkandet (SOU 1963: 13) angående utbildning av lärare för jordbruk och skogsbruk, m. m., i vad det avser den pedagogiska utbildningen av lärare vid skogsbrukets yrkesskolor.

Departementschefen har — efter närmare redogörelse för skogsstyrelsens anslagsframställning samt med hänvisning till under punkten H 3 i propositionen redovisat yttrande häröver ävensom med redogörelse för innehållet i angiven del av omförmälda betänkande samt däröver avgivna remissyttranden — anfört följande.

»I det föregående har kortfattat redovisats av 1955 års sakkunniga för yrkesutbildningens centrala ledning och viss lärarutbildning framlagda förslag rörande den pedagogiska utbildningen av lärare vid skogsbrukets yrkesskolor. Såsom berörts under anslagen till statens skogsmästarskola och statens skogsskolor ingår i uppgifterna för skogsbrukets yrkesutbildningskommitté att avge förslag rörande undervisningens omfattning och inriktning vid skogsbrukets yrkesskolor. Enligt min mening kan utformningen och förläggningen av den betydelsefulla pedagogiska lärarutbildningen för dessa skolors behov ej slutligt prövas annat än i samband med att ställning tas till de frågor, som omfattas av kommitténs uppdrag. Med hänsyn härtill har Kungl. Maj:t på min föredragning den 13 december 1963 uppdragit åt kommittén att utreda jämväl med den pedagogiska lärarutbildningen på det skogliga området sammanhängande spörsmål. I avvaktan på resultatet av kommitténs arbete bör ej annan ändring vidtas i den av skogsstyrelsen nu bedrivna lärarutbildningen än att däri inordnas pedagogisk utbildningskurs med en längd av 15 veckor för civiljägmästare. Utbildningen bör således tills vidare alltjämt vara förlagd till skogsbruksskolan i Vallmotorp.

För innevarande budgetår har medelsanvisningen under förevarande anslag ökats med 800 000 kr. Med hänsyn till den vikt jag tillmäter den skogliga yrkesutbildningen föreslår jag, att anslaget för nästa budgetår tillförs ytterligare 300 000 kr. Såsom uttalats under punkten H 17 i det föregående kommer medelsbehovet för studiehjälp till eleverna vid bland annat skogsbrukets yrkesskolor att behandlas i den särskilda proposition angående de

studiesociala åtgärderna, som chefen för ecklesiastikdepartementet tidigare denna dag bebådat. Till följd härav bör förevarande anslag minskas med 900 000 kr. Av anslaget bör liksom innevarande budgetår få utnyttjas 183 000 kr. för skogsvårdsstyrelsernas interna fortbildningsverksamhet samt för fortbildning i skogsodling, skogsvägbyggnad och skogliga rationaliseringsåtgärder. Från anslaget bör liksom hittills utgå bidrag till Svenska skogsvårdsföreningen och Norrlands skogsvårdsförbund. Närmare bestämmelser angående anslagets disposition torde få meddelas av Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, av skogsstyrelsen.

Med anledning av vad skogsstyrelsen hemställt beträffande ersättning under assistentlärartjänstgöring tillstyrker jag, att ersättning härför skall utgå med samma belopp, 1 200 kr. för månad, som deltagare i lärarkurs erhåller.

I detta sammanhang torde böra bringas till riksdagens kännedom att Kungl. Maj:t den 8 november 1963 uppdragit åt byggnadsstyrelsen att utarbeta byggnadsprogram för erforderliga byggnadsarbeten för den centrala maskinskola för skogsbruket, varom 1962 års riksdag (prop. 115; JoU 16; rskr. 253) fattade principbeslut. Utgångspunkt för upprättandet av byggnadsprogrammet skall vara ett av skogsbrukets yrkesutbildningskommitté framlagt förslag, vari kommittén förordat att skolan skall samförläggas med statens skogsskola i Bjurfors.»

Av de remissinstanser, som yttrat sig över motionerna, ansluter sig skogsstyrelsen, domänstyrelsen och Föreningen skogsbrukets arbetsgivare till det av skogsbrukets yrkesutbildningskommitté framlagda förslaget om samförläggning av den centrala maskinskolan för skogsbruket med statens skogsskola i Bjurfors.

Till motivering för denna ståndpunkt anför *skogsstyrelsen* för sin del till en början följande.

Antalet elever vid skogsskolorna blir under läsåret 1964/65 136 och föreslås under läsåret 1965/66 blir 100. Skogsskoleeleverna kommer dock alltför att utgöra den största elevgruppen vid den centrala maskinskolan.

Det synes redan nu troligt, att kompletteringskursen i Skinnskatteberg bör nedläggas, samt att åtminstone en skogsskola bör indras, om antalet skogsskoleelever begränsas enligt förslaget. Därvid synes det ligga närmast till hands att nedlägga en av de tillfälliga skogsskolorna, vilka bedrivs i förhyrda lokaler. Bjurfors skogsskola kommer sannolikt inte att beröras, eftersom yrkesutbildningskommittén har uttalat sig för en samförläggning av denna skogsskola och den centrala maskinskolan. Snarare torde skolan i fråga böra utbyggas. I sammanhanget må erinras om att skogsstyrelsen i sin utredning om skogsskolorna förordade en utvidgning av utbildningskapaciteten vid Bjurfors till 40 eller 60 elever.

Skogsstyrelsen lämnar vidare en redogörelse för hur den aktuella utbildningen i maskinfrågor nu bedrivs och hur den preliminärt planerats för tiden fram till den centrala maskinskolans start och finner, att någon

tidsvinst knappast är möjlig att uppnå genom att förlägga den centrala maskinskolan till Skinnskatteberg. Slutligen anför styrelsen följande.

Styrelsen anser det väsentligt, att man omedelbart tillvaratar nuvarande resurser och intensifierar pågående verksamhet för att skaffa erfarenheter inför den centrala maskinskolans start. Genom att förlägga försöksverksamheten till tre skolor i skilda delar av landet erhålls även synpunkter på om och i vilken utsträckning utbildningen vid en maskinskola behöver differentieras för landets olika delar.

Domänstyrelsen finner på grunder liknande skogsstyrelsens starka skäl alltjämt tala för samförläggning av maskinskolan med en skogsskola även om skogsskoleutbildningens volym framdeles skulle komma att minska. Styrelsen anför bl. a. att maskinutbildningen vid maskinskolan i sina huvudsak är att betrakta som en grundläggande och för framtiden synnerligen betydelsefull del av skogsskoleelevernas utbildning under det att den för flertalet elever vid skogsmästarskolan i huvudsak tjänar som repetition och komplettering av tidigare inhämtade kunskaper.

Beträffande av motionärerna ifrågasatt tidsvinst och kostnadsbesparingar genom att vissa byggnader, som nu disponeras av ASSI, skulle kunna överlätas till maskinskolan anför styrelsen följande invändningar.

Enligt vad domänstyrelsen kunnat utröna är här fråga om en cirka 25 år gammal garagebyggnad som successivt kommer att friställas under de närmaste två åren. Styrelsen har inte haft tillfälle att i detalj bilda sig en uppfattning om möjligheterna att utnyttja byggnaden för maskinskolans räkning, men är med hänsyn till byggnadens ålder och tidigare användning synnerligen tveksam inför detta alternativ. En sådan omdisposition som det här är fråga om blir ofta nära nog lika kostnadskrävande som en nybyggnad under förutsättning att kravet på ändamålsenlighet inte eftersätts.

Styrelsen understryker i detta sammanhang starkt att skogsbrukets maskinutbildning, med hänsyn till dess växande betydelse, ges fullgoda välutrustade lokaler. Mot denna bakgrund framstår en eventuell tidsförlust vid utbyggnad av lokaler för maskinskolan som mindre betydelsefull. Den av motionärerna angivna tidsvinsten om 3—4 år vid förläggning av maskinskolan till ASSI:s garage i Skinnskatteberg synes vara överskattad med hänsyn till att denna byggnad inte blir helt disponibel förrän om 2 år.

Domänstyrelsen kan slutligen inte finna, att lärarfrågan på något sätt skulle tala för en förläggning till Skinnskatteberg framför Bjurfors. Lärarna bör enligt styrelsens uppfattning kunna rekryteras ur alla skogsbrukets personalkategorier samt inte minst från rent tekniska yrken.

Föreningen *skogsbrukets arbetsgivare* uttalar, att de skäl alltjämt kvarstår som synes tala till Bjurfors fördel och vilka har samband med bättre läge ur kommunikationssynpunkt och närheten till en större tätort.

I motsats till förenämnda remissinstanser finner *Sveriges skogsägareföreningars riksförbund* de sakförhållanden som enligt motionärerna nu tillkommit vara så väsentliga, att en omprövning av beslutet om förlägg-

ning av den centrala maskinskolan till Bjurfors är motiverad. Vid en omprövning bör enligt förbundet den av motionärerna anförda tidsfaktorn och kostnadsfrågan tillmätas en avgörande betydelse.

Slutligen anför *arbetsmarknadsstyrelsen*, att styrelsen i sitt yttrande över yrkesutbildningskommitténs förslag i förevarande fråga från arbetsmarknads- och allmänna lokaliseringssynpunkter förordade i första hand Ljusdal som lokaliseringsplats. Styrelsen fann dock ej från de synpunkter som den hade att företräda skäl motsätta sig att skolan förlades till Bjurfors. Styrelsen finner ej heller skäl motsätta sig skolans förläggning till Skinnskatteberg. Då styrelsen delar motionärernas uppfattning om angelägenheten av att ifrågakommande utbildning snabbt kommer till stånd bör enligt styrelsens mening förutsättningar härutinnan tillmätas väsentlig betydelse vid valet mellan ifrågakommande lokaliseringsalternativ.

Utskottet. Mot Kungl. Maj:ts medelsberäkning och förslag under denna punkt har utskottet icke något att invända.

Vad under punkten anmälts i fråga om av Kungl. Maj:t vidtagna åtgärder beträffande byggnadsprogram för blivande central maskinskola för skogsbruket, samförslagd med statens skogsskola i Bjurfors, föranleder ingen erinran från utskottets sida. I motionsparet I: 306 och II: 412 framfört yrkande i ämnet avstyrks sålunda av utskottet.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

I. till *Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 4 800 000 kr.

II. lämna motionerna I: 306 och II: 412 utan åtgärd.

86:o) **Ersättning till domänverkets fond för utgifter för övertalig personal.** Under punkten 107 (s. 218—219) har Kungl. Maj:t föreslagit dels att anslaget upptages med 295 000 kr., dels att kyrkofonden skall för år 1963 ersätta domänverkets fond för övertalig personal vid domänverket med 384 376 kr. 60 öre på sätt framgår av särskild, under punkten intagen sammanställning.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt och hemställer,

att riksdagen må

a) till *Ersättning till domänverkets fond för utgifter för övertalig personal* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 295 000 kr.

b) besluta att kyrkofonden skall för år 1963 ersätta domänverkets fond för övertalig personal vid domänverket med 384 376 kr. 60 öre.

87:o) Bostadslån till skogsarbetare vid domänverket. Med biträdande av Kungl. Maj:ts förslag under punkten 108 (s. 219—220) hemställer utskottet, att riksdagen må medge att under år 1964 må för bostadslån till fast anställda skogsarbetare vid domänverket utnyttjas odisponerad del av tidigare för ändamålet ur domänverkets driftsinkomster avsatta medel.

I. Lantmäteri- och kartväsendet

88:o) Lantmäteristyrelsen: Avlöningar. Kungl. Maj:ts framställning under punkten 109 (s. 221—227) innefattar — förutom hemställan till riksdagen att medge ändringar i personalförteckningen och godkänna ny avlöningsstat — en medelsanvisning av 2 725 000 kr. eller 134 000 kr. mer än för innevarande budgetår.

Departementschefen har efter redogörelse för lantmäteristyrelsens anslagsäskanden samt för däröver avgivna yttranden anfört följande.

»I likhet med lantmäteristyrelsen och statskontoret anser jag, att det är angeläget att användningen av automatisk databehandling inom lantmäteriväsendet ökas. Jag har ej något att erinra mot att samverka i fråga om dylik databehandling sker mellan lantmäteriet och det kommunala mätningväsendet. Vidare bör, såsom statskontoret uttalat, möjligheterna att utnyttja lantmäteriets metodik på området för kartverkets räkning och inom gruvmätningen tas till vara. Med hänsyn till vad statskontoret anfört kan jag dock inte tillstyrka förslaget att för verksamheten inrätta en särskild dataavdelning hos styrelsen och att anskaffa utrustning för automatisk databehandling. Det ytterligare personalbehov, som efter hand uppkommer vid styrelsen för arbetet med databehandling, bör täckas genom att styrelsen utnyttjar erhållet bemyndigande att tillfälligt förordna personal inom lantmäteristaten att tjänstgöra hos styrelsen. Behovet av tillgång till datamaskin bör kunna tillgodoses genom att styrelsen träffar avtal om att hyra maskintid. Utgifterna härför bör bestridas från den under lantmäteristatens omkostnadsanslag upptagna anslagsposten till kostnader i samband med lantmäteriförrättningar.

Med hänsyn till det stora antalet anställda inom lantmäteriväsendet tillstyrker jag, att 21 000 kr. anvisas för att anställa särskild befattningshavare för att handlägga personalvårdsärenden. Medel för att anlita sakkunniga bör i enlighet med lantmäteristyrelsens förslag anvisas under en särskild anslagspost till ersättningar till sakkunniga. Jag förordar, att posten för nästa budgetår upptas med 40 000 kr., vilket innebär en ökning med 16 000 kr. i förhållande till för ändamålet hittills beräknat belopp. Vidare tillstyrker jag styrelsens förslag, att på administrativa byrån inrättas en kanslistjänst i reglerad befordringsgång i utbyte mot en tjänst som kon-

torist i Ao 9. På stadsbyrån bör inrättas en sådan kanslistjänst i utbyte mot en kontorsskrivartjänst i Ao 13. Härjämte tillstyrker jag att en byrådirektörstjänst i Ag 25 på utredningsbyrån extraordinariesätts. Styrelsens yrkande om fortsatt förordnande att bestrida göromål, som ankommer på överingenjör i Bo 3 på stadsbyrån, har tillgodosetts genom Kungl. Maj:ts beslut den 6 december 1963.

Vad jag nu förordat föranleder att anslaget bör höjas med 39 000 kr. På grund av löneomräkning bör anslaget därjämte uppräknas med 95 000 kr. Styrelsens övriga, i det föregående ej särskilt behandlade yrkanden kan jag ej tillstyrka.»

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t under denna punkt föreslagit och i övrigt anfört biträds av utskottet, som således hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för lantmäteristyrelsen som föranleds av vad som föreslagits i det föregående

b) godkänna följande avlöningsstat för lantmäteristyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	686 000
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	3 300
3. Ersättningar till sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	40 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	1 226 700
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	769 000

Summa kr. 2 725 000

c) till *Lantmäteristyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 2 725 000 kr.

89:o) **Lantmäteristyrelsen: Omkostnader.** Kungl. Maj:ts under punkten 110 (s. 227—228) gjorda medelsberäkning, innebärande att anslaget höjs med 26 000 kr. till 310 000 kr., föranleder ingen erinran från utskottets sida, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Lantmäteristyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 310 000 kr.

90:o) **Lantmäteristaten: Avlöningar.** Under punkten 111 (s. 228—231) innefattar Kungl. Maj:ts framställning — förutom hemställan till riksdagen

att godkänna dels förslag om ersättning för förrättningar och uppdrag som utförs av lantmäteriet, dels ny avlöningsstat — en anslagsanvisning av 35 292 000 kr., vilket innebär en höjning av anslaget med 802 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande till utskottet hänvisade motioner, nämligen

a) I: 308 av herr *HübINETTE m. fl.*, likalydande med II: 410 av herr *Stiernstedt m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära att åtgärder skyndsamt vidtas för att göra lantmäteriet bättre ägnat att fullgöra sina åligganden på ett för samhället och de enskilda mera tillfredsställande sätt än för närvarande samt att därvid i första hand beakta behovet av snabba åtgärder i de län, där utvecklingen präglas av särskild intensitet;

b) I: 447 av herr *Schött*, likalydande med II: 536 av herr *Turesson m. fl.*, i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att två tjänster som jägmästare i lönegrad Ae 21 och fem tjänster som skogsingenjör i lönegrad Ae 17 inrättas vid lantmäteriet samt att förevarande anslag uppräknas med därav föranlett belopp av 183 684 kr.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna II: 410 och II: 536.

Lantmäteristyrelsen har i sin anslagsskrivelse hemställt, att anslaget ökas med 1 459 000 kr.

Departementschefen har, efter närmare redogörelse för lantmäteristyrelsens framställning, anfört följande.

»Såsom lantmäteristyrelsen uttalat ökar efterfrågan på service från lantmäteriet för fastighetsbildningsåtgärder och därmed sammanhängande uppgifter. Med hänsyn härtill kan jag även i år tillstyrka vissa personalförstärkningar. Jag föreslår sålunda, att den 1 juli 1964 inrättas tio ingenjörstjänster i Ae 17, en kontorsskrivartjänst i Ae 13 för arkivserviceuppgifter och fem för specialutbildad kontorspersonal avsedda extra ordinarie tjänster i den för vissa kartritningsbiträden gällande reglerade befordringsgången. Härjämte bör medel nu beräknas för tio ingenjörstjänster i högst Ae 15, vilka Kungl. Maj:t genom beslut den 5 juni 1963 medgett lantmäteristyrelsen att inrätta från och med innevarande budgetår. I samband härmed bör indras fem lantmätartjänster i högst Ae 19, som enligt Kungl. Maj:ts nyss nämnda beslut ej får återbesättas. Antalet vakanta lantmätartjänster är för närvarande betydligt fler. Vad jag nu förordat föranleder en kostnadsökning av 391 000 kr.

På de skäl lantmäteristyrelsen anfört tillstyrker jag, att tolv för länslantmäterikontoren avsedda kanslisttjänster i reglerad befordringsgång inrättas. För att erforderlig utbildningskurs skall medhinnas bör dock dessa tjänster inte tillkomma förrän den 1 januari 1965. Kostnadsökningen för nästa budgetår beräknar jag till 112 000 kr. Till följd av kanslisttjänsternas inrättan-

de bör emellertid samma antal kansliskrivartjänster i Ao 11 vid länslantmäterikontoren inte få återbesättas vid nuvarande innehavares avgång. Styrelsens övriga förslag till personalförändringar kan jag ej biträda. I anledning av löneomräkning bör anslaget uppräknas med 299 000 kr.

Ersättning för av lantmäteriet utförda förrättningar och uppdrag utgår enligt grunder, som beslutats av 1960 års riksdag (prop. 74; JoU 19; rskr. 212). Enligt dessa grunder skall i vissa fall ersättningen ej helt täcka lantmäteriets självkostnader. Detta är bland annat fallet i fråga om fastighetsbildning för helårsbebyggelse utanför enligt byggnadslagen detaljplanerade områden samt andra förrättningar på landsbygden, vilka ej hänger samman med verksamheten för yttre rationalisering av jordbruks- och skogsfastigheter. Härvid skall ersättningen nedsättas till mellan 50 och 90 procent av lantmäteriets självkostnader. Enligt min mening föreligger ej längre anledning att med här ifrågakommande relativt obetydliga belopp subventionera förrättningskostnaderna för avstyckningsförrättningar för helårsbebyggelse och andra ändamål, som ej är att hänföra till jordbruk eller skogsbruk. Jag förordar därför, att ersättningen för sådana förrättningar — liksom redan är fallet inom områden med detaljplan enligt byggnadslagen och då avstyckning avser fritidsbebyggelse — skall motsvara lantmäteriets självkostnader. Vidare bör kostnadstäckningen för andra förrättningar på landsbygden, som ej avser jordbruks- eller skogsbruksändamål, höjas med genomsnittligen tio procent. Kungl. Maj:t bör liksom hittills äga bestämma den närmare differentieringen av självkostnadstäckningen beträffande nyss nämnda förrättningar. Vad jag nu föreslagit kan uppskattas medföra en inkomstökning för statsverket av storleksordningen 1 200 000 kr. för år.»

Utskottet. Med hänsyn till den fortsatta, besvärande arbetsbalansen inom lantmäteriet är det med tillfredsställelse utskottet konstaterar, att departementschefen även i år föreslagit ej oväsentliga personalförstärkningar i fråga om ingenjörs- och kontorspersonal, beträffande vilka personalgrupper rekryteringsmöjligheterna nu blivit mera gynnsamma. Antalet vakanta lantmätartjänster är fortfarande stort. Utskottet har emellertid bemärkt, att i årets statsverksproposition framlagts förslag om att intagningen av lantmäteristuderande vid tekniska högskolan i Stockholm ökas från och med nästa budgetår. Det otillfredsställande läget kommer härigenom så småningom att förbättras också i fråga om lantmätarpersonalen.

De förstärkningsåtgärder som Kungl. Maj:t föreslagit under denna punkt finner utskottet väl avvägda. Några ytterligare åtgärder i anledning av de i motionerna I: 308 och II: 410 gjorda yrkandena finner utskottet ej erforderliga. Utskottet utgår emellertid från att Kungl. Maj:t liksom hittills följer utvecklingen med uppmärksamhet.

Vad nu sagts innebär även, att utskottet ej funnit sig böra biträda det i motionerna I: 447 och II: 536 framförda förslaget om inrättande av vissa

skogliga tjänster vid lantmäteriet. Utskottet vill hänvisa till att lantmäteriets behov av skoglig expertis bör i väsentlig omfattning kunna tillgodoses genom samarbetet med de skogliga länsmyndigheterna.

Då utskottet även biträder vad Kungl. Maj:t i övrigt anfört under förevarande punkt hemställer utskottet,

att riksdagen må

I. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 447 och II: 536,

a) godkänna vad i det föregående föreslagits om ersättning för förrättningar och uppdrag som utförs av lantmäteriet;

b) godkänna följande avlöningsstat för lantmäteristaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	9 022 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	15 578 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	10 692 000
	Summa kr. 35 292 000

c) till *Lantmäteristaten*: *Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 35 292 000 kr.

II. lämna motionerna I: 308 och II: 410 utan åtgärd.

91:o) **Lantmäteristaten: Omkostnader.** Under punkten 112 (s. 231—232) har Kungl. Maj:t föreslagit en anslagsuppräknings med 1 013 000 kr. till 7 340 000 kr. Härvid har förordats bl. a. att under en ny anslagspost skall anvisas 170 000 kr. för att påbörja fotografering av de i länslantmäterikon-toren förvarade handlingarna rörande lantmäteriförrättningar.

Utskottet. Kungl. Maj:ts medelsberäkning tillstyrks av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må till *Lantmäteristaten*: *Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 7 340 000 kr.

92:o) **Lantmäteristaten: Utrustning.** Kungl. Maj:t har under punkten 113 (s. 232—234) föreslagit att anslaget höjs med 100 000 kr. till 550 000 kr. för att inrätta ytterligare flygbildarkiv vid länslantmäterikon-tor. Arkiven avses kunna utnyttjas även av andra länsorgan. För att göra det möjligt att

fortsätta anskaffningen av tidsenlig och arbetsbesparande utrustning för lantmäteriets behov förordas oförändrat 450 000 kr.

Utskottet. Med biträdande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet, att riksdagen må till *Lantmäteristaten: Utrustning* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 550 000 kr.

93:o) **Utbildningskurser för viss lantmäteripersonal m. fl.** Under punkten 114 (s. 234—236) har Kungl. Maj:t föreslagit att anslaget uppförs med 210 000 kr. eller 221 000 kr. mindre än för innevarande budgetår.

Departementschefen har efter närmare redogörelse för lantmäteristyrelsens anslagsframställning anfört följande.

»Utbildningen av ingenjörspersonal håller på att överflyttas från kurser i lantmäteristyrelsens regi till mätningstekniska facklinjer vid tekniska gymnasier. Såsom styrelsen förutsatt bör utbildningen i dess regi kunna avvecklas med utgången av nästa budgetår. Mot styrelsens beräkning av medelsbehovet, 212 000 kr., för att slutföra den hösten 1963 påbörjade tvååriga kursen har jag intet att erinra.

Jag delar lantmäteristyrelsens uppfattning, att det är angeläget att överflytta bland annat handläggningen av vissa vägförrättningar till ingenjörer och vägmästare. Med hänsyn härtill bör i anledning av styrelsens förslag om fortbildningskurs för att underlätta sådan delegering medelsanvisningen till fortbildning av ingenjörer och kontorspersonal ökas till 50 000 kr. Ej heller i övrigt föranleder styrelsens yrkanden under anslaget någon invändning från min sida.»

Utskottet förordar bifall till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer, att riksdagen må till *Utbildningskurser för viss lantmäteripersonal m. fl.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 210 000 kr.

94:o) **Bidrag till kostnader i samband med lantmäteri- och vägförrättningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag under punkten 115 (s. 236) om medelsanvisning med oförändrat belopp av 445 000 kr. hemställer utskottet, att riksdagen må till *Bidrag till kostnader i samband med lantmäteri- och vägförrättningar m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 445 000 kr.

95:o) **Rikets allmänna kartverk: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 116 (s. 236—244) innefattar — förutom hemställan till riks-

dagen att medge ändringar i personalförteckningen och godkänna ny avlöningsstat — en anslagsanvisning av 8 004 000 kr. eller 389 000 kr. mer än för innevarande budgetår.

Rikets allmänna kartverk har i sin anslagsframställning hemställt, att anslaget ökas med 988 000 kr.

I detta sammanhang har anmälts ett av *utredningen om försvarets kartförsörjning* avgivet betänkande (stenc. Jo 1963:2) med förslag angående samordningen i fredstid av den civila och den militära kartförsörjningen.

Departementschefen har — efter närmare redogörelse för kartverkets anslagsframställning ävensom för innehållet i oförmälda betänkande samt däröver avgivna remissyttranden — anfört följande.

»Såsom framgår av det föregående har utredningen om försvarets kartförsörjning den 25 juni 1963 avlämnat betänkande angående samordningen i fredstid av den civila och den militära kartförsörjningen. I likhet med de myndigheter, som avgett yttrande över betänkandet, anser jag, att från och med den 1 juli 1964 i huvudsaklig överensstämmelse med utredningens förslag bör skapas ett enhetligt system för denna kartförsörjning. Det bör få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela de föreskrifter m. m., som erfordras för att genomföra samordningen. I anslutning härtill tillstyrker jag kartverkets på betänkandet grundade förslag, att förevarande anslag uppräknas med 27 000 kr. för att anställa personal för arbetet med vägpåtryck på generalstabskartan.

Jag kan härutöver biträda kartverkets yrkande att en tjänst som förste kartassistent i Ae 15 och två ritbiträdestjänster i reglerad befordringsgång inrättas för att ämbetsverket skall kunna övergå till fotosättning i egen regi av namntryck på kartor. Vidare bör inrättas fem tjänster som ritbiträde i reglerad befordringsgång för uppgifter som hänger samman med framställningen av den ekonomiska kartan. På den administrativa avdelningen bör tillkomma två kontorsbiträdestjänster i reglerad befordringsgång och en tjänst som kanslibitråde i Ae 7. Sistnämnda tjänst och en av kontorsbiträdestjänsterna, vilka erfordras för skötsel av telefonväxeln i ämbetsverkets nya lokaler, bör dock inrättas först den 1 januari 1965. På de skäl kartverket anfört förordar jag, att en ritbiträdestjänst i Ae 7 och sex sådana tjänster i Ao 5 utbyts mot sju tjänster som ritare i Ae 9. Vad jag nu föreslagit föranleder att anslaget bör höjas med 166 000 kr. På grund av ökade kostnader för att anlita särskild arbetskraft för avskrift av jord- och arkivregister bör anslaget härjämte uppräknas med 10 000 kr.

Kartverkets förslag att inrätta tjänster för uppgifter, som hänför sig till ämbetsverkets arbete med vissa internationella kartor kan jag inte biträda. Till frågan om anvisande av medel för ändamålet återkommer jag under anslaget till kartarbeten m. m. Jag kan ej heller tillstyrka att en byråingen-

jörstjänst inrättas för att tillgodose behovet av arbetsstudier. Härför bör kartverket i första hand kunna erhålla biträde av statskontoret.

Till följd av löneomräkning bör anslaget uppräknas med 186 000 kr. Övriga, i det föregående ej särskilt behandlade yrkanden kan jag inte biträda.»

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t föreslagit under denna punkt föranleder ingen erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i personalförteckningen för rikets allmänna kartverk som föranleds av vad som föreslagits i det föregående

b) godkänna följande avlöningsstat för rikets allmänna kartverk, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 926 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	7 600
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 655 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 415 400
	Summa kr. 8 004 000

c) till *Rikets allmänna kartverk*: Avlöningar för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 8 004 000 kr.

96:o) *Rikets allmänna kartverk*: Omkostnader. Under punkten 117 (s. 244) har Kungl. Maj:t föreslagit, att anslaget uppräknas med 311 000 kr. till 738 000 kr. Förslaget innebär bl. a. att 200 000 kr. anvisas under en särskild anslagspost för att täcka kostnaderna för kartverkets flyttning till Hässelby.

Utskottet biträder den av Kungl. Maj:t gjorda anslagsberäkningen och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Rikets allmänna kartverk*: Omkostnader för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 738 000 kr.

97:o) *Rikets allmänna kartverk*: Kartarbeten m. m. Kungl. Maj:ts framställning under punkten 118 (s. 244—246) innebär en medelsanvisning av 3 391 000 kr. eller 598 000 kr. mer än för innevarande budgetår.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat två till utskottet hänvisade, likalydande motioner, nämligen I: 444 av herr *Erik Olsson m. fl.* och II: 534 av herr *Larsson* i Norderön *m. fl.*, i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte besluta att höja förevarande anslag med 200 000 kr. utöver vad som angivits i statsverkspropositionen.

I fråga om det närmare innehållet i motionerna får utskottet hänvisa till motionen II: 534.

Efter närmare redogörelse för kartverkets anslagsframställning har *departementschefen* anfört följande.

»Under posten till diverse kartarbeten har för innevarande budgetår anvisats 55 000 kr. för att påbörja arbetet med topografisk kartläggning av raketfält i Kirunaområdet. I enlighet med kartverkets yrkande bör detta belopp uppräknas med 45 000 kr. Vidare bör anslagsposten tillföras 200 000 kr. för att göra det möjligt för kartverket att i erforderlig takt framställa kartor i samband med den intensifierade malmetningsverksamhet i Norrbottens län, varom chefen för handelsdepartementet senare denna dag framlägger förslag.

Någon höjning av anslaget i syfte att allmänt påskynda det program för den ekonomiska och topografiska kartläggningen i landet fram till 1970, som godkändes av 1961 års riksdag, kan jag inte tillstyrka. Enligt min mening bör ytterligare förstärkning av kapaciteten för att genomföra detta program främst ske genom teknisk rationalisering av kartframställningen. Goda förutsättningar härför torde föreligga i och med att kartverket inflyttar i de nya, för verksamheten särskilt utformade lokalerna i Hässelby.

Såsom jag berört under kartverkets avlöningsanslag bör kostnaderna för kartverkets arbete med Sveriges andel av upprättandet av internationella världskartan och flygkartan samt världsflygkartan bestridas från förevarande anslag. För ändamålet bör enligt mina beräkningar under en ny post anvisas 100 000 kr.

Senare denna dag ämnar jag föreslå att på tilläggsstat för innevarande budgetår under förevarande anslagsrubrik anvisas 307 000 kr. för att täcka inträffade kostnadsökningar. Härjämte har Kungl. Maj:t den 13 december 1963 från anslaget till täckning av beräknade merkostnader för löner m. m. till kartverkets förfogande ställt 31 000 kr. för merutgifter under förevarande anslag. Detta bör sålunda för nästa budgetår uppräknas med 338 000 kr. Vidare bör anslaget höjas med 15 000 kr. till följd av vissa reproduktionskostnader. Å andra sidan kan anslaget sänkas med 100 000 kr. på grund av minskade kostnader för flygfotografering.

Det bör få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare bestämma anslagsmedlens fördelning på de olika posterna under anslaget.»

Utskottet. I anledning av väckta motioner i fråga om den ekonomiska kartan för Jämtlands län anförde utskottet vid föregående års riksdag, att

utskottet utgick ifrån att kartverket med kraft verkar för ett genomförande så snabbt som möjligt av gällande kartläggningsprogram. Mot utskottets uttalande anfördes ingen erinran från riksdagens sida. Departementschefen har i årets statsverksproposition förklarat sig inte kunna tillstyrka någon höjning av anslaget i syfte att allmänt påskynda det program för den ekonomiska och topografiska kartläggningen i landet fram till 1970, som godkändes av 1961 års riksdag. Enligt hans mening bör ytterligare förstärkning av kapaciteten för att genomföra detta program främst ske genom teknisk rationalisering av kartframställningen.

I de nu väckta motionerna I: 444 och II: 534 har föreslagits att ett belopp av 200 000 kr. skall tillföras anslaget för att påskynda genomförandet av kartläggningsprogrammet. Utskottet vill inte förneka, att den av departementschefen berörda tekniska rationaliseringen är av väsentlig betydelse för kartframställningen. Utskottet finner dock skäl föreligga att kartverket genom ökad medelsanvisning bereds tillfälle att ytterligare intensifiera kartläggningsverksamheten. Det av motionärerna föreslagna beloppet synes i detta hänseende väl avvägt. Utskottet föreslår således att ytterligare 200 000 kr. anvisas under anslaget.

Då utskottet i övrigt biträder vad Kungl. Maj:t föreslagit under punkten hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 444 och II: 534, till *Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 3 591 000 kr.

98:o) **Rikets allmänna kartverk: Fotogrammetrisk uppdragsverksamhet.** Kungl. Maj:ts förslag under punkten 119 (s. 246—248), innebärande att i förhållande till löpande budgetår anslaget höjs med 333 000 kr. på grund av ökade omkostnader, tillstyrks av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må till *Rikets allmänna kartverk: Fotogrammetrisk uppdragsverksamhet* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 2 969 000 kr.

99:o) **Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m.** Under punkten 120 (s. 248—250) har Kungl. Maj:t föreslagit en anslagsökning med 920 000 kr. till 2 170 000 kr. För nästa budgetår erfordras en medelsanvisning av 1 960 000 kr. till kostnaderna för utrustning till kartverkets nya lokaler i Hässelby. I övrigt förordas, att 210 000 kr. beräknas för utbyte av vissa instrument för stereoarbeten.

Utskottet, som icke funnit skäl till erinran mot den av Kungl. Maj:t föreslagna anslagsberäkningen, hemställer,

att riksdagen må till *Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 2 170 000 kr.

100:o) **Rikets allmänna kartverk: Tryckning av kartor m. m.** Under punkten 121 (s. 250) har Kungl. Maj:t föreslagit att anslaget i enlighet med **kartverkets framställning** uppförs med 1 685 000 kr. eller 245 000 kr. mer än som för innevarande budgetår anvisats under rubriken **Rikets allmänna kartverk: Inlösen och tryckning av kartor m. m.**

Efter närmare redogörelse för anslagsframställningen har *departementschefen* anfört följande.

»Med hänsyn till att ytterligare medelsanvisning för inlösen av kartor från Generalstabens litografiska anstalt enligt den överenskommelse, som anmäldes i 1962 års statsverksproposition, ej erfordras bör anslagsrubriken ändras till **Rikets allmänna kartverk: Tryckning av kartor m. m.** Såsom framgår av vad jag anfört under punkten I 8 vid behandlingen av frågan om samordning av den civila och militära kartförsörjningen biträder jag kartverkets förslag rörande de kostnader för karttryckning, som i fortsättningen bör bestridas från anslaget. Ej heller har jag något att invända mot kartverkets beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår under anslaget.»

Utskottet. Med biträdande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet, att riksdagen må till *Rikets allmänna kartverk: Tryckning av kartor m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 685 000 kr.

J. Fiskeriväsendet m. m.

101:o) **Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: Fiskeristyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts förslag under punkten 122 (s. 251—253) innefattar — förutom hemställan till riksdagen att godkänna ny avlöningsstat — en anslagsanvisning av 1 790 000 kr. eller 25 000 kr. mer än för innevarande budgetår. För att möjliggöra anställning av extra personal vid tillfälliga befälsvakanser på fiskeriundersökningsfartyget Skagerak uppräknas anslaget med 10 000 kr. Vidare förordas att anslaget ökas med ett engångsbelopp av 26 000 kr. till biträdeshjälp vid havsfiskelaboratoriet. På grund av löneomräkning m. m. bör anslaget minskas med 16 700 kr. Medel har vidare beräknats för de lönegradsförändringar, som chefen för civildepartementet föreslagit vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag tillstyrkes av utskottet, som hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: fiskeristyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	326 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	13 000
3. Avlöningar till kollektivavtalspersonal, <i>förslagsvis</i>	392 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	659 400
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	399 600
	<hr/>
	Summa kr. 1 790 000

b) till *Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: Fiskeristyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 790 000 kr.

102:o) **Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: Fiskeristyrelsen: Omkostnader.** Under punkten 123 (s. 253—254) har Kungl. Maj:t föreslagit, att anslaget uppräknas med 30 000 kr. till 645 000 kr. Därvid har inräknats 16 500 kr. för engångsanskaffning av instrument vid havsfiske-laboratoriet.

Utskottet, som ej har något att erinra mot den av Kungl. Maj:t föreslagna anslagsberäkningen, hemställer,

att riksdagen må till *Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: Fiskeristyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 645 000 kr.

103:o) **Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: Vatteninspektionen: Avlöningar.** Under punkten 124 (s. 254—255) innefattar Kungl. Maj:ts förslag — förutom hemställan till riksdagen att medge ändring i personalförteckning och godkänna en ny avlöningsstat — en höjning av anslaget med 101 000 kr. till 950 000 kr. För att möjliggöra en ökad industritillsyn föreslås, att vatteninspektionen förstärks med en tjänst som vatteninspektör i Ae 23. Vidare förordas, att en tjänst som laboratoriebiträde i högst

Ae 9 inrättas vid inspektionens radiobiologiska avdelning samt att en tjänst som fiskerikonsulent i Ae 17 vid samma avdelning uppflyttas till Ae 19. För nu angivna ändamål behöver anslaget uppräknas med sammanlagt 52 800 kr. På grund av löneomräkning erfordras en ökning med 48 200 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat två till utskottet hänvisade, likalydande motioner, nämligen I: 140 av herr *Pettersson, Harald, m. fl.* och II: 169 av herr *Grebäck m. fl.*, i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte a) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag angående fördelningen av kostnaderna för vattendragens skötsel och underhåll, varvid i första hand bör undersökas möjligheterna av det allmännas övertagande av de större vattendragens underhåll, samt b) vid behandlingen av förevarande anslagspunkt medge att utöver Kungl. Maj:ts förslag 200 000 kr. må ställas till vatteninspektionens förfogande att disponeras enligt motionen och därmed till Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: Vatteninspektionen: Avlöningar för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 150 000 kr.

Beträffande innehållet i nämnda motioner får utskottet hänvisa till motionen II: 169.

Över motionerna har remissyttranden avgetts av lantbruksstyrelsen, statens naturvårdsnämnd, statens vatteninspektion och styrelsen för Svenska kommunförbundet.

Vad först gäller yrkandet i motionerna om att riksdagen skall hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag angående fördelningen av kostnaderna för vattendragens skötsel och underhåll, m. m. ställer sig de tre förstnämnda remissinstanserna i huvudsak positiva härtill.

Sålunda anser *lantbruksstyrelsen* liksom motionärerna, att frågan om fördelningen av kostnaderna för vattendragens framtida skötsel och underhåll och därmed sammanhängande organisations- och finansieringsproblem snarast måste bringas till en lösning. Styrelsen anför att — ehuru hithörande problem måhända i viss omfattning berörs av redan pågående utredningar — det enligt styrelsens mening är välmotiverat att tillsätta en särskild utredning i enlighet med motionärernas förslag. Styrelsen anför härvid mera allmänt följande.

Samhällets utveckling mot koncentration av konsumtion och produktion till tätortsbildningar har medfört ett allt hårdare utnyttjande av våra vattendrag och deras självrenande förmåga. Underhållet av vattendragen blir alltmer betungande för markägarna. Detta har kommit att huvudsakligen åvila de markägare längs vattendragen, som för livsmedelsproduktionen haft nytta av regleringen och underhållet av desamma.

Nu gällande bestämmelser i vattenlagen som reglerar frågor av denna art formades till sina grunddrag under en tidsperiod, då naturresurserna utnyttjades på ett helt annat sätt än i dag och då det ur samhällelig syn-

punkt ansågs angeläget att öka produktionsunderlaget för en ökad livsmedelsproduktion genom att torrlägga marker för nyodling. Denna lagstiftning har dock genom kompletteringar successivt anpassats till utvecklingen bl. a. genom 1920 års lag om kloakledningar, som erhöll ny lydelse år 1941 med bestämmelser om åtgärder för motverkande av föroreningar och skärptes ytterligare genom lagändringar 1956.

Med stöd av sålunda gällande bestämmelser i vattenlagen hävdas från markägarehåll allt hårdare, att tätorter och industrier m. fl. som genom kloakutsläpp ger upphov till ökat underhållsbesvär genom att igenväxning och slambildning i vattendragen sker snabbare, skall delta i kostnaderna för vattendragens underhåll. Det har under senare år blivit allt vanligare, att större årensningar ej kommer till utförande med mindre särskilda statliga och kommunala bidrag ställs i utsikt. Som exempel på ett dylikt företag må nämnas Kvismaredalsföretaget, vartill beviljats särskilda bidrag enligt beslut av 1962 års riksdag. Det utredningsarbete som måste föregå ett sådant beslut är, såsom motionärerna framhållit, ytterst tidskrävande och behovet av nya regler och organisationsformer som möjliggör en förenkling av förfarandet har länge gjort sig gällande.

I fråga om redan pågående utredningar på förevarande område anför styrelsen följande.

Efter framställning av lantbruksstyrelsen tillkallade Kungl. Maj:t 1962 särskild sakkunnig för att verkställa översyn av vattenlagens bestämmelser rörande torrläggning av mark. Vidare tillkallades 1959 särskild sakkunnig för att verkställa utredning rörande vissa problem, vilka uppkommer som följdverkningar av större torrlägningsföretag (Emåutredningen). Utredningarna har ännu inte avlämnat slutrapport.

Det må även erinras om, att 1953 års vattenvårdskommitté fortsätter sitt utredningsarbete med en förnyad översyn av vattenvårdens organisation och i samband därmed frågan om anordnande av vattenvårdsförbund för tillsyn av särskilda vattendrag eller vattenområden samt frågan om forskning inom vattenvården.

I syfte att finna en lämplig form för översiktliga utredningar rörande samordning av förbättrings- och underhållsåtgärder inom ett och samma vattendragssystem samt åstadkommande i samband därmed av en rimlig kostnadsfördelning mellan olika intressentgrupper har vidare Kungl. Maj:t 1962 ställt 30 000 kr. till lantbruksstyrelsens förfogande för en särskild utredning rörande vattendragssystemet Sävjaån, Funboån och Storån inom Uppsala och Stockholms län. Undersökningen bedrivs i samarbete med bl. a. lantbrukshögskolans institution för lantbrukets hydroteknik och limnologiska institutionen vid Uppsala universitet.

Statens naturvårdsnämnd framhåller, att vattendragen förutom betydelse för samfärdseln ofta har ett mycket stort ekonomiskt värde för ägare av fallhöjder och fiske och anför att, även om det allmännas övertagande av ansvaret för de större vattendragens funktion onekligen skulle innebära en i förevarande sammanhang rationell lösning, sistnämnda förhållande synes tala mot att en eventuell utredning inriktas på ett sådant övertagande. Naturvårdsnämnden finner sålunda skäl förorda, att en för-

utsättningslös utredning om ändring i grunderna för fördelningen av kostnaderna för vattendragens underhåll kommer till stånd.

I fråga om behovet av en sådan utredning anför nämnden till en början, att beträffande företag enligt 3 kap. vattenlagen, d. v. s. sådana vattenavledningsföretag, som sker såväl för torrläggning av mark som för åstadkommande av bättre hushållning med vattnet eller för beredande av ökad möjlighet att utnyttja vattenkraft, motionärernas önskemål kan sägas vara i viss mån tillgodosedda genom olika föreskrifter i vattenlagen. Bestämmelserna synes dock vara i behov av översyn för att motionärernas krav på en rättvisare kostnadsfördelning skall kunna tillgodoses. Nämnden anför närmare härom.

För vattenbyggnadsföretag enligt 3 kap. skall det finnas en särskild samfällighet. I denna skall ingå bl. a. markägare, som genom företaget vinner stadigvarande torrläggning. Sådan deltagare i företaget är i princip skyldig svara för kostnaderna i proportion till den båtnad, som hans egendom vinner genom företaget. Genom kravet på att torrläggningens båtnad skall vara av stadigvarande art torde det finnas möjligheter att befria en del markägare från nämnda skyldighet i bl. a. sådana sammanhang, som motionärerna kan åsyfta. Enligt 3 kap. 4 § vattenlagen kan samma skyldighet i vissa fall begränsas till att gälla endast den del av företaget, som markägaren har direkt nytta av.

Markägare, som är delägare i en regleringssamfällighet men ej är sökande till företaget, är inte skyldig att bidra till dess anläggningskostnader med större andel än som svarar mot värdet av den båtnad han vinner genom företaget. Han är däremot skyldig att taga del i underhållskostnaderna efter sitt av vattendomstolen fastställda ojämkade andelstal. I de fall, där underhållskostnaderna i huvudsak är föranledda av kommunala och industriella vattenföroreningar eller andra faktorer, vilka markägarna inte har möjlighet att påverka, torde sistnämnda lagbestämmelse kunna åsamka markägare oskäliga kostnader.

I anslutning till vad motionärerna anfört i fråga om skälen för det allmännas övertagande av kostnaderna för de större vattendragens underhåll må vidare erinras om bestämmelserna i 3 kap. 8 § vattenlagen. Enligt detta stadgande kan kommun, landsting och kronan efter särskilt förbehåll därom bli delaktiga i ett regleringsföretag genom att bevilja anslag till företaget. Härför fordras emellertid dessutom att kommun eller kronan genom företaget får stadigvarande nytta av annat slag än vattenkrafts- eller torrläggningens båtnad. Det måste således vara fråga om avloppsföretag, allmän farled eller andra liknande företag. Även 3 kap. 9 § är av intresse i sammanhanget. Där stadgas nämligen att ägare av allmän hamn, annan allmän farled eller avloppsanläggning på talan av regleringssamfälligheten under närmare angivna förutsättningar kan förpliktas betala viss del av regleringsföretagets anläggningskostnad. Med hänsyn till vad motionärerna påtalat kan det här sägas vara en brist, att icke motsvarande gäller företagets underhållskostnader.

Beträffande företag varå 7 kap. vattenlagen är tillämpligt — till vilken kategori av företag hör torrläggning genom vattenavledning, dikning eller invallning — synes däremot, anför naturvårdsnämnden vidare, motsvarande

möjligheter att förhindra de av motionärerna påtalade olägenheterna inte finnas.

Slutligen framhåller naturvårdsnämnden, att samhället nu gör allt större ansträngningar för att motverka de omfattande kommunala och industriella vattenföroreningarna samt olägenheterna därav.

Som ett led i denna strävan har man att se proposition nr 42 till årets riksdag med förslag till lag om ändring i vattenlagen i syfte att bereda bättre skydd för vattenförsörjningen genom bl. a. förbud mot utsläpp av kloakvatten i vissa ytvattenområden. I samband härmed föreslås även bestämmelser av kostnadsfördelning i vissa fall mellan vattentäktsägare och ägare av avlopps företag.

På grund av den mera aktiva vattenvårdspolitik, som numera förs, finns det anledning vänta, att förhållandena i vattendragen så småningom kommer att förbättras. Trots detta är det dock realistiskt att räkna med att det ännu kommer att gå många år, innan restaureringen av vattendragen fortskridit så långt, att de olägenheter försvinner, som nu åsamar markägare extra underhållskostnader på sätt motionärerna beskrivit.

Statens vatteninspektion anför, att inspektionen i sin verksamhet ofta ställts inför praktiska problem av det slag som avses i motionerna, och att det därför torde vara motiverat att utredning sker om möjligheterna att på ett smidigt sätt åstadkomma lämplig fördelning av kostnaderna för vattendragens skötsel. I sammanhanget nämner inspektionen, att syneförrättningsakkunniga, som har att verkställa utredning rörande metodiken vid syneförrättningar enligt 7 kap. vattenlagen m. m., delvis torde komma att beröra hithörande spörsmål. I övrigt anför inspektionen följande.

Det förhåller sig utan tvivel så att många vattendrag tidigare endast påverkades genom urlakning av omgivande marker och av gödsel, som tillfördes dessa marker, men numera tillförs mycket stora mängder näringsämnen genom avloppsutsläpp från tätorter och industrianläggningar. Sådana utsläpp kan, såsom anføres i motionerna, i åtskilliga fall utsätta ägare av nedströms liggande marker för större ekonomisk belastning än tidigare på grund av ökat behov av rensningar och andra underhållsarbeten i vattendragen. Självfallet är också den förorening som vållas av kloakvatten och av i vart fall vissa industriella spillvatten vanligen otrevligare än närings-tillförseln från markerna.

Genom vattendomstolsprövning eller genom syneförrättning finns redan nu möjlighet att pålägga förorenare skadestånd. Sådana förfaranden är emellertid omständiga och framför allt tidsödande.

Stor betydelse har naturligtvis i detta sammanhang frågan om hur stor del av näringsämnena som härrör från naturlig mark och odlad jord samt från kommunalt och industriellt avloppsvatten. Vatteninspektionens undersökningsavdelning sysslar med vissa grundläggande utredningar som berör detta problem. Lantbrukshögskolans hydrotekniska institution har vidare redovisat en undersökning härom för ett visst vattendrag (Almaåns vattensystem i Kristianstads län). Det kan nämnas att enligt denna undersökning skulle för nämnda vattendrag inte fullt tre fjärdedelar av reningskostnaderna falla på torrläggningssintresserna och något mer än en fjärdedel på spillvattenintressen. Förhållandena är dock självfallet olika i olika vattendrag.

Nämnda institution bedriver också i samråd med limnologiska institutionen i Uppsala fortsatta undersökningar på området.

Motionärernas nu ifrågavarande förslag avstyrks däremot av *styrelsen för Svenska kommunförbundet*. Styrelsen anför härvid, att såsom framgår av 1964 års riksdagsberättelse vattenvårdskommittén fortsätter sitt arbete bl. a. med frågan om anordnande av vattenvårdsförbund för tillsyn av särskilda vattendrag eller vattenområden. Enligt styrelsens mening får frågan om fördelningen av kostnaderna för vattendragens skötsel och underhåll anses ligga inom ramen för detta vattenvårdskommitténs arbete.

Vad därefter gäller motionärernas hemställan om ökad medelstilleddning tillstyrks denna av *styrelsen för Svenska kommunförbundet*, då det synes styrelsen angeläget, att en systematisk översikt av vattendragens tillstånd och saneringsbehov snarast erhålls.

Statens vatteninspektion anför, att inspektionen i den årliga redovisningen av personalbehov för kommande treårsbehov aviserat äskanden motsvarande ungefärligen den i motionerna föreslagna ökningen. En successiv förstärkning av resurserna har emellertid ansetts lämplig med hänsyn till rekryteringsmöjligheterna och i avvaktan på tillfälle att erhålla ytterligare lokalutrymmen från sötvattenslaboratoriet. Under förutsättning att i vart fall provisoriska lokaler kan ställas till förfogande, förklarar sig inspektionen dock beredd att forcera utbyggnaden av personalorganisationen. Vid bifall till motionärernas förslag är det emellertid enligt inspektionen nödvändigt, att en del av det föreslagna ökningsbeloppet, exempelvis en tredjedel, upptas under vatteninspektionens omkostnadsanslag, eftersom ökad personal oundgängligen fordrar ökade resurser till expenser, resor och undersökningsmaterial.

Slutligen vill *statens naturvårdsnämnd* för sin del endast framhålla, att vattenföreningarnas bekämpande årtal framåt kommer att kräva stora insatser från det allmännas sida. Med hänvisning till Kungl. Maj:ts förslag under förevarande anslagspunkt anför naturvårdsnämnden, att vatteninspektionens medelsäskanden och därmed också det aktuella medelsbehovet synes komma att tillgodoses i stor utsträckning.

Utskottet. I motionsparet I: 140 och II: 169 har bl. a. begärts utredning och förslag angående fördelningen av kostnaderna för vattendragens skötsel och underhåll, varvid i första hand borde undersökas möjligheterna av det allmännas övertagande av de större vattendragens underhåll. Sålunda skulle för större vattendrag kunna bildas vattendragsförbund.

För att komma till rätta med de alltmer angelägna vattenvårdsproblemen är det enligt utskottets mening av stor vikt att frågan om fördelningen av kostnaderna för vattendragens skötsel och underhåll bringas till en snar lösning. Av remissutlåtandena över motionerna framgår, att hithörande problem i viss omfattning berörs av redan pågående utredningar. Sålunda arbe-

tar exempelvis vattenvårdskommittén för närvarande på en förnyad översyn av vattenvårdens organisation och behandlar i samband därmed bl. a. frågan om anordnande av vattenvårdsförbund för tillsyn av särskilda vattendrag eller vattenområden. Utskottet utgår ifrån att kommittén i samband därmed även bör upptaga nu förevarande spörsmål till behandling. I den mån dessa icke skulle falla inom ramen för kommitténs nuvarande uppdrag bör erforderliga tilläggsdirektiv meddelas.

Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning under denna punkt föranleder ingen erinran från utskottets sida. Det i förenämnda motionspar framförda yrkandet om en anslagshöjning med 200 000 kr. i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag finner sig utskottet således inte kunna tillstyrka.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

I. med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 140 och II: 169, såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta den ändring i personalförteckningen för fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: vatteninspektionen som föranleds av vad som föreslagits i det föregående

b) godkänna följande avlöningsstat för fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: vatteninspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	23 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	10 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	616 700
4. Ersättningar till sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	11 500
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	288 300

Summa kr. 950 000

c) till *Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: Vatteninspektionen: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 950 000 kr.

II. i skrivelse till Kungl. Maj:t ge till känna vad utskottet anfört i anledning av i motionerna I: 140 och II: 169 framfört utredningsyrkande.

104:o) **Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: Vatteninspektionen: Omkostnader.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag under punk-

ten 125 (s. 256) om en med 50 000 kr. till 207 000 kr. minskad medelsanvisning för ändamålet hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: Vatteninspektionen: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 207 000 kr.

105:o) **Undersökningar inom fiskeriorganisationen.** Kungl. Maj:ts förslag under punkten 126 (s. 256) om anslagsanvisning med oförändrat belopp tillstyrkes av utskottet, som hemställer,

att riksdagen må till *Undersökningar inom fiskeriorganisationen* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

106:o) **Fiskeriintendenter m. m.: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts under punkten 127 (s. 256—258) gjorda framställning innefattar — förutom hemställan till riksdagen att godkänna ny avlöningsstat — en ökning av anslaget med 21 000 kr. till 323 000 kr. Av ökningen avses 20 000 kr. för biträdes hjälp åt fiskeriintendenterna i Övre södra och Nedre södra distrikten samt i Österhavets och Västerhavets distrikt, medan 1 000 kr. hänför sig till löneomräkning.

Utskottet, som ansluter sig till Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för fiskeriintendenter m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	224 000
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	9 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	95 100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	134 900
	Summa kr. 463 000

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l

Bidrag av vissa fiske- och arrendeavgiftsmedel	65 000	
Ersättningar för undersökningar	75 000	140 000
	Nettoutgift kr.	323 000

b) till *Fiskeriintendenter m. m.*: *Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 323 000 kr.

107:o) *Fiskeriintendenter m. m.*: *Omkostnader*. Kungl. Maj:ts förslag under punkten 128 (s. 258) att anslaget skall uppräknas med 12 000 kr. till 39 000 kr. tillstyrkes av utskottet, som hemställer,
att riksdagen må till *Fiskeriintendenter m. m.*: *Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 39 000 kr.

108:o) *Utbildning av fiskeritjänstemän*. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts under punkten 129 (s. 258—259) gjorda förslag om oförändrad medelsanvisning och hemställer alltså,
att riksdagen må till *Utbildning av fiskeritjänstemän* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kr.

109:o) *Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen*. Under punkten 130 (s. 259—262) har Kungl. Maj:t föreslagit en anslagsökning med 40 000 kr. till 275 000 kr.

Utskottet har i förevarande sammanhang behandlat två till utskottet hänvisade, likalydande motioner, nämligen I: 232 av herr *Karlsson, Helge, m. fl.* samt II: 286 av herr *Johansson* i Öckerö *m. fl.*, vari hemställts att riksdagen måtte besluta att under förevarande anslag Svenska fiskarens studieförbund måtte beviljas dels ett anslag av 15 000 kr. till sin allmänna verksamhet, dels ett anslag av 20 000 kr. till utgivande av vissa kurser att användas i yrkesundervisning för fiskare.

Beträffande skälen för motionärernas yrkanden får utskottet hänvisa till motionen II: 286.

Fiskeristyrelsen har i sin anslagsframställning föreslagit, att anslaget ökas med 90 000 kr. I samband härmed har styrelsen bl. a. vidarebefordrat en ansökning från Svenska fiskarens studieförbund om ett engångsanslag av 50 000 kr. för att utge korrespondensbrev för fiskare.

I detta sammanhang har anmälts en inom fiskeristyrelsen upprättad promemoria angående översyn av yrkesutbildningen för fiskare.

Departementschefen har — efter närmare redogörelse för fiskeristyrelsens anslagsäskanden ävensom för innehållet i omförmälda promemoria samt däröver avgivna remissyttranden — anfört följande.

»Fiskeristyrelsens förslag rörande utbildningsverksamheten på fiskerinäringens område innebär, att fiskarnas yrkesutbildning även i fortsättningen främst skall tillgodoses genom s. k. ambulatoriska kurser. Vissa

skäl talar enligt min mening för att denna utbildning ges fastare former samt att den organisatoriskt samordnas med annan yrkesutbildning. Utvecklingen torde dock böra avvaktas ytterligare, innan några initiativ tas i denna riktning. Vad jag nu anfört bör givetvis inte hindra, att ändringar genomförs i syfte att förbättra den nu använda utbildningsformen.

Statsbidrag till kursverksamheten på fiskets område bör kunna utgå till hela kostnaden för muntlig kurs respektive för den muntliga delen av kombinerad muntlig-skriftlig kurs. Samtidigt torde dock föreskrivas att muntlig kurs i regel skall anordnas som kurs för särskilt antagna elever samt att annan muntlig kurs får anordnas endast efter fiskeristyrelsens medgivande i det särskilda fallet. Styrelsen får vid en sådan prövning möjlighet att tillgodose behovet av utbildning för de fiskargrupper, som av olika skäl inte har tillfälle att delta i kurser för särskilt antagna elever. För att underlätta kursverksamheten med särskilt antagna elever vill jag vidare tillstyrka, att det för statsbidrag erforderliga minsta antalet deltagare vid kursens början sänks från sju till fem.

För såväl fiskets som lantbrukets kurser gäller för närvarande som bidragsberättigande kostnad för skriftlig undervisning ett högsta belopp av 2 kr. per studiebrev. Någon höjning av detta belopp speciellt för fiskets kurser kan jag inte biträda.

På lantbruksområdet kan statsbidrag utgå även till undervisningsverksamhet för andra än lantbrukare. Jag är beredd att tillstyrka fiskeristyrelsens förslag att en motsvarande möjlighet öppnas i fråga om den statsunderstödda utbildningen på fiskerinäringens område. Kurser i navigation och maskinteknik hör dock även i fortsättningen förbehållas fiskare. Överensstämmelse mellan fiskets och lantbrukets kurser torde vidare böra åstadkommas i fråga om beräkningen av statsbidrag till kostnader för arvoden åt lärare och instruktörer.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidta de författningsändringar, som föranleds av bifall till de förslag jag här framfört. Vid bifall till dessa förslag torde även påkallas en anslagsökning med 20 000 kr.

I likhet med fiskeristyrelsen anser jag mig böra tillstyrka en höjning av statsbidraget till Södra Sveriges fiskeriförening med 5 000 kr. Därjämte synes det till Kungl. Maj:ts disposition stående beloppet i enlighet med styrelsens förslag böra uppräknas med 15 000 kr. Vad gäller det begärda statsbidraget till utgivning av vissa korrespondensbrev att användas i yrkesundervisningen vill jag på det sättet tillmötesgå anspråket att jag förordar, att för budgetåret 1964/65 20 000 kr. avdelas för ändamålet ur anslaget till gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt.»

Utskottet. I motionerna I: 232 och II: 286 har bl. a. framställts yrkande om medelsanvisning med 15 000 kr. till Svenska fiskarens studieförbunds

allmänna verksamhet. I anslutning härtill erinrar motionärerna om att förbundet tidigare intill nu löpande budgetår erhållit ett visst årligt bidrag härtill under åttonde huvudtiteln. Emellertid fann 1963 års riksdag att studieförbundets behov i detta avseende kunde tillgodoses genom samarbete med länsbildningsförbunden. Enligt motionärernas mening är dock den verksamhet som förbundet bedriver ej helt jämförlig med den studieverksamhet, som bedrivs av övriga studieförbund, varför sådan samordning med dessa, som av riksdagen förutsattes, ej synes möjlig. Enligt utskottets förmenande talar vissa skäl för att förbundet bör få åtnjuta bidrag i enlighet med motionärernas förslag. Utskottet biträder därför förevarande motionsyrkande.

I anledning av en utav studieförbundet gjord framställning har Kungl. Maj:t under denna punkt förordat att till utgivning av vissa korrespondensbrev att användas i yrkesundervisningen 20 000 kr. avdelas ur anslaget till gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt. Före nämnda motionärer finner emellertid detta belopp vara för lågt för att möjliggöra utgivandet av nu aktuella kurser i navigation och motorlära och föreslår därför att härutöver 20 000 kr. skall utgå för ändamålet under nu förevarande anslagspunkt. Utskottet har för sin del ansett sig kunna biträda motionsyrkandena såtillvida, att utskottet föreslår att jämväl sistnämnda belopp avdelas ur anslaget till gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt.

Under återopande av det anförda och då utskottet ej funnit anledning till erinran mot vad Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 232 och II: 286, såvitt nu är i fråga, till *Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 290 000 kr.

110:o) Statlig garanti för befrämjande av försöksfiske. Kungl. Maj:ts förslag under punkten 131 (s. 263) om lämnande av statlig garanti intill ett belopp av 160 000 kr. liksom för innevarande budgetår samt om oförändrad anslagsanvisning med 20 000 kr. tillstyrkes av utskottet, som hemställer,

att riksdagen må

a) medge, att under budgetåret 1964/65 statlig garanti för befrämjande av försöksfiske må beviljas intill ett sammanlagt belopp av 160 000 kr.

b) till *Statlig garanti för befrämjande av försöksfiske* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kr.

111:o) **Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation.** Utskottet ansluter sig till Kungl. Maj:ts under punkten 132 (s. 263) gjorda förslag om oförändrad medelsanvisning och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 65 000 kr.

112:o) **Stödfartyg för sillfisket.** Utskottet biträder det av Kungl. Maj:t under punkten 133 (s. 264) framlagda förslaget om att anslaget endast skall uppföras med ett formellt belopp av 1 000 kr. och hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Stödfartyg för sillfisket* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

113:o) **Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen.** Kungl. Maj:ts förslag under punkten 134 (s. 264) om medelsanvisning med oförändrat 20 000 kr. tillstyrkes av utskottet, som hemställer,

att riksdagen må till *Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kr.

114:o) **Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt.** Under punkten 135 (s. 265) har Kungl. Maj:t föreslagit att anslaget upptages med ett oförändrat belopp av 910 000 kr.

I samband därmed har departementschefen — under hänvisning till vad härom anförts under punkten 130 i propositionen — förordat att 20 000 kr. avdelas som bidrag till engångskostnaderna för vissa korrespondensbrev.

Utskottet. I enlighet med vad utskottet anfört under punkten 109:o) bör ur förevarande anslag ett belopp av 40 000 kr. avdelas som bidrag till engångskostnaderna för vissa korrespondensbrev. Då utskottet i övrigt intet har att invända mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 232 och II: 286, såvitt nu är i fråga, till *Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 910 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

115:o) **Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.** Under punkten 136 (s. 265) har Kungl. Maj:t förordat, att anslaget uppförs med oför-

ändrat 4 000 000 kr. I samband därmed har anmälts, att i föregående års statsverksproposition för riksdagen anmält beslut om partiell tjänstefrielse för fiskeriintendenterna i Övre norra distriktet och Österhavets distrikt från utredningar och yttranden i ärenden om ersättning för mistad fiskerätt m. m. förlängts att gälla intill den 1 juli 1964.

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t under denna punkt anfört föranleder ingen erinran av utskottet, som hemställer,

att riksdagen må till *Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kr.

L. Lappväsendet m. m.

116:o) **Lappväsendet: Avlöningar.** Med biträdande av Kungl. Maj:ts under punkten 142 (s. 274—275) gjorda framställning om godkännande av ny avlöningsstat samt om höjning av anslaget med 29 000 kr. till 679 000 kr. för att täcka kostnaderna i anledning av löneomräkning hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för lappväsendet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	161 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	63 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	271 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	184 000
	<hr/>
	Summa kr. 679 000

b) till *Lappväsendet: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 679 000 kr.

117:o) **Lappväsendet: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har under punkten 143 (s. 275—276) hemställt att medelsanvisningen ökas med 21 000 kr. till 233 000 kr.

Utskottet, som tillstyrker anslagsberäkningen, hemställer,

att riksdagen må till *Lappväsendet: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 233 000 kr.

118:o) **Rådgivningsverksamhet för rennäringens främjande.** Under punkten 144 (s. 276—277) har Kungl. Maj:t föreslagit att anslaget uppförs med 75 000 kr. eller 5 000 kr. mer än för innevarande budgetår.

Lantbruksstyrelsen har i sin anslagsframställning föreslagit oförändrad medelsanvisning. Styrelsen har vidare hemställt, att under två särskilda anslag måtte anvisas sammanlagt 96 300 kr. till avlöningar och omkostnader vid försöksstationen för renforskning på Kuolpavare.

I detta sammanhang har anmälts, att *Svenska samernas riksförbund* hemställt om anslag med 135 000 kr., varav 116 000 kr. för viss konsulentverksamhet, 15 000 kr. för ungdomsverksamhet samt 4 000 kr. för oförutsedda utgifter. Tillika har redovisats remissyttrande häröver av *lantbruksstyrelsen*.

Departementschefen har anfört följande.

»För att ge det i mindre skala påbörjade organisationsarbetet inom olika grupper i samhället en stimulans har statsmakterna i vissa fall lämnat särskilda initialbidrag. Kostnaderna för det fortsatta organisationsarbetet har därefter bestritts uteslutande med medel från de organiserade grupperna själva. Jag vill i detta sammanhang erinra om att från förevarande anslag enligt beslut av 1962 års riksdag (prop. 68; JoU 13; rskr. 238) bland annat skall täckas utgifterna för ekonomisk och teknisk information till rennäringens utövare i allmänhet samt för att anordna särskilda kurser för de ledande inom driftsenheterna.

Med hänsyn till det anförda anser jag mig inte kunna tillstyrka Svenska samernas riksförbunds framställning om ett särskilt anslag å riksstaten för bestridande av kostnaderna för förbundets konsulentverksamhet. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att inom ramen för tillgängliga medel stödja den verksamhet på området som bedöms angelägen.

Genom Kungl. Maj:ts beslut den 13 december 1963 har riksförbundets skrift i vad den avser stöd till ungdomsverksamhet bland samerna överlämnats till 1962 års ungdomsutredning för att tas under övervägande vid fullgörandet av utredningens uppdrag. I avvaktan på resultatet av denna utrednings arbete anser jag det motiverat att enligt Kungl. Maj:ts närmare bestämmande medel i begränsad omfattning till stöd åt samernas ungdomsverksamhet får tas ur förevarande anslag. Detta bör för nästa budgetår uppräknas med 5 000 kr.

Utgifterna för verksamheten vid försöksstationen för renforskning på Kuolpavare bör enligt min mening bestridas av särskilda medel.»

Utskottet. Med biträdande av Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Rådgivningsverksamhet för rennäringens främjande* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kr.

M. Diverse

119:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 145 (s. 278) om medelsanvisning med 9 533 000 kr. mot 7 985 000 kr. för löpande budgetår hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 9 533 000 kr.

120:o) **Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark.** Kungl. Maj:ts förslag under punkten 146 (s. 278) att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med ett belopp av 721 000 kr. biträdes av utskottet, som hemställer,

att riksdagen må till *Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 721 000 kr.

121:o) **Arrendenämnder och servitutsnämnder, m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 147 (s. 278—279) om medelsanvisning med oförändrat 30 000 kr. — varav 5 000 kr. avses för att bestrida kostnader för servitutsnämndernas verksamhet samt 25 000 kr. för att täcka utgifter vid arrendenämnder och för arrenderådgivning — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arrendenämnder och servitutsnämnder, m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kr.

122:o) **Bidrag till skogs- och lantbruksakademien: Akademien.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under punkten 148 (s. 279—280) gjorda förslag om medelsanvisning med oförändrat belopp hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till skogs- och lantbruksakademien: Akademien* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 130 000 kr.

123:o) **Bidrag till skogs- och lantbruksakademien: Kostnader för jordbrukets forskningsråd m. m.** Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag under punkten 149 (s. 280—281) om oförändrad medelsanvisning och hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till skogs- och lantbruksakademien: Kostnader för jordbrukets forskningsråd m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 94 000 kr.

124:o) **Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 150 (s. 281) förordar utskottet att anslaget upptages med ett formellt belopp av 1 000 kr. och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

125:o) **Bidrag till viss ungdomsverksamhet.** Under punkten 151 (s. 281—283) har Kungl. Maj:t föreslagit att anslaget minskas med 50 000 kr. till 475 000 kr.

Efter redogörelse för lantbruksstyrelsens och skogsstyrelsens anslagsäskanden har *departementschefen* anfört följande.

»Såsom chefen för ecklesiastikdepartementet berört vid anmälan tidigare denna dag av 1962 års ungdomsutrednings betänkande angående stöd åt ungdomsorganisationernas centrala verksamhet bör det statliga stödet till Jordbrukarungdomens förbund, till viss lokal klubbverksamhet och till ungdomsverksamhet på skogsbrukets område alljämt utgå från förevarande anslag. Det årliga bidraget till nämnda ändamål bör enligt min mening utgå med oförändrat 275 000 kr., 100 000 kr. respektive 100 000 kr.

Anslaget bör i förhållande till innevarande budgetår minskas med det engångsbidrag på 50 000 kr., som anvisats för att bidra till att sanera ekonomin för Jordbrukarungdomens förbund.»

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag tillstyrkes av utskottet, som hemställer, att riksdagen må till *Bidrag till viss ungdomsverksamhet* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 475 000 kr.

126:o) **Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.** Kungl. Maj:t har under punkten 152 (s. 283—284) föreslagit, att anslaget uppföres med 1 880 000 kr. eller 280 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Anslagshöjningen hänför sig med 275 000 kr. till posten avseende Sveriges kostnader i samband med FAO:s verksamhet och med återstoden, 5 000 kr., till posten för bidrag till internationella byrån i Paris för bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar (OIE).

I detta sammanhang har erinrats om att man från svensk sida den 6 december 1963 beslutat uppsäga den internationella konventionen för reglering av valfångst, varigenom Sverige även upphör att vara medlem i valfångstkommissionen.

Utskottet finner ingen anledning till erinran mot vad Kungl. Maj:t anfört och hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 880 000 kr.

127:o) **Ersättning för förvaltningen av vissa lånefonder.** Det av Kungl. Maj:t under punkten 153 (s. 284) framförda förslaget om medelsanvisning med 133 000 kr. mot 142 000 kr. för löpande budgetår biträdes av utskottet, som hemställer,

att riksdagen må till *Ersättning för förvaltningen av vissa lånefonder* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 133 000 kr.

128:o) **Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar.** Utskottet ansluter sig till Kungl. Maj:ts förslag under punkten 154 (s. 284—285) om anslagsanvisning med oförändrat belopp och hemställer därför,

att riksdagen må till *Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kr.

129:o) **Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur, m. m.** Under punkten 155 (s. 285) har Kungl. Maj:t föreslagit, att anslaget med hänsyn till den genomsnittliga belastningen under de senaste budgetåren uppräknas med 25 000 kr. till 125 000 kr.

I samband härmed har utskottet behandlat den till utskottet hänvisade motionen II: 656 av herr *Börjesson* i Glömminge, vari hemställts att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära förslag till ändrade bestämmelser angående ersättning för tam- eller hemdjur som dödas av vilda djur så att ersättning utgår även när räv dödar sådana djur.

Beträffande skälen för motionärens yrkande får utskottet hänvisa till motionen.

Över motionen har remissyttranden avgetts av lantbruksstyrelsen, domänstyrelsen — som tillika överlämnat yttrande av Svenska jägareförbundet — samt Hushållningssällskapens förbund.

Remissinstanserna avstyrker genomgående bifall till motionen. Sålunda anför *lantbruksstyrelsen*, att frågan enligt styrelsens uppfattning ej har sådan betydelse för djurägarna, att bestämmelser om ersättning för tam- eller hemdjur, som dödas av räv, kan anses erforderliga.

Enligt de uppgifter lantbruksstyrelsen införfäskat och enligt den kännedom lantbruksstyrelsen i övrigt har i denna fråga, synes det av motionären anförda förhållandet att räv i vissa fall kan angripa får och lamm ej vara något problem i de flesta delar av riket. Visserligen synes dylika

fall ha förekommit inom vissa områden med stor fårtäthet och stort rävental, men i dylika speciella fall torde en intensifierad rävjakt vara tillräcklig för att lösa problemet.

Helt annat är förhållandet i fråga om de skador som av björn, varg, järv och lo tillfogas renägare och fårägare och vilka skador i en del fall haft mycket stor omfattning.

Svenska jägareförbundet anför i huvudsak följande.

Det författningsrum, motionärerna avser, är 27 § 2 mom. jaktstadgan, så lydande: »Förorsakas av björn, lo eller örn skada å tamdjur, skall skadan ersättas av statsverket, där ej densamma är att tillskriva uppenbar vårdslöshet vid djurens bevakning eller djuren utsläppts å område, där de icke må för betning inkomma.» Motsvarande gäller enligt Kungl. Maj:ts kungörelse den 12 april 1946 (nr 146) i fråga om ersättning för skada av varg och järv.

Lagstiftaren har velat medverka till bevarandet av en liten stam av de stora och sällsynta rovdjuren. Följdriktigt har 27 § 2 mom. jaktstadgan kompletterats med 1946 års kungörelse.

Lagstiftaren har vidare sökt att så långt det är möjligt ge fjällbefolkningen ekonomiskt skydd mot lidna förluster på grund av de angrepp på tamdjur, som görs av de uppräknade rovdjuren, vilka huvudsakligen opererar i fjälltrakterna.

Några motsvarande motiv finns inte beträffande räven, som är så långt ifrån utrotningsgränsen, att den är tillåten att jaga under hela året. Man beräknar omkring 80 000 rävar i årligt jaktbyte i vårt land. På sina håll utgår skottpengar för räv. Det finns alltså ingen anledning att minska jakttrycket på räven genom att utge ersättning till ägare av tamdjur, som dödsats av räv. I stället bör jakttrycket intensifieras, helst i trakter där man inte inhägnar betesmarkerna. Så t. ex. har det visat sig möjligt att efterhålla räven på tillfredsställande sätt inom de områden av Gotlands län, där man bedriver intensiv fårskötsel.

Jägareförbundet vill slutligen erinra om det omfattande administrativa arbete, som skulle bli följd, om det allmänna med frångående av hittills gällande grunder för bidragsgivningen skulle villfara motionärens önskemål om skadeersättning på grund av rävrivna tamdjur, inte minst får (lamm) i Gotlands län och på Öland samt höns i större delen av riket.

Domänstyrelsen delar den uppfattning som kommit till uttryck i Svenska jägareförbundets yttrande. Härvid understryker styrelsen särskilt de bevisvärigheter och i anslutning därtill det administrativa merarbete, som enligt styrelsens mening måste uppkomma vid bifall till förslaget. Vidare framhåller styrelsen att räven är fredlös och att dess fällande kan i någon mån kompensera de förluster den åsamkar.

Hushållningssällskapens förbund anför, att det ibland inträffar att får och lamm blir ihjälrivna av utsvultna rävar och att i vissa fall ömmande

skäl torde tala för att ersättning av allmänna medel bör utgå för de rivna djuren. På grund av svårigheten att avgöra om det är en räv eller annat djur, exempelvis en lös gående hund, som varit förövaren, och på grund av kostnaderna för utredning härom anser sig dock förbundet böra avstyrka bifall till motionen. Förbundet tillägger, att sistnämnda kostnader i de flesta fall torde bli större än värdet av det eller de djur, som dödats av en räv.

Utskottet. Den av Kungl. Maj:t gjorda medelsberäkningen föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Motionsledes har hemställts om viss ändring i bestämmelserna angående ersättning för tam- eller hemdjur som dödas av vilda djur, innebärande att ersättning skulle utgå även när räv dödar sådana djur. Utskottet finner i likhet med remissinstanserna ej skäl tillstyrka motionen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

I. till *Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur, m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 125 000 kr.

II. avslå motionen II: 656.

130:o) *Ersättningar till sakkunniga i befordringsärenden, m. m.* Av Kungl. Maj:t under punkten 156 (s. 285) gjord framställning om uppräknig av anslaget med 10 000 kr. till 60 000 kr. tillstyrkes av utskottet, som hemställer,

att riksdagen må till *Ersättningar till sakkunniga i befordringsärenden, m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kr.

131:o) *Reseunderstöd för studier på lantbrukets område.* Under punkten 157 (s. 285—287) har Kungl. Maj:t föreslagit, att anslaget skall minskas med 20 000 kr. till 55 000 kr.

I detta sammanhang har anmälts *trädgårdsnäringsutredningens* betänkande rörande verksamheten inom vissa ämnesområden vid lantbrukshögskolans trädgårdssektion i Alnarp, m. m. såvitt gäller frågan om *statsstipendier för utbildning i trädgårdsfacket.*

Departementschefen har — efter redogörelse för lantbruksstyrelsens anslagsframställning samt för omförmälda betänkande och däröver avgivna remissyttranden i nu ifrågakvarande del — anfört följande.

»Jag delar lantbruksstyrelsens uppfattning, att några särskilda resesti-

pendier för studerande inom trädgårdsfacket inte bör avdelas under anslaget. Det är nämligen enligt min mening lämpligare att Kungl. Maj:t i likhet med vad som gäller i motsvarande fall inom jordbruks- och skogsområdet beviljar reseunderstöd från anslaget efter prövning i varje särskilt fall. Av samma skäl bör ej längre avdelas särskilt belopp för resestipendier till veterinärer. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att upphäva kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 298) angående villkoren för erhållande av statsstipendium för högre utbildning i trädgårdsfacket.

Mitt förslag att inrätta en befattning som lantbruksrepresentant med placering i Washington torde medföra minskat behov av studieresor till Amerika. Med hänsyn härtill bör anslaget kunna minskas med 20 000 kr. till 55 000 kr.»

Utskottet har ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Reseunderstöd för studier på lantbrukets område* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 55 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens affärsverksfonder

Domänverket

132:o) *Kontorsbyggnader för domänverket*. Under punkten 158 (s. 288) har Kungl. Maj:t hemställt om medelsanvisning med 70 000 kr. till ny kontorsbyggnad för Malingsbo revir. I sammanhanget har anmälts, att Kungl. Maj:t den 8 november 1963 uppdragit åt domänstyrelsen att utföra projektering fram till och med färdigställande av huvudhandlingar avseende ämbetsbyggnad för styrelsen i Bergshamra, Solna stad.

I samband härmed har utskottet behandlat två likalydande motioner, nämligen I: 349 av herr *Gustafsson, Nils-Eric*, och herr *Sundin* och II: 408 av herr *Nilsson* i *Tvärålund m. fl.*, i vilka motioner hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att projektering icke må utföras för ämbetsbyggnad för domänstyrelsen i Bergshamra, Solna stad, samt att frågan om lokaliseringsort för domänstyrelsen må avgöras först i samband med att ställning tas till statens skogsföretagsutrednings och framför allt lokaliseringsutrednings rörande statlig verksamhet förslag.

Beträffande det närmare innehållet i motionerna får utskottet hänvisa till motionen II: 408.

Utskottet. Den av Kungl. Maj:t föreslagna medelsanvisningen för ifrågavarande kontorsbyggnad möter ingen invändning från utskottets sida. Ej heller föranleder den under punkten gjorda anmälan i fråga om projektering av ämbetsbyggnad för domänstyrelsen någon erinran av utskottet, som alltså avstyrker de i sammanhanget framförda motionsyrkandena. Utskottet hemställer således,

att riksdagen må

- 1) till *Kontorsbyggnader för domänverket* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 70 000 kr.
- 2) avslå motionerna I: 349 och II: 408.

133:o) *Byggnadsarbeten m. m. vid vissa till sambruksföreningar upplåtna kronoegendomar.* Kungl. Maj:ts under punkten 159 (s. 288—289) förslag om medelsanvisning av 170 000 kr. föranleder ingen erinran från utskottets sida, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Byggnadsarbeten m. m. vid vissa till sambruksföreningar upplåtna kronoegendomar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 170 000 kr.

134:o) *Ersättning till domänverkets markfond.* Sedan domänstyrelsen på Kungl. Maj:ts uppdrag för lantbrukshögskolans räkning inköpt fastigheten Nántuna 3¹ i Danmarks socken, Uppsala län, för 500 000 kr. och förskotterat köpeskillingen från domänverkets markfond, har Kungl. Maj:t under punkten 160 (s. 289) hemställt om medelsanvisning med nämnda belopp, 500 000 kr., för gottgörelse till fonden.

I förevarande sammanhang har behandlats två till utskottet hänvisade, likalydande motioner, nämligen I: 233 av herr *Mattsson m. fl.* och II: 282 av herr *Grebäck m. fl.*, vari hemställts att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag.

Beträffande motionärernas stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till motionen II: 282.

Styrelsen för lantbrukshögskolan har hemställt, att domänfonden tillförs 500 000 kr., motsvarande köpeskillingen för angivna fastighet.

Domänstyrelsen tillstyrker att domänfonden gottgörs köpeskillingen för Nántuna 3¹ och att fastigheten i sin helhet förvaltas av lantbrukshögskolan. Styrelsen utgår från att fastigheten skall redovisas under domänfonden och att styrelsen framdeles genom riksstatsanslag bereds ersättning med viss procent av bokföringsvärdet. Även *riksrevisionsverket* tillstyrker, att fastigheten redovisas under domänverkets fond och mot ersättning i vanlig ordning från vederbörligt anslag upplåts till lantbrukshögskolan.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag att ifrågavarande fastighet upptages till redovisning under domänfonden och att domänfonden i sedvanlig ordning gottgöres köpeskillingen. I motionsparet I: 233 och II: 282 framställt avslagsyrkande biträdes således ej av utskottet, som hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 233 och II: 282, till *Ersättning till domänverkets markfond* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kr.

135:o) **Byggnadsarbeten m. m. vid vissa för lantbrukshögskolans försöksverksamhet disponerade jordbruksegendomar.** Under punkten 161 (s. 290) har Kungl. Maj:t hemställt om medelsanvisning med 64 000 kr., varav 10 000 kr. för torrlägnings- och planeringsarbeten vid Röbbäcksdalen, 20 000 kr. för inhägnad av fårbeten vid Stornorrforsen, Röbbäcksdalen, och 34 000 kr. för täckdikning vid Stenstugu, Wiad och Ugerup.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Byggnadsarbeten m. m. vid vissa för lantbrukshögskolans försöksverksamhet disponerade jordbruksegendomar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 64 000 kr.

Statens allmänna fastighetsfond

136:o) **Byggnadsarbeten vid skogshögskolan.** Under punkten 163 (s. 291—292) har Kungl. Maj:t föreslagit en medelsanvisning av 50 000 kr.

Byggnadsstyrelsen har hemställt att 460 000 kr. anvisas för inredning av vindsutrymmen vid skogshögskolan och 60 000 kr. för påbörjad mässbyggnad vid skogshögskolans försökspark vid Bogesund.

Efter redogörelse för byggnadsstyrelsens anslagsframställning har *departementschefen* anfört följande.

»Jag har intet att invända mot byggnadsstyrelsens beräkningar rörande kostnaderna för mässbyggnaden vid försöksparken i Bogesund. Behov av ytterligare medel för att bestrida byggnadskostnaderna torde föreligga redan under innevarande budgetår. Ombyggnaden av skogshögskolans vindsutrymmen, som erfordras i anledning av den pågående upprustningen av högskolans resurser, bör kunna påbörjas under innevarande budgetår.

För de nu nämnda ändamålen beräknar jag medelsbehovet under budgetåret 1963/64 till 250 000 kr. Jag avser därför att senare denna dag åter-

komma till Kungl. Maj:t med förslag att detta belopp anvisas på tilläggsstat för innevarande budgetår.

Med hänsyn till att kostnaderna för ombyggnaden av vindsutrymmena kan beräknas minska betydligt genom att hiss och särskild ventilationsanläggning uteslutits bör för budgetåret 1964/65 under förevarande anslagsrubrik endast anvisas 50 000 kr.»

Utskottet. Den av Kungl. Maj:t föreslagna medelsanvisningen för nästa budgetår har ej gett utskottet anledning till erinran. I fråga om medelsbehovet för innevarande budgetår får utskottet hänvisa till att årets riksdag (prop. 2 bil. 7; JoU 2; rskr. 49) anvisat det av Kungl. Maj:t äskade beloppet. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må till *Byggnadsarbeten vid skogshögskolan* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 50 000 kr.

Statens utlåningsfonder

137:o) *Jordbrukets maskinlänefond.* Under punkten 164 (s. 292) föreslår Kungl. Maj:t — under hänvisning till vad som anförts vid anmälan av anslaget Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlänefond — en anslagsanvisning av 1 000 000 kr. Förslaget innebär vidare att förefintlig outnyttjad behållning på det för budgetåret 1955/56 anvisade investeringsanslaget till fonden skall sammanslås med det föreslagna anslaget.

Utskottet har i samband härmed behandlat de till utskottet hänskjutna, likalydande motionerna I: 446 av herr *Pettersson, Harald, m. fl.* samt II: 533 av herrar *Dahlgren* och *Magnusson* i Nennesholm, vari hemställts att riksdagen till förevarande fond anvisar ett investeringsanslag av 3 000 000 kr.

Motiveringen för motionärernas yrkande finns återgiven i motionen II: 533, vartill utskottet får hänvisa.

Lantbruksstyrelsen har i sin anslagsframställning hemställt om ett kapitaltillskott till fonden av 3 000 000 kr.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag innebär att utlåningen från jordbrukets maskinlänefond bibehålls vid oförändrad nivå eller omkring 7 000 000 kr. årligen samt att fonden erhåller ett tillskott av 1 000 000 kr. Utskottet finner vad sålunda förordats väl avvägt. Det motionsvis framförda yrkandet om ökning av utlåningsvolym och medelsanvisning har utskottet därför ej funnit skäl biträda. Den av Kungl. Maj:t föreslagna sammanslagningen av outnyttjad behållning på tidigare anvisat anslag till fonden med nu äskat anslag föranleder ingen erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 446 och II: 533, till *Jordbrukets maskinlånefond* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 000 kr.

138:o) **Fiskerilånefonden.** Under punkten 165 (s. 292—293) har Kungl. Maj:t förordat att ramen för lån ur fonden höjs med 1 milj. kr. till 7 milj. kr. vilket medför ett anslagsbehov av 3,4 milj. kr. för nästa budgetår.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag tillstyrkes av utskottet, som hemställer, att riksdagen må

a) medge, att under budgetåret 1964/65 ett belopp av 7 000 000 kr. må av Kungl. Maj:t disponeras för lån från fiskerilånefonden,

b) till *Fiskerilånefonden* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 3 400 000 kr.

139:o) **Lånefonden till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.** Kungl. Maj:t har under punkten 166 (s. 293—294) hemställt att ett investeringsanslag anvisas med ett formellt belopp av 1 000 kr.

Efter närmare redogörelse för fiskeristyrelsens anslagsframställning samt däröver avgivet remissyttrande av riksrevisionsverket har *departementschefen* anfört följande.

»Jag tillstyrker fiskeristyrelsens förslag att för långivning till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. från och med den 1 juli 1964 inrättas en särskild lånefond under statens utlåningsfonder. Utlåningen från fonden bör ske enligt samma bestämmelser, som nu gäller för lån från det under fonden för låneunderstöd upptagna anslaget för samma ändamål, och ersätta denna låneverksamhet. Den under nyssnämnda anslag den 30 juni 1964 förefintliga behållningen liksom de därefter inflytande amorteringarna på från anslaget utlämnade lån bör överföras till den nya lånefonden. Ifrågavarande amorteringar kan enligt vad jag under hand inhämtat under budgetåret 1964/65 beräknas uppgå till omkring 300 000 kr. Då ytterligare medel för låneverksamheten under nämnda budgetår inte torde erfordras, bör såsom anslag till den nya lånefonden endast uppföras ett formellt belopp av 1 000 kr.»

Utskottet. Då utskottet inte har något att erinra mot vad Kungl. Maj:t föreslagit under förevarande punkt hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *Lånefonden till främjande av beredning och av-*

sättning av fisk m. m. för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 kr.

b) godkänna de förslag i övrigt som framlagts i det föregående.

Fonden för låneunderstöd

140:o) Lån för anskaffande av skoljordbruk vid lantbrukets yrkesskolor. I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 167 (s. 295) hemställer utskottet,

att riksdagen må medge, att det för budgetåret 1947/48 anvisade investeringsanslaget Lån för anskaffande av skoljordbruk vid lantmanna- och lanthushållsskolor må under budgetåret 1964/65 användas till *Lån för anskaffande av skoljordbruk vid lantbrukets yrkesskolor.*

Fonden för förlag till statsverket

141:o) Lagring av jordbruksprodukter. Med biträdande av Kungl. Maj:ts förslag under punkten 168 (s. 295—296) hemställer utskottet,

att riksdagen må medge, att det för budgetåret 1953/54 anvisade investeringsanslaget Lagring av jordbruksprodukter må under budgetåret 1964/65 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

142:o) Ytterligare lagring av jordbruksprodukter. I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts under punkten 169 (s. 296) framförda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må medge, att det för budgetåret 1953/54 anvisade investeringsanslaget Ytterligare lagring av jordbruksprodukter må under budgetåret 1964/65 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

143:o) Inlösen av inhemskt oljeväxtfrö. Under tillstyrkande av Kungl. Maj:ts framställning under punkten 170 (s. 296) hemställer utskottet,

att riksdagen må medge, att det för budgetåret 1953/54 anvisade investeringsanslaget Inlösen av inhemskt oljeväxtfrö må under budgetåret 1964/65 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

144:o) **Förskott för inköp av inventarier vid vissa för lantbrukshögskolans försöksverksamhet disponerade jordbruksegendomar.** Under punkten 171 (s. 296—297) har Kungl. Maj:t föreslagit, att för nästa budgetår skall anvisas ett lika stort belopp som det riksdagen anvisat för innevarande budgetår, eller 300 0000 kr., samt att medlen skall få användas enligt oförändrade regler beträffande amortering, räntebetalning m. m.

Utskottet har ej något att erinra mot framställningen och hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Förskott för inköp av inventarier vid vissa för lantbrukshögskolans försöksverksamhet disponerade jordbruksegendomar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 300 000 kr.

Diverse kapitalfonder

145:o) **Arrendeegnahemsfonden.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 172 (s. 297) biträdades av utskottet, som hemställer,

att riksdagen må medge, att det för budgetåret 1959/60 anvisade investeringsanslaget Arrendeegnahemsfonden må under budgetåret 1964/65 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

Uppskjutna frågor

146:o) **Beträffande vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen under de punkter, som angivits i en vid detta utlåtande fogad *Bilaga*, kommer utskottet att senare under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härmed får för riksdagen**

anmäla.

Stockholm den 17 mars 1964

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Hjalmar Nilsson, Lage Svedberg, Nils Hansson, Mossberger, Hedström, Hermansson, Magnusson, Gunnar Pettersson, Isacson och Weibull;

från andra kammaren: herrar Hansson i Skegrie, Sköld, Lindström, Antby, Östlund, fru Lindskog, herrar Arweson, Johanson i Västervik*, Nilsson i Lönsboda och Stiernstedt;

* Ej närvarande vid justeringen.

dock att vid behandlingen av punkterna

3—4 herrar Manne Olsson, Eliasson i Moholm, Rimås och Persson i Skänninge deltagit i stället för herrar Magnusson, Antby, fru Lindskog och herr Stiernstedt,

5—7 herrar Lundmark och Trana deltagit i stället för herrar Sköld och Johanson i Västervik,

8 herrar Manne Olsson, Lundmark, Rimås, Hedin och Persson i Skänninge deltagit i stället för herrar Magnusson, Sköld, Antby, Östlund och fru Lindskog,

9—10 herrar Wanhainen, Skårman, Lundmark och Hedin deltagit i stället för herrar Lage Svedberg, Nils Hansson, Sköld och Östlund,

11 herrar Manne Olsson, Franzén, Lundmark, Trana, Hedin och Hægglom deltagit i stället för herrar Lage Svedberg, Sköld, Östlund, Arweson, Johanson i Västervik och Stiernstedt,

12 herrar Franzén, Lundmark, Trana, Hedin och Hægglom deltagit i stället för herrar Sköld, Östlund, Arweson, Johanson i Västervik och Stiernstedt,

13—14 herrar Lundmark och Trana deltagit i stället för herrar Sköld och Johanson i Västervik,

15 herrar Skårman, Wallmark, Erik Svedberg, Harald Pettersson, Lundmark, Trana, Hedin, Persson i Heden och Jönsson i Ingemarsgården deltagit i stället för herrar Hedström, Hermansson, Gunnar Pettersson, Isacson, Hansson i Skegrie, Sköld, Antby, Östlund och Johanson i Västervik,

16 herrar Lundmark och Trana deltagit i stället för herrar Sköld och Johanson i Västervik,

17 herrar Manne Olsson, Eliasson i Moholm, Trana, Rimås och Persson i Skänninge deltagit i stället för herrar Magnusson, Antby, fru Lindskog och herrar Johanson i Västervik och Stiernstedt,

18—25 herrar Lundmark och Trana deltagit i stället för herrar Sköld och Johanson i Västervik,

26 herrar Wanhainen, Jonasson, Skårman, Lundmark, Trana, Hedin och Jönsson i Ingemarsgården deltagit i stället för herrar Lage Svedberg, Nils Hansson, Hermansson, Sköld, Antby, Östlund och Johanson i Västervik,

27—31 herrar Lundmark och Trana deltagit i stället för herrar Sköld och Johanson i Västervik,

32—33 herrar Wanhainen, Jonasson, Skårman, Franzén, Lundmark, Hedin och Jönsson i Ingemarsgården deltagit i stället för herrar Lage Svedberg, Nils Hansson, Hermansson, Sköld, Antby, Östlund och Arweson,

34—36 herrar Lundmark, Franzén och Trana deltagit i stället för herrar Sköld, Arweson och Johanson i Västervik,

38 herrar Manne Olsson, Wallmark, Franzén, Rimås, Hedin och Persson i Skänninge deltagit i stället för herrar Hjalmar Nilsson, Weibull, Antby, Arweson, Johanson i Västervik och Stiernstedt,

48—49 herrar Wanhainen, Jonasson, Skårman, Lundmark, Hedin och Jönsson i Ingemarsgården deltagit i stället för herrar Lage Svedberg, Nils Hansson, Hermansson, Sköld, Antby och Östlund,

50—67 herrar Johansson i Simrishamn och Trana deltagit i stället för herrar Sköld och Johanson i Västervik,

70—71 herrar Manne Olsson, Wanhainen, Jonasson, Eliasson i Moholm, Franzén, Rimås och Hedin deltagit i stället för herrar Hjalmar Nilsson, Hermansson, Magnusson, Antby, Östlund, Arweson och Stiernstedt,

85 herrar Wanhainen, Jonasson, Eliasson i Moholm, Franzén, Lundmark

och Persson i Tandö deltagit i stället för herrar Hermansson, Magnusson, Sköld, fru Lindskog, herrar Arweson och Stiernstedt,

88—91 herrar Skårman, Wallmark, Erik Svedberg, Harald Pettersson, Franzén, Lundmark, Trana, Hedin och Jönsson i Ingemarsgården deltagit i stället för herrar Hedström, Hermansson, Gunnar Pettersson, Isacson, Sköld, Antby, Östlund, Arweson och Johanson i Västervik,

97 herrar Skårman, Wallmark, Erik Svedberg, Harald Pettersson, Franzén, Lundmark, Trana, fru Edin, herrar Hedin och Jönsson i Ingemarsgården deltagit i stället för herrar Hedström, Hermansson, Gunnar Pettersson, Isacson, Sköld, Lindström, Antby, Östlund, Arweson och Johanson i Västervik,

101—102 herrar Trana, Eskilsson i Likenäs och Johansson i Simrishamn deltagit i stället för herr Sköld, fru Lindskog och herr Johanson i Västervik,

103—104 fru Nilsson, herrar Wanhainen, Skårman, Johansson i Simrishamn, fru Edin och herr Hedin deltagit i stället för herrar Hjalmar Nilsson, Lage Svedberg, Nils Hansson, Hermansson, Sköld, Lindström och Östlund,

109 herrar Manne Olsson, Wanhainen, Wallmark, Johansson i Öckerö, Johansson i Simrishamn, Rimås, Hedin och Persson i Skänninge deltagit i stället för herrar Hjalmar Nilsson, Hedström, Weibull, Sköld, Antby, Johanson i Västervik, Nilsson i Lönsboda och Stiernstedt,

110—113 herrar Trana, Eskilsson i Likenäs och Johansson i Simrishamn deltagit i stället för herr Sköld, fru Lindskog och herr Johanson i Västervik,

114 herrar Manne Olsson, Wanhainen, Wallmark, Johansson i Öckerö, Johansson i Simrishamn, Rimås, Hedin och Persson i Skänninge deltagit i stället för herrar Hjalmar Nilsson, Hedström, Weibull, Sköld, Antby, Johanson i Västervik, Nilsson i Lönsboda och Stiernstedt,

116—118 herrar Lundmark, Trana och Eskilsson i Likenäs deltagit i stället för herr Sköld, fru Lindskog och herr Johanson i Västervik,

129 fru Nilsson, herrar Wanhainen, Skårman, Trana, Johansson i Simrishamn, fru Edin och herr Hedin deltagit i stället för herrar Hjalmar Nilsson, Lage Svedberg, Nils Hansson, Hermansson, Sköld, Lindström, Östlund, Johanson i Västervik och Stiernstedt,

132 fru Nilsson, herrar Wanhainen, Skårman, Trana, fru Edin och herr Hedin deltagit i stället för herrar Hjalmar Nilsson, Lage Svedberg, Nils Hansson, Hermansson, Lindström, Östlund, Johanson i Västervik och Stiernstedt,

134 fru Nilsson, herrar Wanhainen, Skårman, Trana, fru Edin och herr Hedin deltagit i stället för herrar Hjalmar Nilsson, Lage Svedberg, Nils Hansson, Hermansson, Lindström, Östlund, Johanson i Västervik och Stiernstedt,

137 herrar Skårman, Wallmark, Erik Svedberg, Harald Pettersson, Lundmark, Trana, Hedin, Persson i Heden och Jönsson i Ingemarsgården deltagit i stället för herrar Hedström, Hermansson, Gunnar Pettersson, Isacson, Hansson i Skegrie, Sköld, Antby, Östlund, Johanson i Västervik och Stiernstedt.

Reservationer

1. vid punkten 3:o) (Lantbruksrepresentanter: Avlöningar) av herrar *Isacson, Weibull, Östlund* och *Eliasson* i Moholm, vilka ansett att första stycket i utskottets utlåtande å s. 4 bort ha följande lydelse:

»Jordbruksfrågorna intar — — — (lika med utskottet) — — — i Paris. Utskottet finner i likhet med motionärerna och remissinstanserna att en ytterligare förstärkning av utlandsrepresentationen är önskvärd. Då det synes uppenbart att särskilt arbetet inom de internationella organisationerna såsom EFTA och FAO ävensom de stundande GATT-förhandlingarna fordrar ökad uppmärksamhet och rapportering synes en stationering till Genève dock böra föredragas. Även arbetet inom OECD och den dynamiska utvecklingen inom det franska jordbruket bör med fördel kunna bevakas av en lantbruksrepresentant, placerad i Genève. Utskottet utgår från att frågan övervägas av Kungl. Maj:t i och för förslag till nästa års riksdag. Med hänsyn till det anförda synes de nu föreliggande motionsyrkandena icke böra föranleda någon riksdagens ytterligare åtgärd.»

2. vid punkten 9:o) (Lantbruksnämnderna: Avlöningar) av herr *Hermansson*.

3. vid punkten 11:o) (Bidrag till hushållningssällskapen: Avlöningar) av herrar *Manne Olsson* och *Trana*.

4. vid punkten 12:o) (Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader) av herrar *Hjalmar Nilsson, Lage Svedberg, Mossberger* och *Magnusson*, fru *Lindskog* samt herrar *Franzén* och *Trana*, vilka ansett

dels att första stycket i utskottets utlåtande å s. 16 och 17 bort ha följande lydelse:

»Till kostnaderna för den för hushållningssällskapens allmänna omkostnader avsedda anslagsdelen bör enligt Kungl. Maj:ts förslag ytterligare medel ställas till förfogande. Kungl. Maj:t har funnit att för ändamålet bör anvisas 215 000 kr. mera än för innevarande budgetår. Medelsberäkningen är gjord med hänsyn till bl. a. att sällskapens egna utgifter kommer att i enlighet med vad som föreslagits under nästföregående anslagspunkt minskas genom statens övertagande av hela avlöningskostnaden för 19 ekonomikonsulenter i lönegrad A 23. Vidare har Kungl. Maj:t, i enlighet med vad i annat sammanhang föreslagits, utgått ifrån att ökade medel skall tillföras lantbrukshögskolans försöksverksamhet för att det skall bli möjligt att höja hushållningssällskapens ersättning för biträde i denna verksamhet. I motionen II: 287 samt motionerna I: 311 och II: 284 har yrkats att medelsanvisningen för sällskapens allmänna omkostnader ökas utöver vad Kungl. Maj:t under nu förevarande punkt föreslagit. Utskottet,

som inte har något att erinra mot vad Kungl. Maj:t i förevarande avseende anført, finner för sin del den av Kungl. Maj:t gjorda medelsberäkningen lämpligt avvägd, varför utskottet avstyrker motionerna. Ej heller har utskottet funnit anledning frångå den av Kungl. Maj:t gjorda anslagsanvisningen beträffande statsbidragsgivningen till sällskapens egen försöksverksamhet. I motionerna I: 351 och II: 400 yrkade ökningar i förevarande avseende avstyrkes sålunda.»

dels ock att utskottets hemställan under I. bort lyda sålunda:

»I. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 311 och II: 284, såvitt nu är i fråga, ävensom motionen II: 287, till *Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 6 000 000 kr.»

5. vid punkten 17:o) (Befrämjande av husdjursaveln m. m.) av herr *Lindström*, vilken ansett

dels att andra och tredje styckena i utskottets utlåtande å s. 22 bort ersättas med text av följande lydelse:

»I anledning av nämnda motionsyrkanden får utskottet anföra, att utskottet i likhet med departementschefen anser, att statens stöd till hästaveln bör i avvaktan på resultatet av 1963 års hästutrednings överväganden alltjämt anvisas under förevarande anslag. Behovet av ökat statsstöd bör, såsom departementschefen anført, prövas mot bakgrunden av att hästens betydelse för jordbruks- och skogsnäringen avtar. Utvecklingstenden- sen hos de tongivande skogsbolagen utvisar sålunda en tydlig minskning av hästanvändningen för skogskörslor. Detta kan man avläsa bl. a. genom priset på arbetshästar samt den ökade utslaktningen av föl och unghästar. Att i ett sådant läge stimulera till en ökad produktion av brukshästar kan enligt utskottets mening knappast vara försvarbart. Däremot torde med hänsyn till den kostnadsstegring, som inträffat, den av departementschefen förordade uppräkningsposten till stöd åt hästaveln med 100 000 kr. få anses skälig. Som en följd av vad nu anförts avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 259 och II: 409.»

dels ock att utskottets hemställan under II. bort lyda sålunda:

»II. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 259 och II: 409,

a) medge, att av under anslagsposten Stöd åt hästaveln befintlig reservation under budgetåret 1964/65 600 000 kr. må tas i anspråk till statsbidrag för att anordna ridhusanläggningar,

b) till *Befrämjande av husdjursaveln m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 2 515 000 kr.»

6. vid punkten 26:o) (Särskilt stöd åt det mindre jordbruket) av herrar *Hjalmar Nilsson, Mossberger, Hedström, Magnusson, Wanhainen* och *Lindström*, fru *Lindskog* samt herrar *Arweson, Lundmark* och *Trana*, vilka ansett,

dels att andra stycket i utskottets utlåtande å s. 31 bort ersättas med text av följande lydelse:

»Vad gäller — — — (lika med utskottet) — — — 95 milj. kr.

Departementschefen har under denna punkt erinrat om att den av 1962 års riksdag beslutade ändringen av reglerna för arealtillägg innebar att ifrågavarande bidrag miste sin karaktär av övergångsstöd. Denna omläggning stred emot av riksdagen i annat sammanhang fastställd målsättning för rationaliseringen inom jordbruket. Ur social synpunkt är det enligt departementschefens uppfattning betänkligt att främja förvärv av jordbruk, som ej kan ge innehavaren tillfredsställande bärgning. Han förordar därför, att arealtillägg i princip inte skall utgå till jordbrukare, som tillträder brukningsenhet efter den 30 juni 1964. Vad departementschefen i detta sammanhang anfört kan utskottet ansluta sig till. Utskottet förordar därför att bestämmelserna rörande arealtillägg ändras på sätt Kungl. Maj:t föreslagit. Motionerna I: 615 och II: 748 avstyrkes i enlighet härmed. Lika så har utskottet ej funnit skäl biträda det i motionerna I: 310 och II: 411 framförda yrkandet om viss utvidgning av rätten till arealtillägg.»

dels ock att utskottets hemställan under a) bort lyda sålunda:

»a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 615 och II: 748 godkänna vad i det föregående angivits beträffande nytillträdande jordbrukares möjligheter att erhålla arealtillägg.»

7. vid punkten 38 (Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling) av herrar *Lage Svedberg, Mossberger, Hedström, Magnusson, Manne Olsson, Sköld* och *Lindström*, fru *Lindskog* samt herrar *Franzén* och *Persson* i Skänninge, vilka ansett att utskottets utlåtande och hemställan å s. 39 bort ha följande lydelse:

»Med hänsyn till de inkomstillskott W. Weibull AB erhåller i form av växtförädlingsavgifter torde någon ökning av statsbidraget icke vara erforderlig. Att såsom föreslås i motionerna I: 229 och II: 283 medge en höjning av detta bidrag särskilt för forskning rörande ärtväxtens genetik synes ej lämpligt. Antingen är denna forskning av direkt värde för bolagets praktiska växtförädlingsverksamhet, i vilket fall det ligger i bolagets intresse att fortsätta forskningsarbetet i fråga, så mycket mera som beloppet endast utgör några procent av dess samtliga utgifter för växtförädlingen. Eller också är det här fråga om ett sådant forskningsändamål, som närmast faller inom området för forskningsrådets verksamhet. Bolaget har såsom upplysts ansökt om bidrag från statens naturvetenskapliga forsk-

ningsråd men ej fått denna ansökan beviljad. Detta torde innebära att forskningsrådet ej ansett ändamålet vara av större angelägenhetsgrad.

På grund av det anförda hemställer utskottet, som ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 229 och II: 283, till *Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 430 000 kr.»

8. vid punkten 90:o) (Lantmäteristaten: Avlöningar) av herr *Stiernstedt*.

9. vid punkten 97:o) (Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m.) av herrar *Hjalmar Nilsson, Lage Svedberg, Mossberger, Magnusson* och *Erik Svedberg*, fru *Lindskog* samt herrar *Franzén, Lundmark* och *Trana*, vilka ansett att andra och tredje styckena i utskottets utlåtande och hemställan å s. 87 bort ha följande lydelse:

»I de — — — (lika med utskottet) — — — av kartlägningsprogrammet. Som framgår av den under punkten 116 i statsverkspropositionen lämnade redogörelsen har kartlägningsverksamheten hittills kunnat genomföras i huvudsaklig överensstämmelse med uppgjorda planer. I vissa fall ligger kartläggningen även före det ursprungliga programmet. Med hänsyn härtill och då den av departementschefen berörda tekniska rationaliseringen torde komma att innebära att kartläggningen ytterligare effektivteras finner utskottet ej erforderligt med någon höjning av anslaget utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit.

Då utskottet även i övrigt biträder vad Kungl. Maj:t föreslagit under punkten, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 444 och II: 534, till *Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 3 391 000 kr.»

10. vid punkten 103:o) (Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion: Vatteninspektionen: Avlöningar) av herrar *Isacson* och *Hedin*.

11. vid punkten 134:o) (Ersättning till domänverkets markfond) av herr *Jonasson*.

12. vid punkten 137:o) (Jordbrukets maskinlänefond) av herr *Persson* i Heden.

Bilaga

Uppskjutna frågor

Punkt i stats-
verkspropo-
sitionen: Bil.
11: Jordbruks-
departementet

Anslagets rubrik

15	Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m.
16	Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering
17	Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti
19	Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m.
29	Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område
40—41	Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Avlöningar Omkostnader
44—51	Lantbrukshögskolan: Avlöningar Omkostnader Materiel Nyanskaffning av apparater m. m. Bokinköp och bokbindning Försöksverksamheten Lantbruksdriften vid försöksstationerna m. m. Inredning och utrustning
52—54	Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader: Avlöningar Omkostnader Försöksverksamheten
55	Bidrag till jordbrukstekniska institutet
58	Främjande av forskning på jordbrukets område m. m.
59	Åtgärder för att förebygga skördeskador
137—138	Statens naturvårdsnämnd: Avlöningar Omkostnader
139—141	Naturvård: Bidrag till naturvårdsupplysning, m. m. Ersättningar till markägare m. m. Kostnader för vård och förvaltning av naturvårdsobjekt
162	Markförvärv för naturvårdsändamål, m. m.